

Joun

Olo Hungkuno Wopingo loso Joun mti'mokumentisofoho.

Olo Hungkuno Simo'mjofoho.

Jisas ahwomomne'no nto simentiso sohonta soswo mofonepo *sikisiti-foua* (64) nto uyakolo'mentisopo Joun Jisasîye inomokomoyo sohwo olo iyoswo loso mti'mokumentisofoho. Sîmo'mo olo Joun lohwo sohwo Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwoe inomokomoyo hweho. Ti'i Jisasîye inomokomoyo imo'nîmentisofoho. Olo iyoswo loso Matîyu, Mak, Lukîja mti'mokumentohofa pa'nyo'maho. O'o, nom'ne kengofoho. Hwapîngoso ole: Matîyu'nji Lukî'nji siko iyoswo mti'mokiyoso Jisasîye hofiyakwosa mta'ni imentisiyefoho. Joun sohwo mti'mokumentisoso olenoho. Sîmo'mo ne'mo nakwoe hwaho'nji yo'mayo so'nji ane sohonta Kîlais, Anîtuye Hungkuno sohwo, kako Anîtu'nji humamentisofoho. Kako songo ne'no humawo'nîngkiso hweho. (Oso hiso Joun sohe engo 1 honingkano we'e 1-2. Osopo weho.) Olo iyoswo hiloso Joun peho'ne mti'mokumentisoto. Joun sohe engo 20 honingkano we'e 31 osopo Joun kako olo iyoswo hilo mti'mokonto ole lîmento: Ngko olo iyoswo mti'mokohe loso'no sekwo Jisas Kîlaisîmo sîmeho hi'ntnnono uyimno. Kako Anîtuye Hwomu Ne hweho. Sekwo sîmeho hi'ntnnono uyifijo'manji songo ne'no humayo'neso

wotipemantifeho. Joun mtif'mokumentiso hungkuno hwapingo neso osohopeho. Oso'no iyoswo hiloso nakumo huno nafohofofol'neso olenoho. Joun mtif'mokumentiso iyoswo hiloso Jisas sohwo Anituye Hwomu Ne hweho syafisyiku'ntnne'ento mti'mokumentisofoho. I oso'no nakwo iyoswo homo lomo atofo lihwasi Jisas sohwo Anituye Hwomu Ne hweho lihwasi nakwo kakimo tifi uningkohwano.

Songo ne'no humayo hwapingo sohwo a'amu imo'nimentisofoho.

¹⁻² Si'mo'mo ne'mo nakwoe hwaho'nji yo'mayo so'nji ane sohonta Kila's, Anituye hungkuno sohwo kako Anitu'nji humamentisofoho. Kako songo ne'no humawo'nngkiso hweho. Kako huhwo Anituyoho.

³ Anitu kakoe hungkuno sohwo'nji kako yo'mayo yo'mayo hopi'nonohinoso mtif'mokumentisofoho. Yo'mayo yo'mayoso nom'ne hwapingo mta'ango'maho. O'o, kako'nohini yo'mayoso hwapingo hweho.

⁴ Kila's kako songo ne'no humayo hwapingo sohwo kako songo humayo honingkano nejapmentiso so'no kako nakwoe pomponaho hweho.

⁵ Oso pomponaho huhwo sohwo kako nakwo a'amu hopi'nonohino si'kwo'mjoho'mo humentaningkuhwaso hn'nimo lonasiyo'ne hweho. Oso si'kwo'mjoho hiso pomponaho huhwo sohomo mifehu'mokonasyonehoho. O'o, oso pomponaho huhwo sohwo ne'no nolivo'nngkuhwonefoho.

⁶ Anitu kako hwe fihumo uhwatimentiso sohwo kakoe yofeso Jouniyoho.

⁷ Joun kako oso pomponaho hiso'ne a'amu hopi'nonohino somo ujo'ne pmmentiso hweho. A'amu hopi'nonohinoso oso hungkuno homo somo upa'nìngkuji sìmeho hi'ntnnono uyìfitnne'ento pmmentisofoho.

⁸ Joun huhwo sohwo kako pomponaho hwo'maho. O'o, Anìtu kako oso pomponaho hiso'no a'amu somo utìhwayo'ne Jounìmo uhwatiamentisofoho.

⁹ Pomponaho ne hiso kako a'amu hopi'nonohino hn'nìmo honìngkano netìhwayo'ne lonasiyo'nefoho. Oseso Joun kako nohumentanìngki oso pomponaho ne sohwo imo'nonto kako a'amumo honìngkano wopìngko utìhwayo hweho.

¹⁰ Anìtu kakoe hungkuno sohwo'nji olo hwaho loso mtì'mokumentiso sohwo olopo nopahoniìngki a'amu olo hwaho loponjoso kakimo yofe muhwo'mmentohofofoho. O'o, muhwoso'njo yontìfi monje yahumentohofofoho.

¹¹ Kako kakoe hwapìngopo i'mofìwahoniìngki kakoe temtitifo a'amu Jutaso hofìko kakimo sìmeho muyo'njo yontìfi hwotoho hmmentohofofoho.

¹² I oso'no a'amu fehohnjo sohwa hofìko Kìlaisìmo yofe uhwfointìfi kakoe hungkunomo sìmeho hi'ntnnono uyìmentohofofoho. I a'amu hopi'nonohinoso hofìko Kìlaisìmo sìmeho unyo somo Kìlais kako kakoe yokumpohn'nyo uyìmentiso so'no Anìtuye a'amu ne umokumentisofoho.

¹³ Moya'mi sofa hofìko mehomì aswo

mawo'nìngkohoho hopaso a'amu Anìtuye mehomí mmo'nìfitnnehofo. O'o, a'amufe yokumpohn'nyo mta'ni u, a'amufe huno mta'ni a'amu Anìtuye mehomí ne imo'nyoso mmo'nìfitnnefoho. O'o, Anìtu kako huno ole syafìhu'mento, A'amuso nje hwomumo sìmeho uyìkujo'manji hofìko nje mehomí ne imo'nìfitnnefoho. Ose syafìhu'mentisofoho.

14 Anìtuye hungkuno hweho lìwo'nìngkuhwone sohwo kako a'amu imo'nonto Kìlais huhwo sohwo nakwo'njo ajwo lopo humamentisofoho. Nohumanto kako a'amu hn'nìmo wopìngo'nohini nalohofonto kako hungkuno ne'njo'nohini lonetìhwamentiso hweho. Nakwo a'amu fehohnjo hn'nwi nakwo Kìlaisìye yokumpohn'nyo engo somo uhwonontani kakoe yofe engo uhwo'mentìhwonefoho. Oso yofe engoso yokumpohn'nyo engoso Anìtu kakoe Hwomumo uyahonìngki uhwonontani Anìtuye Hwomu anga'nohino hweho uhwo'mentìhwonefoho.

15 Joun kako i'mofaponto Kìlais huhwo sohumne'no lìjwao'mentisofoho. Ole lìjwao'mento, Olo hwe lohumne'no ole nto selìmentohefoho. Ngko sìmo'mo sekumo nto se'ma'mentohefoho. Tìfi hwe nom'ne sohwo nose'mahwosi kako nje yofe engomo woniyakolo'montonoho. Hwapìngoso ngko nje na'u aswo monìmaso sohonta kako songo humamojo hweho. Kakoe yofe engoso ngkimo noniyakolofonefoho.

16 Kako nakumo wopìngo nalohofoso hwapìngoso hweho. Oso'no nakwo wonyo'nohino

ko hn'nimo kakoe wopingo'nohinoso nakumo wopingo ne'no ne'no nalohofitwo'nìngkiso hweho.

¹⁷ Hohonta Anitu kako neyakwo Mousesimo kakoe honìngkano hungkuno uyimentisofoho. Oso honìngkano hungkuno homo somo a'amu nto'no minìngkammentohofoso hofiko tohino engo tipema'mentohofoho. I oso'no olohonta Jisas Kìlais kako none'mahonìngki kako honìngkano neso nonetìhwanto kako nakwoe wonyo somjo tohino nomanto kako wopingo'nohini nalohofitwo'nìngkiso hweho.

¹⁸ Nakwo a'amu hwahoponjo hn'nwi nakwo Anitumo muhwonyo'ne'nwoho. I oso'no Anituye Hwomu Anga'nohino sohwo kanìngkwohwo'nji nohumanji kako Anituye yahino ne so'no nakumo netìhwawo'nìngkiso hweho.

Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mo sohwo, kako hungkuno lìmentisofoho.

(Matìyu 3:1-12; Mak 1:1-8; Luk 3:1-17)

¹⁹ A'amu Jutafe hwe engo Jelusalem humamotofo sohwa hofiko a'amu fihwamo Jounimne'no uhwatimentohofoho. Oso a'amu huhwo sohwa hofiko tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu tajo ango syoho'njo sohwamo enjwa'mo syoho yìwo'nìngkohofo oso huhwo sohwa Lifaiyoho liwo'nìngkohofo, oso hwanji hofiko Jounimo nu'mantifi ulohonìmentohofi, Kìko tìhwosilo. Anitu kako kuhwosopo'mentiso sohwosilaho.

²⁰ Ose ulohonìngkahonìngkofi Joun kako hungkunoso hiyaso ho'nahumentiso'maho. O'o, kako yolohoso ole ulìmento. Oso hwe

Anitu a'amu Juta sohwona'nimo nefo'mayo'ne
nithwosopo'mentiso sohwoni'maho. Ngko
Kilaisini'maho.

²¹ Ose ulahonungki hofiko ulimentohofi, I
ose'manji kiko tihwosilo. Kiko neyakwo Ilaija
kulaho.

O'o, Ilajani'maho.

Ose ulahonungki apa'no ulimentohofi, I kiko
oso hwe engo sohumo Anitu hungkuno uya-
honungkuhwosi wonalimonte'no hontohumalo-
hwone sohwosilaho.

Ose ulahonungkahonungkofi ulimento, O'o,
ngko osoho hwo'n'i'maho.

²² Ose ulahonungki hofiko ulimentohofi, I kiko
tihwosilo. Noho fonaso. Oso a'amu none-
hwatimalofo sohwamo kikine'no pehofo ulane-
hwono. Kiko kikine'no pehofo hnnalokuno.

²³ Ose ulahonungkofi ulimento, Hohonta Ai-
saiya sohumo Anitu hungkuno uyahonungki
limojo sohwo ole limento,

Hwaho a'amu mohumunyo sopo mampaho engo
oleso noho'nonefaho.

Nakwoe Hwe Engo sohwo wone'ma'montonoho.
Kakine'no honungkano nto'no hmmopmno.

Oso hungkuno honungkano imofo'ne
sohune'no Aisaiya hohonta limentisoso
ngkine'no limentisofoho. Joun ose
limentisofoho.

²⁴ Oso a'amu Jounimo hungkuno
ulohonumentohofo huhwo sohwamo a'amu Falisi
sohwa lihwatimentohofoho.

²⁵ Hofiko Jounimo nom'ne hungkuno
ulimentohofi, Anitu a'amu fihumo nefo'mayo'ne
uhwosopo'mentiso Kilais sohwo kiko oso

hwos̄'maho. K̄ko Ilaija ki'maho. K̄ko oso hwe engo sohumo An̄tu hungkuno uyahon̄ngkuhwosi wonal̄monte'ne hontohumalohwone sohwos̄'maho. Ose'manji k̄ko hwe moy'a'mi somo mijo peho'ne kiyomalokuno.

²⁶ Ose ulohon̄ngkahon̄ngkofi Joun ul̄mento, Ngko a'amu somo mijo'nohini kiyomawo'n̄ngkohono. I oso'no hwe fihwo kako sekwo'njo ajwo lopo humaso sohune'no sekwo huno maseyo hweho.

²⁷ Ngko s̄imo'mo se'ma'mentohefoho. Oso hwe t̄finjo yofe engo'njo sohwo kako nje yofe somo yakolo'nnyo hweho. Ngko hwe wonyo sohwo'ni oso hwe yofe engo'njo yokintahoponjo sohwoe yo'mayo momayo ulohofiy'o'nohino hwo'nyoho. Joun ose ulonto kakoe yofe somo monje yahin̄mentisofoho.

²⁸ Joun kako oso Mijo Joutan hopo sopo a'amu mijo kiyoma'mojo sopo oso hungkuno hiso ul̄mentisofoho.

Jisas kako An̄tuye Yahu 'Sipsip' Pa'nyo hweho.

²⁹ Mo'n̄ngkanta Joun kako uhwon̄ngkisoso Jisas kako nto pahon̄ngki uhwononto a'amu kako'njoponjo somo ul̄mento, Sekwo uhwon̄mno. Olo hwe lohwo An̄tuye Yahu *Sipsip Pa'nyo* hweho. Hwap̄ingoso kako nakwo hwe moy'a'mi hwahoponjo hn'nwiye yahino wonyo somjo tohino mayo'ne poyo imo'nyo'ne hweho.

³⁰ Olo hwe lohumne'no ngko ole nto sel̄malefoho. Ngko s̄imo'mo sekumo nto se'ma'mentohefoho. Tīfi hwe nom'ne sohwo nose'mahwosi kako ngkimo

woniyakolo'montonoho. Hwapingoso ngko nje na'u aswo monimaso sohonta kako songo humamojo hweho. Kakoe yofe engoso ngkimo noniyakolofonefoho. Ose nto selimalefoho.

³¹ Hohonta olo hwe Anitu nakwoe hwahopo nefo'mayo'ne uhwatinmentiso lohumo ngko huhwo'ni yofe mihwo'mmalefoho. I oso'no kakoe honingkano ito'no esyohumayo so'no ngko a'amu Juta somo mijo kiyomawo'nangkohe hwo'nyoho. Oso'no olo hwe lohwo imofapihwoso'no hofiko kakimo yofe uhwofantifeho. Hofikimo itihwayo'ne hwo'nyoho. Ose ulimentisofoho.

³² Joun kako uhwonimentiso so'no oso a'amu huhwo sohwamo ole ultimento, Ngko nuhwononji ole uhwonimalefoho. Anituye ango ahwomo mta'ni kakoe Towahuno Wopingo yihufo ntolofiy pa'nyoso noponto olo hwe lohumo nto kehumahoho.

³³ Oso hohosohonta ngko oso hwe huhwo sohumne'no huno manimmasofoho. I oso'no Anitu kako a'amumo mijo kiyomayo'ne lonihwatimentiso sohwo ole ntimento, Hwangku kiko Anituye Towahuno Wopingo ahwomo mta'ango nophwosi hwe fihumo kehumaso sohumo uhwonangkohoji kiko huno ole wakiyono. Kiko a'amumo mijo kiyomam'ntnno hopaso oso hwe huhwo sohwo kako nje Towahuno a'amumo uhula'mo'montonoho.

³⁴ Ose ntimentiso so'no olohonta ngko nuhwononji ole selalokweno. Olo hwe lohwo kako Anituye Hwomu hweho. Joun ose ulimentisofoho.

Jisas kako'ne inomokomoyo simo'mjo osofoso-fahu'nohino sohwamo ma'mentisofoho.

³⁵⁻³⁶ Mo'nìngkanta Jounjanji kakoe inomokomoyo hufa'u sohwa'u'nji nohumantifi Jisasimo uhwonimentohofofoho. Jisas kako hano emoyontanìngki Joun kakoe inomokomoyo sohwa'umo ole ulìmento, Siko uhwoninyo. Oso hwe sohwo kako Anìtuye Yahu *Sipsip Pa'nyo* sohwo a'amufe wonyo somjo tohino mayo'ne poyo imo'nyo'ne hweho.

³⁷ Joun ose ulahonìngki siko oso hungkunoso upa'nonji Jisasimo tifi inìngkamentisiyefoho.

³⁸ Jisas kako ikinjaofonto uhwonìngkisoso siko nto inìngkopahonìngki uhwononto ulìmento, Siko peho'no wotìpeenji hwahusilo. Ose ulohonìngkahonìngki siko ulìmentisiyo, Hwe Engofo, kiko Anìtuye hungkuno nalìwo'nìngkino sohwosi, kiko ango ntìpo humawo'nìngkino hwosilo.

³⁹ Ose ulahonìngki Jisas ulìmento, Siko uhwonanji'manji e'wano. Noho fìpinyo. Ose ulonto Jisas kako sikimo ipemotowahonìngki siko Jisas humawo'nìngkiso ango somo uhwonimentisiyoso osopo kako'nji humamentisiyefoho. Hwapìngoso mofehi'nyo akupo'nyo (4 *kilouk*) sìkuno so'njoho.

⁴⁰ Oso hwe hufa'u sohwa'u Jounìye hungkunomo upa'nonji Jisasimo inìngkawomentisiyo sohwa'u anga'nohino sohwo kakoe yofeso Entìluyoho. Saimoun Pitafe konìngkwa'wehweho. Nom'nihwo ngko Joun'ni olo hungkuno loso mtì'mokalokweno.

⁴¹ Entìlu kako komo'no nowento kola'wehwo

Saimounimo tipihwononto ulimento, Nakwo oso hwe Anitu nefo'mayo'ne uhwosopo'mentiso sohumo nto tipihwoningkuhwono. Kako Kilaisyoho.

⁴² Entilu ose ulonto kako Saimounimo Jisasyepono ipemotowahoningu Jisas kako nuhwononto Saimounimo ulimento, Kiko Saimoun sohwosi Jounye hwomu hwosoho. Yofe songo womeekilimo. Sifas kiyoho. Ose ulimentisofoho. Oso Juta sohwafe hungkuno Sifasiyoho Ngkilik hungkunoso ole Pitafoho. Hungkuno hwapingo neso sojo hweho.

Jisas kako Filipi'oji Notaniyeli'njimo nnungkapinyo ulimentisofoho.

⁴³ Mo'ninkanta Jisas kako hwaho Ngkaliline'no wamonto kako Filipimo uswo'nonto ulimento, Kiko ngkimo nnungkape.

⁴⁴ Filip kakoe pone Mpetisaitanta'ango hweho. Oso ango hopo sopo siko'nikwa'i Entilu'nji Saimoun'oji humamojiyoponoho.

⁴⁵ Filip kako Notaniyelimo tipihwononto ulimento, Oyomo. Hohonta Mouses kako Anituye honingkano hungkuno mti'mokonto kako hwe fihwo Anitu nefo'mayo'ne uhwosopo'mentiso so'no mti'mokumentisofoho. A'amu Anitu hungkuno uyahoningki limotofo sohwantnne'no olo hwe huhwo sohumne'no ifalifaliyo mti'mokumentohofofoho. Oso hwe huhwo sohumo ngko nto tipihwoningkohono. Kako Jisas sohwo pone Nasaletnnta'ango hweho. Jousepiye hwomu hweho. Oyomo. Uhwonayo.

⁴⁶ Ose ulahoningki Notaniyel ulimento, O'o, a'amu Nasalet sohwa wopingo hwa'maho.

Hwe wopingo oso ango sopo nta'ni pipi imo'noneto. Ose ulahonìngki Filip ulìmento, Oyomo. Hungkuno nehopi kilalokweno. Kiko uhwonae.

47 Notaniyel kako Jisasìyepono pontahonìngki Jisas kakimo uhwononto nom'ne a'amu somo kakine'no ulìmento, Sekwo oso hwe sopalokunjo sohumo uhwoni'mno. Oso a'amu Isìlael so-hwo wopingo'nohini hweho. Kako hwasyo honìngkanoso ane hweho.

48 Jisas ose ulahonìngki Notaniyel kako nupa'nonto Jisasìmo ulohonìmento, Kiko ngkine'no huno pipi kiyahonìngki no-honi'ma'nìngkohino. Ose ulohonìngkahonìngki Jisas ulìmento, Ji'je angomo'mo kiko iyo fisayo pmpongo somo nohumentanìngkini Filip kako mokohonontanìngki ngko kaki'no kohoni'ma'nìngkohefoho.

49 Ose ulahonìngki Notaniyel ulìmento, Nje Lontìhwawayo sohwosi, hungkuno lonetìhwawayo sohwosi, kiko Anìtuye Hwomu hwoensoho. Kiko nakwo Isìlael sohwona'niye Hwe Engo Ne hwoensoho.

50 Ose ulahonìngki Jisas ulìmento, Kiko fisayo pmpongo somo nohumentanìngkini kohononji kilohe so'no kiko sìmeho hi'ntnnono ntapohino so'no hwangku yo'mayo wonyoangkafo a'amu miywò'ni'ngkiyohofoso ngko i'me'no kiko uhwoni'monnoho.

51 Ose ulonto a'amu hopi'nonohino somo ulìmento, Hungkuno nehopi selalokweno. Ahwomo nohwosompo'nawehwosi Anìtuye a'amu ahwomomjo sohwa Ngko A'amufe

Hwomu nīhwosopo'mentiso sohwo'niyepono
nopīkuji nosīkuji yontanīngkuji sekwo
uhwonīfitnnefoho. Ose ul̄mentisofoho.

2

*Ango Kana sopo hwe fihwo kako ape
ma'mentisofoho.*

¹⁻² Sīkuno hufa'u sīhune memjaofahonīngki oso hwaho Ngkalili ango Kana sopo hwe fihwo kako ape mayo'ne sīkuno somo kakoe a'amu uhu'mokufitnne'ento joho ul̄mentisofoho. Oso ape mayo'ne ango homo somo Jisasīye kona'wohi humamentisofoho. Jisas kako'nji kakoe inomokomoyo sohwanji hof̄ko'nji uhu'mokumentohofofoho.

³ Oso hopo sopo a'amu pi'nīngō engo uhu'mokumentohofoso hof̄ko oso ape mayo somjo ipisayo mijo pompenjiyo wainīso moi'wo nto naofahonīngkofi Jisasīye kona'wohi Jisasīmo ul̄mento, Hof̄koe mijoso moi'wonoho.

⁴ Ose ulahonīngki Jisas ul̄mento, Na'u, kīko ngkimo peho'no ntoīhino. Nje yokumpohn'nyo a'amu somo ujo ehontojwasiyo'ne sīkunoso mmo'nyofoho.

⁵ Ose ulahonīngki kona'wohi oso a'amu ango homo somjo syoho ulohofiyso sohwamo ul̄mento, Jisas kako sekumo yo'mayo peho peho'ne selīhwoso'no u, sekwo haloho'no fiyīmno. Ose ul̄mentisofoho.

⁶ Oso ango hopo sopo hwakwontoho engo aho fehohnta'ni hopi'nono nom'ne mta'ni anga'nohino wo'nnnyoponoho. Oso hwakwontoho engo hiso a'amu Jutaso hof̄koe

yahinoso ole aho mijo yati'juyo'ne hungkuno wo'nnyofoho. Oso hiso olenoho. Nakwo oso honingkano hungkuno homo somo ito'no iningkowalokuhwone so'no nakwo hn'awi honingkano wonyo ane'nwoho. Ose syafihu'mentohofofoho. Oso'no hwakwontoho mijo ihm'mofahinyoso oso ango homo somo wo'nnyoponoho. Oso hwakwontoho mīkun̄mposofoho.

⁷ Jisas kako syoho ulohofiyu sohwamo ulimento, Sekwo hwakwontoho somo mijo mangonepo fihm'mopmno. Ose ulahon̄ngki a'amu huhwo sohwa hofiko mijo mangonepo ihm'mo'mentohofofoho.

⁸ Moi'wo ihm'mofahon̄ngkofi Jisas ulimento nosisyasyikuji nomotakuji oso wosopayo mokosyohumayo nongkumo uyimno. Ose ulahon̄ngki hofiko sohumemotamentohofofoho.

⁹ Oso hwe engo wosopayo mokosyohumayo sohwo oso mijo hiso muningkon̄mentisoso mijo me'wampe'njo *wain* muningkon̄mentisofoho. Oso hiso hwapingo so'no kako huno mummentisofoho. Oseso oso syoho ulohofiyu sohwa hofiko ahu'mo mijo ihm'mo'mentohofo so'no huno umentisofoho. Oseso oso hwe engo wosopayo mokosyohumayo sohwo kako oso hwe ape mayo'ne sohune'no joho ulimentisofoho.

¹⁰ Oseso olo hwe engo sohwo ape mayo sohumo ulimento, A'amu hofiko wopayo engo iloho yan̄wo'n̄ngkohoho sohwa hofiko a'amu hopi'nonohino somo mijo me'wampe'njo *wain*iso kaki'no uyikuji hwangku hofiko oso mijoso sīmeho uhnn̄ngkuhwoso'no oso mijo

wain wonyo we'eso tifi wanife. I oso'no kiko oso yahinoso momahoyohino. O'o, kiko mijo me'wampe'njo wonyoangkafoso nowentanìngki sìmo'mo mijo wonyo we'e motapohinoso nto nìngkuhwonefoho. I moi'wo nontani humentanìngkuhwoni kiko mijo wonyoangkafo me'wampe'njo motaponji nejapohino. Ose ulìmentisofoho.

¹¹ Oso syoho sìmo'mjo Jisas imentiso pa'nyoso a'amu hwahoponjo sohwa mifitnnefoho. Oso syoho sìmo'mjo hiso Jisas kako hwaho Ngkalili anga Kana hopo sopo imentisofoho. Oseso Jisas kakoe yokumpohn'nyo so'nji kakoe yofe engo'nji a'amu somo ujo ehontojwahumentisofoho. Jisas kakoe inomokomoyo sohwa oso homo somo uh-wonontifi hofiko Jisasìmo sìmeho hi'ntnnono umentohofofoho.

¹² Oso hiso moi'wo imo'nìngkahonìngki Jisas ango Koponeyam sopone'no homnìngkwa'wehwosanji kona'wohijanji kakoe inomokomoyo sohwanji womentohofofoho. Osopo sìkuno fehohnjo somo humamentohofofoho.

Jisas Anìtuye tajo ango engo somo a'amu mpe yontanìngkofo sohwafe yo'mayo yo'mayo wae yao'mentisofoho.

(Matiyu 21:12-13; Mak 11:15-19; Luk 19:45-48)

¹³ Oso Anìtu A'amu Isìlael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syafìsiyo sìkuno engo * liwo'nìngkohofoso mofonepo

---

* **2:13:** Mt. 26:2 enjwa'mo fehonolo'mongkomaho.

umo'n̄imonto yahon̄ingki Jisas kako ango Jelusalem sopone'no s̄imentisofoho.

¹⁴ Osopo i'mofawento kako tajo ango angiyoho'mo uhwon̄imentisoso yahu *mpulimokau sipsipi'*nji ȳihufo oso hu'mesyontan̄ingkofi uhwon̄imentisofoho. Oso'nji a'amu ahu'mo hamniyoho uyont̄ifi nom'ne hamniyoho kengoso asomo ikuwolo'mokomayo yont̄ifi hofikoe ijempoho sopo nohumentan̄ingkofi uhwon̄imentisofoho.

¹⁵ Jisas oso homo somo nuhwononto yahino wonyofoho lonto impe nomanto nopolopojonto *sipsipi'*nji *mpulimokau* oso'nji mofonjiyohoto'mihwat̄i'mentisofoho. Nom'ne a'amu hamniyoho ikuwolo'mokomayo syoho'njo sohwafe hamniyohoso iwonto'meeofonto ijempoho so'nji fonjojohoku'meeo'mentisofoho.

¹⁶ Ose yonto Jisas oso a'amu ȳihufo'mne'no hamniyoho a'amu mta'ni mawo'n̄ingkohoho sohwamo ul̄imento, Sekwoe ȳihufo nomaf̄kuji mpan̄imno. Sekwo olo nje Mpohwoe ango loso sekwoe ho'yango ango imofo'ne'maho. Mpan̄imno. Ose ul̄imentisofoho.

¹⁷ Hwangku sohonta Jisas ose imentiso so'no kakoe inomokomoyo sohwa hofiko huno ikwesya f̄ihu'mentohofo sohonta hungkuno anga'no Ntefit Jisasimne'no mt̄i'mokumentiso Anituye hungkunomo wo'nnyo so'ne'no syaf̄ihu'mentohofofoho. Hungkuno hiso olenoho.

Ngko olene'no n̄imo'n̄ingkohoho.

J̄je ango kiho ane wopingo'nohini went̄hwone so'no n̄imo'n̄ingkohoho.

Oso hiso'no ngko yokumpohn'nyo kemokosyohu-mameso'no wonyo n̄imokufitnnefoho.

Inomokomoyo sohwa oso hungkuno homo somne'no huno syaf̄hu'mentohofofoho.

¹⁸ Jisas kako yo'mayo yo'mayo An̄ituye ango mta'ni wae yao'mentiso somo a'amu Juta sohwafe hwe engo sohwa uhwonont̄fi s̄imeho tohino umn̄ingkahon̄ingki Jisas̄mo ul̄imentohofi, Olo hiloso t̄hwo kilisomo yohinoto. K̄ko yo'mayo wonyoangkafo nakwo miȳwo'n̄ngkuhwoneso uȳmne'no'manji u, nakwo huno wonayono. Olo yokumpohn'nyo loso An̄itu mta'ni ma'masofoho huno wonaimontonoho.

¹⁹ Ose ulahon̄ingkofi Jisas ul̄imento, Olo'nohini woset̄hwamonne'no yohono. Sekwo olo An̄ituye ango lomo wae yaopijo'manji s̄ikuno hufa'u s̄ihune memjaof̄hwoso'no ngko apa'no ango hiso nul̄iko'mnefoho.

²⁰ Ose ulahon̄ingki a'amu Juta sohwa ul̄imentohofi, Olo ango syoho ne'no yontan̄ingkuhwoni soswo *fouti-sikis* (46) neyakolo'mentisofoho. I oso'no k̄ko s̄ikuno hufa'u s̄ihune memjaof̄hwoso'no k̄ko apa'no mojoso hopolaho. Awonoho. K̄ko hopo'maho. Ose ul̄imentohofoho.

²¹ I oso'no oso ango hiso'no Jisas ul̄mentisoso kakoe a'apahomne'no pahn̄n̄mo hungkuno hnn̄mentisofoho.

²² Hwangku sohonta Jisas kako poyo imo'n̄ngkahon̄ingki An̄itu apa'no songo ul̄ka'mentiso sohonta Jisas̄ye inomokomoyo sohwona'ni olo hungkuno Jisas nal̄mentiso

somne'no huno ikwesyafisyon tani yo'mayo hungkuno Anituye iyoswo somo a'amu mtimokumentohofo so'nji yo'mayo hungkuno Jisas nalimentiso somne'no simeho hi'ntnnonohino umentifhwonefoho.

Jisas kako a'amu hopi'nonohinofe yahino so'nji huno so'ntnne'no huno uyimentisofoho.

23 Oso Anitu A'amu Isilael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syafisiyo sikuno engo † somo hofiko elijwonontaningkofi Jisas kako ango Jelusalem sopo nohumentaningki a'amu pi'ningo sohwa uhwonimentohofoso Jisas yo'mayo wonyoangkafo a'amu miyifwo'ningkiyohofoso yontaningki uhwonontifi ole hnimentohofi, Olo hwe lohwo Anitu mta'ango ne hweho.

24 Ose ko hnningkahonningkofi Jisas kako huno ole syafihu'mento, A'amu fehohnjoso hofiko simeho hi'ntnnono nehopi montape'njo yalokwofo. Ose syafihu'mentisofoho.

25 Hwapingoso Jisas kako a'amu hopi'nonohino sofe simeho ne mo'mo huno unyo hweho. A'amufe yahino somne'no nom'nihwa Jisasimo mulifitnnefoho. O'o, kako a'amufe huno ikwesyafisyifwo'ningkohofo so'no kako huno unyo hweho. Oseso hofiko olo hwe lohwo Anitu mta'ango ne hweho, ko hnningkahonningkofi Jisas kako simonyo miyofoho. Hwapingoso hofiko huno ukwesyafisyonfeho uningkaningki kako timo'nohini uhwonimentisofoho.

---

† 2:23: Mt. 26:2 enjwa so'mo fehonolo'mongkomaho.

3

*Jisas kako Nikoutemosi'nji hungkuno
hnnimentisiyefoho.*

¹ Hwe fihwo kakoe yofe Nikoutemos kako a'amu Falisi sohwafe honiŋkanomo iniŋkamojo hweho. Kako a'amu Jutafe hwe engo hweho.

² Sıkuno fihumo sıkwo'miyomo Nikoutemos kako Jisasimo nu'manto ulimento, Nje Lontihwayo sohwosi, Anitu kako kikimo kakoe hungkuno lonetiħwayo'ne lokuhwatmentiso hwosoho. Oso hiso'no nakwo huno nayohoho. Anitu kako kiko'nji mohumayontentesi kiko yo'mayo wonyoangkafo a'amu miyivo'nitngkiyohofoso miyohotnnesohilo. O'o, Anitu kiko'nji humaho.

³ Ose ulahonincki Jisas ulimento, Hungkuno niħu'no nehopi wakilmonne'no yohono. Kiko upa'nyo. A'amu fihwo kona'wohi aswo ma'mentiso hopaso kako songo apa'no mmo'no so'manji kako Mpohwo Anitumo enjwa'mo humayo somo motipħwononefaho.

⁴ Ose ulahonincki Nikoutemos ulimento, I, a'amu fihwo kako a'mane nto imo'nnyo sohwo kako apa'no songo imo'nyoso pipilo. Kako kona'wohiye aswo mo'mo swomnawesoso apa'no aswo mayoso pipilo. Oso'no kiko filontihwaho.

⁵⁻⁶ Ose ulahonincki Jisas ulimento, Hwe fihwo kona'wohi aswo mayo sohonta kako a'apaho'njo imo'nnyo hweho. I oso hwe huhwo sohumo Anituye Towahuno Wopingo ehuhnnamo'nnyo

sohwo kako towahuno songo'njo hweho.
 Kako a'amu songo pa'nyo imo'nnyo hweho.
 Hungkuno nehopi wakilimne'no yohono.
 A'amu mijo'nji towahuno'nji songo mumokoso
 sohwo kako Anitumo enjwa'mo humayoso
 motipihwononefoho.

7 Kiko songo apa'no hmmo'nyo kilohe so'no
 yomo yohotoho.

8 Ihwoni. Ifofoso kakoe yahinomnohini
 iningkawowo'ningkisofoho. Oso ififo
 huhwo sohwo kengo kengo no'meemo
 mijimwowo'ningkohoho. Kiko ififo neso
 muhwonhnnehino. O'o, mo'mayo'nohini
 uhwonhwajwo'ningkino. Ifofo hiso ntimta'ni
 i'mofapinyoto. Ntonte ehusasywo'ningkohoho.
 O'o, kiko huno makiyonehoho. Oso hopaso
 Anituye Towahuno sohwo kako a'amu fihumo
 songo apa'no umokiyoso pipi imo'noneto. O'o,
 kiko huno makiyofoho.

9 Ose ulahon'ngki Nikoutemos Jisasimo
 ulimento, Olo ntohino loso pipi i'mofaponeto.

10 Ose ulahon'ngki Jisas ulimento, Kiko a'amu
 Juta somo Anituye hungkuno lutihwayo yofe
 engo'njo sohwosi olo hungkuno losomne'no kiko
 huno nto'no mehohosakisiyotaho.

11 Hungkuno nehopi kilalokweno. A'amumo
 hungkuno lutihwawo'ningkuhwone hn'nwi
 nakwo yo'mayo huno nayo so'nji yo'mayo
 timo uhwonyo so'ntnne'no uliwo'ningkuhwone
 hwona'nyoho. I oso'no a'amu Jutaso yo'mayo
 hungkuno ulontane somo simeho muyo'njo
 yontifi hohujo ikinjaofalokwofo.

12 I ngko yo'mayo olo hwaho loponjo i'mofopalokunjo so'no selahonìngko sekwo oso hungkuno homo somo sìmeho hi'ntnnono muyo'njo yalokwofo'manji ngko yo'mayo yo'mayo ahwomomjo i'mofopalokunjo so'no seli'me'no sekwo huno pipi waseimontolo.

13 A'amu hwahoponjo fihwo kako ahwomomo masiyofoho. Oso'no a'amu tìhwo waselìmontolo. Ngko yo'mayo yo'mayo ahwomo somjo wo-joso uhwonìngkohono eso tìhwo waselìmontolo. Osenoho esofo. O'o, awonoho. Ngko'nohini A'amufe Hwomu sohwo'ni ahwomomo humanji pmmentohe hwo'nyoho.

14 Hohonta neyakwosa sohwa hwaho wonyo a'amu mohumunyopo nohumentanìngkofi Mouses kako homa huyo'mango mtì'mokonto tokemo montitofosyahonìngki a'amuso oso homa somo uhwonontìfi Anìtuye yofe ho'noma'mentohofoso songo humamentohofoho. Oso pa'nyoso hwangku ngko A'amufe Hwomu sohwo'nìmo iyo hwojiyahofìku'nnyo sopo fonjinto'ofanìhufitnnefoho.

15 A'amu hopi'nonohinoso ngkimo sìmeho hi'ntnnono ntapìfijoso hofìko songo wopìngo ne'no nohumantokutnnefoho.

16 Ose ulìkwato lohofonto ulìmento, Anìtu kakoe Hwomu nìhu'no anga'nohino sohwo'ni humaleno. I oso'no Anìtu kako sekwo a'amu hwahoponjo hopi'nonohino sokune'no sìmeho mìkunìmposo sejapmmentiso so'no kako ngkimo sekuyepono lonuhwatìmentisofoho. Oseso a'amu ngkimo sìmeho hi'ntnnono ntapìfijoso hofìko hofìkoe wonyomne'no tohino

mayo'ne'maho. O'o, hofiko songo ne'no engolopohamo humayo'nefoho.

¹⁷ Anitu kako ngkine'no ole mosyanifi siyo'njo yonto olo hwaho lopone'no lonhwatimentono. Nje Hwomu sohwo kako a'amufe honingkano wonyo'ne tohino engo uhumnimonthono. Oso hunoso mosyanifi siyo'njo imentisofoho. O'o, a'amu hofikoe honingkano wonyo somo humentaningkuji hofikoe wonyomjo tohino mafkutnnehonto kako hofikimo isihutofomayo'ne ngkimo lonhwatimentiso hwo'nyoho.

¹⁸ A'amu ngkimo simeho hi'ntnnono ntapinyoso hofiko tohino hofikoe wonyomne'no mayo'ne'maho. I oso'no a'amu ngkimo tifi monningkape'njo yontoso sohwo kakoe tohinoso mayo'ne hweho. Hwapingoso kako Anituye Hwomu Anga'nohino sohwo'nne'no simeho hi'ntnnono montapmmojo hweho.

¹⁹ Oso tohino mayo hwapingoso olenoho. Pomponaho honingkano wopingo wonyoangkafo somo utihwayo'ne nto pmmentisofoho. I oso'no a'amu fehohnjo hofikoe honingkano wonyo so'nji hwahoponjo yahino wonyo so'ntnne'no umo'nningkahonjoso ole liwo'nningkohofofoho. Nakwo pomponaho somo iningkayoso nakwolaho. O'o, sikwo'mjoho'mo wohumentihwano lontifi iwo'nningkohofofoho.

²⁰ A'amu honingkano wonyomo aho yokumpohn'nyo kemokosyohumalofoso hofiko pomponaho hiso'no mangohwa imo'n'iwo'nningkohofofoho. Hofikoe yahino wonyoso pomponaho'njo sopo

a'amu   uhwonifitnnohontifi   pomponaho
 so'no   i'waho   yontifi   s̄ikwo'mjoho'mo
 humawo'n̄ingkohofofoho.

21 I oso'no a'amu An̄tuye hon̄ngkanomo
 tifi nehopi'nohini in̄ngkuwalokwofoso hofiko
 pomponaho hopo sopo nto i'mofapontifi osopo
 humolawotofo. Hofiko oso pomponaho sopo
 nohumentan̄ngkofi a'amu hofikoe yahino so'nji
 yo'mayo syoho iwo'n̄ingkohofo so'ntnne'no
 uhwonontifi An̄tuye yokumpohn'nyo'nji
 yalokwofo hnn̄mentohofofoho. Jisas ose
 ul̄mentisofoho.

*Joun kako a'amumo mijo kiyoma'mojo
 sohwo kako Jisas̄ye hwapingo ne so'no
 lijwao'mentisofoho.*

22 Oso hohosohonta Jisas kakoe inomokomoyo
 sohwona'nnonji nakwo oso hwaho Jutiya so-
 pone'no umentihwonefoho. Oso hopo sopo Jisas
 nakwo'nji nohumentani nakwo hwe moy'a'mi
 somo mijo kiyoma'mentihwonefoho.

23 Joun kako pone Ainoun Salimmjo mofone
 sopo humanto kako huhwo a'amu somo mijo
 kiyoma'mentisofoho. Oso ango hopo sopo mijo
 engoso hi'njoponoho. A'amu sohwa kakimo
 u'mahon̄ngkofi kako mijo kiyoma'mentisofoho.

24 Oso hohosohonta hwe engo hwaho mokosy-
 ohumayo sohwo Helout kako Joun̄mo impo'ango
 somo impe mintofasiyofoho.

25 S̄ikuno fiawi Joun kakoe inomokomoyo
 sohwanji pone Ainoun nohumentan̄ngkofi
 a'amu Juta anga'nohino sohwo hofikimo
 u'manto a'amu Jutafe hon̄ngkano wopingo

imokinyo'ne yo'mayoso mijo yatiku'nyo yahino so'no yoka hungkuno hosi Jouniye inomokomoyo sohwanji hnntmentohofofoho.

26 Oseso Jouniye inomokomoyo sohwa hofiko Jounimo u'mantifi ulimentohofi, Nakwoe lonetihwayo sohwosi, kiko upa'nyo. Oso hwe Mijo Joutan nongkihnta'ni kiko'nji humamentiso sohune'no kiko kakine'no hungkuno lijwao'mentohino sohwo kako huhwo a'amumo mijo kiyomalofoho. Oso'no a'amu hopi'nonohinoso kakiyepono walokwofo.

27 Ose ulahonngkofi Joun ulimento, Anitu ah-womomo humaso sohwo kako a'amu anga'no anga'nohino somo hofikoe syohoso muyo'njo yontentesi hofiko syoho ane'njo'nesohilo. A'amu Jisasiyepono walokwofo so'no nakwo huno nayoohoho. Anitu kako Jisasimo oso syoho hiso uyimentisofoho.

28 Olo hungkuno hohonta selimentohe losonto upa'nimentohoho, Ngko Kilaos oso hwe Anitu nakwoe hwahopo a'amumo ufo'mayo'ne lihwajone sohwoni'maho. O'o, a'amu oso hwe huhwo sohwoepono uftinne honingkanoso ito'no esyohumayo'neso Anitu lonihwatimentiso hwo'nyoho.

29 Ose ulonto pahnnimo hungkuno ulimento, Hwe fihwo kako ape songo maso sohonta apesi kakoe hwehwoepono uhwoso'no oso hwe huhwo sohwoe a'amuso hofiko kakine'no simeho wopingo wonyoangkafo umo'nimontonoho. Oso pa'nyoso ngko Jisasiyepono a'amu sohwo'ni uhwonngkoheso a'amu pi'ningo Jisasiyepono walokwofo so'no uhwononji nje simeho wopingo

wonyoangkafo nto n̄mo'n̄maho.

³⁰ Jisas̄ye yofeso engo imo'nonefoho. Ngko kakimo enjwa'mo humahoni'mo nje yofeso monje wantoho'montonoho.

³¹ Ose ul̄kwato lohofonto ole ul̄mento, Hwe ahwomo mta'ango sohwo kako nakwo a'amu hwahoponjo hopi'nonohino hn'n̄mo yakolo'nnyo hweho. A'amu olo hwaho loponta'angoso olo hwaho loponefoho. Hof̄ko yo'mayo olo hwaho loponjo so'no liwo'n̄ngkohofohoho. Hwe ahwomo mta'ango sohwo kakoe yofe engoso yo'mayo hwahoponjo somo hwofilo'nnyo hweho.

³² Oso hwe huhwo sohwo kako yo'mayo yahino wopingo kan̄ngkwohwoe ango wopingo sopo uhwoni'mentiso so'nji yo'mayo upa'n̄mentiso so'ntnne'no lonetihwawo'n̄ngkiso hweho. I oso'no a'amu fehohnjo sohwa oso hungkuno lonetihwawo'n̄ngkiso homo somo nupa'nontifi aho yokumpohn'nyo mokemokosyohumayo'njo iwo'n̄ngkohofohoho.

³³ A'amu oso hungkuno homo somo aho yokumpohn'nyo kemokosyohumunyo sohwo kako hungkuno homo somo simeho uyonto Anitu kako nehopeho linyo hweho.

³⁴ Oso a'amu nakwoe hwaho lopone'no Anitu lihwat̄mentiso sohwo kako Anituye hungkuno nal̄wo'n̄ngkiso hweho. Hwapingo Towahuno Wopingo sohwo oso hwe huhwo sohumo ifehu'mokahumentisofoho.

³⁵ Mpohwo Anitu kako kakoe Hwomu huhwo sohumo simeho uyonto yo'mayo hopi'nonohinoso kakimo enjwa'mo

ho'nahumentisofoho.

³⁶ A'amu fihwo kako Anituye Hwomu sohumo simeho hi'ntnnono uyoso sohwo kako songo ne'no wonyoangkafo humayo'ne hweho. I a'amu Anituye Hwomu sohwoe hungkunomo tifi miningkayo'njoso hofiko Anitumo enjwa'mo humayo somo motipihwonifitnnefoho. O'o, hofikoe wonyomne'no tohino mayo'nefoho. Hofikine'no Anituye simeho tohino uhmnonefoho. Joun ose ulimentisofoho.

4

Jisas'i'ngi a'mu Someliyanta'ango si'ngi hungkuno hnimentisiyefoho.

¹ Oso hohosohonta a'amu Falisi sohwa hofiko olo hungkuno upa'nimentohofi, A'amu pi'ningo engo Jisas'ye inomokomoyo imo'ninkahoninkofi Jisas hofikimo mijo kiyoma'mentisofoho. Oso inomokomoyo huhwo sohwa Joun'ye inomokomoyo sohwamo yakolo'nnyo hwafoho. Ose upa'nimentohofefoho.

² Ose ko upa'nimentohofoso Jisas huhwo kako a'amu somo mijo makiyomaso'njo hweho. O'o, kakoe inomokomoyo sohwona'ni a'amu somo mijo kiyoma'mentihwonefoho.

³ Oso hungkuno homo somo a'amu Falisi sohwa upa'nimentohofo so'no Jisas kako huno uyahoninkki kako oso hwaho Jutiya hopo sopo uliko'manto kako hwaho Ngkaliline'no wawomne'no yohono limentisofoho.

⁴ Ose lonto kako honingkano somo nowento kako hwaho Someliya sopoe umentisofoho.

5 Oso hopo sopo nowento kako ango Saika sopo i'mofamentisofoho. Oso ango hiso hohonta Jekoup kako kakoe hwomu Jousepimо hwaho umentisoso mofoneponoho.

6 Oso hopo sopo mijimo Jekoup nihu'no hohonta ijimentisoso wo'nnyoponoho. Jisas kako osopo hano nowento oso mijimo'njo hopo sopo mofehi'nyo mijiyo kwa'ofiyo ne lopo lohfontaningki (12 kilouk somo) Jisas kakoe a'apaho usijo'no oso hopo sopo humamentisofoho.

7 A'mu Someliyanta'angosi mijo u'monto pm-mentisofoho. Oso a'mu hisi nopahoningki Jisas ulimento, Mijo ntape. Ngko wanimo. Ose ulimentisofoho.

8 Jisas kakoe inomokomoyo sohwona'ni nakwo wosopayo mpe uyontane'no ango ne sopo nto umenthwoneponoho.

9 Jisas kako'nohini nohumentaningki oso a'mu Someliyanta'angosi Jisasimo ulimento, Kiko a'amu Juta hwoenso. Ngko Someliya a'mu'nyoho. Oso'no kiko mijo ntape. Ngko wanimo eso peho'no ntoiino. Ose ulimentisofoho. Hwapingoso a'amu Juta so'nji a'amu Someliya so'nji hofiko hungkuno molanimotofofoho. Jomo mu'ma'nyo'njo imotofofoho.

10 Jisas kako oso a'mu simo ulimento, Anitu kako a'amumo yo'mayo wopingoso uyone so'ntnne'no, Ngko mijo ntape. Wanimo kiloheso sohwo'nnontnne'no kiko huno nto'no kiyontentesi kiko ngkimo mijo'no jomo ntohojo'no ngko mijo songo ne'no humayo'ne kijapm'mnesohilo.

¹¹ Ose ulahonìngki a'musi ulìmento, Hwe Engofo, kìko mijo ifanyoso ane hwosoho. Olo mijimo loso kengo mo'mta'angofoho. Oseso oso mijo songo ne'no humayoso ntì'mta'nì woma'monnto.

¹² Neyakwo Jekoup sohwo kako nakumo kakoe mehomì sohwanjimo olo mijimo loso nejapm-mentisofoho. Jekoup kako'nji kakoe mehomì sohwanji hofìkoe yahu'nji olo mijimo lomta'nì hohonta nìmotofofoho. Oseso nakwo jiye mijoso peho'no womantantoho. Jiye yofe engoso neyakwo Jekoup sohwoe yofe engo somo yakolo'nnyo hwosilaho.

¹³ Ose ulahoniìngkahonìngki Jisas ulìmento, A'amu olo mijo loso nìwo'nìngkohofoso hofìko nom'ne sìkunomo mijo'ne apa'no umo'nìmontonoho.

¹⁴ I oso'no a'amu fihwo kako olo mijo uyìme loso noso'manji kako apa'no mijo'no mumo'nonehoho. O'o, olo mijo uyìme loso nonìngkuhwosi kakoe sìmeho mo'mo mijolìmo hopa imo'nìngkuhwoso'no oso mijo hiso ne'no swapìwo'nìngkuhwosi kakoe songo ne'no humayoso ne'nohino hweho.

¹⁵ Ose ulahonìngki a'musi ulìmento, Hwe Engofo, oso mijo hiso ngkimo ntape. Oseso hwangku ngko mijo'no mijoho mape'nìmnehono. Oseso ngko olo mijo hiloso apa'no mifapmnehono.

¹⁶ Ose ulahonìngki Jisas ulìmento, Kìko jiye angopo nowehoji jiye hwehumo utìmahoji olopo asomo fìpe.

¹⁷ Ose ulahonìngki a'musi ulìmento, Ngko hwe-

hwo ani'nyoho. Ose ulahonìngki Jisas ulìmento, Ou, kìko hwehwo ani'nyoho ntohinoso nìhu'no nehopi lohino.

18 Kìko hohonta hwehwa aho hopi'nonohino sohwamo uma'nìmentohino kiyoho. I, olo hwe lohwo ololahonta kìko'njo humasiyoso jìje hwehwo'maho. Oso jìje hungkuno nehopi lohino.

19 Ose ulahonìngki a'musi yomo yonto ulìmento, Hwe Engofo, ngko kikine'no huno niyohoho. Kikimo Anìtu hungkuno kijopahonìngki lìmotnno hwosoho.

20 Nakwo a'amu Someliya hn'nwiye neyakwosa hofìko olo hwofìki'nyo lopo * Anìtuye yofe ho'nomayo'ne uhu'mokumotofoho. I oso'no sekwo a'amu Juta soku ole lìwo'nìngkohofi, A'amu hopi'nono anglo Jelusalem sponohini Anìtuye yofe ho'nomayo'ne uhu'mokukuno.

21 Ose ulahonìngki Jisas ulìmento, A'mu losi, nje hungkuno ne somo kìko sìmeho hi'ntnnono uyo. Sìkuno fihwi umo'nìmoto yalokunjo somo sekwo olo hwofìki'nyo lopo Mpohwoe yofe ho'nomayo'ne muhu'mokufitnnehofo. I a'amu anglo Jelusalem hopo oso hiso'ne muhu'mokufitnnehofo. O'o, a'amu anglo'meemjoso hofìkoe hwapingopo Anìtuye yofe ho'nomayo'ne uhu'mokantifeho.

22 I oso'no sekwo a'amu Someliya soku sekwo Mpohwoe yofe ho'nomayo'ne hwapingo neso huno maseyofoho. Nakwo a'amu Juta hn'nwi

---

* **4:20:** Oso hwofìki'nyo sopo a'musi lìmentisoso Hwofìki'nyo Ngkelisim hwaho Someliya sponoho. (Lk. 9:53 enjwa so'mo fehonolo'mongkomaho.)

nakwo Anituye yofe ho'nomawo'nìngkuhwone ne sohumo nakwo huno nayohoho. Hwapingoso nakwo a'amu Juta hn'nìmta'ni Anituu kako hwe fihumo uhwosopeehonìngki oso hwe huhwo sohwo kako a'amufe wonyomjo tohino somo isihutofomayo'ne hweho. Oso'no hwapingo neso huno nayohoho.

23 Oso sìkuno hiso umo'nìmonte'no kilohe hiso olahonta nto i'mofapohoho. A'amu fihwo kako ngko Anituye yofe woho'noma'mo nehopi loso sohwo kako ole uyìmontonoho. Kako Anituye Towahuno'nji nohumahwosi Towahuno huhwo sohwo Anituye yofe ho'nomayo'ne honìngkano neso utìhwahoniìngkuhwosi oso hwo inìngkohwoso'no kako Anituye yofe nehopi woho'noma'montonoho. Nje Mpohwo kako a'amu oso yahino so'njo somne'no umo'nìngkohoho.

24 Anituu kako Towahuno hweho. Oso'no a'amu Anituye yofe woho'noma'mo loso sohwo kako Anituye Towahuno'nji nohumahwosi kako honìngkano nto'nohinomo unìngkamontonoho. Oso yahinoso Anituye yofe ho'nomayo'ne nefoho.

25 Ose ulahonìngki a'musi ulìmento, Ngko huno ole niyohoho. Anituu kako ole nalìmento, Ngko sekumo sefo'mayo'ne uhwosopo'mentohe sohumo sekuyepono uhwatìmonnoho. Oso a'amu huhwo sohumne'no Kìlaisìyoho lìwo'nìngkuhwonefoho. Kako nopìhwoso'no kako yo'mayo yo'mayo so'no wolonetìhwamontonoho.

26 Ose ulahonìngki Jisas ulìmento, Olo ngko olo

huhwo'nyoho. Ngko kiko'nji hungkuno lalokuh-woyosofo. Ose ulimentisofoho.

²⁷ Ose ulikwato lohofahonìngki Jisasìye inomokomoyo sohwona'ni u'mentani uhwonìmentìhwoneso Jisas oso a'musi'nji hungkuno hnnontanìngki uhwonontani yomo yontani nakwo huno pi'nìngo syafìhu'mentìhwonefoho. I oso'no nakwo a'mu simo ole mujofoho. Kiko peho'no kumo'nìngkohoho. I Jisasìmo ole mujofoho. A'mu simo peho'no ulalokuno. O'o, ose mujofoho.

²⁸ Oseso a'musi kako kakoe mijìpo'nyoso nulìko'manto kakoe angopono asomo umen-tisofoho. I'mofawento a'amu hopi'nonohino somo ulìmento,

²⁹ Sekwo nopìkuji olo hwe lohwo uhwonìmno. Kako yo'mayo yo'mayo ngko hohonta imote so'no ntaho. Oso hwe Anìtu uhwatìmnoho nalìmentiso Kìlais sohwolìkeno.

³⁰ Ose ulahoningki hofìko hofìkoe angopo ulìko'mantìfi Jisasìmo uhwonano lontìfi pmmento-hofofoho.

³¹ Oso hohosohonta Jisasìye inomokomoyo sohwona'ni Jisasìmo ulìmentìhwoni, Nakwoe Lonetìhwayo sohwosi, kiko wopayo'ne mijoho kiyonoho. Wopayo hmnyo.

³² Ose ulahoningkuhwoni Jisas nalìmento, Ngko wosopayo sekwo huno maseyoso ngko hi'njo hwo'nyoho.

³³ Ose nelahoningki inomokomoyo sohwona'ni ole hnnìmentìhwoni, A'amu fihwo kako Jisasìmo wopayo nto uyisohwolìkeno.

34 Ose syofisyahonìngkìhwoni Jisas nalìmento, Nje wosopayoso olenoho. Nje Mpohwo nìhwatìmentiso sohwoe hunomo tìfi inìngkayo'ne syohoso nje wosopayofoho. Oso syoho hiso wesojwao'monnoho. Oso syohoso wosopayo pa'nyo yokumpohn'nyo ntapìwo'nìngkisofoho.

35 Ose nalonto ole nalìmento, Sekwo ole lìwo'nìngkohofi, Hamno osofosofahu'no neyakolofìhwoso'no wosopayo toyo ihwoso'no womantanoho. Ose lìwo'nìngkohoho kuyoho. I oso'no ngko ole selalokweno. Sekwo wosopayo somo fe'nìhwonìmno. Toyo nto imaho.

36 I oso wosopayo selalokweso a'amumne'no selalokweno. Wopayo toyoso a'amu hofìko nje hungkunomo upa'nìngkuji sìmeho komo'no wontapìfe ntnne'no selalokweno. Hwe fihwo kako wosopayo hujo sohwo tìfi no'mo kako wopayo toyo emahwoso'no oso wosopayo hiso kakoe ho'yango pa'nyofoho. Oso hopaso a'amu Anìtuye hungkuno nom'ne a'amumo ulìwo'nìngkohofoso hofìkoe ho'yangooso olenoho. Hofìkoe hungkunomo nom'ne a'amu upa'nìngkuji Anìtumo sìmeho uyìffijo'manji oso a'amu hiso hofìkoe ho'yangoofoho. Hofìko oso ho'yango hiso'nji engolopohamo nohumantokutnnefoho. Oseso oso wosopayo hulìwo'nìngkiso so'nji kakoe a'amu wopayo toyo emawo'nìngkohoho so'nji hofìko sìmonyo afa'no afa'no uyantìfeho.

37 Oseso oso hungkuno lìwo'nìngkohoho loso nehopeho. Hwe fihwo kako wopuyo hulahonìngki nom'nihwo wosopayo toyoso

emawo'nìngkisofoho. Ose liwo'nìngkohofofoho.

38 Sekwo wopuyo ko mahulimmalofoso sekwo wopayo toyo femapmno selohe so'no sekwo a'amu nom'ne sofe syoho yokumpohn'nyo imalofo somta'ni wopayo toyo emalokwofo. Simo'mo a'amu nom'neso hofiko Anituye hungkuno nom'ne a'amumo lutihwawo'nìngkohofo so'no sekwo oso a'amu hisomo nje hungkuno ulikujo'no hofiko nje a'amu ne umo'nantifeho. Oso hiso'no sekwo wopayo toyo pa'nyo emalokwofo. Jisas ose ulimentisofoho.

39 Oso a'musi Jisas'i'ngi hungkuno hnnimentisiyosi kako a'amu Someliya somo kako yo'mayo yo'mayo ngko hohonta imote so'no ntohoho ulimentiso so'no a'amu pi'nìngo engoso Jisasimo simeho hi'ntnnono uymentohofofoho.

40 Oso a'amu hiso Jisas'i'njopo i'mofapontifi Jisasimo hungkuno yokumpohn'nyo ulimentohofi, Kiko nakwo'njo lopo fosyohumaho. Ose ulahonìngkofi Jisas hofiko'nji sikuno hufa'u humamentisofoho.

41 Osopo nohumentanìngki a'amu pi'nìngo engoso kakoe hungkunomo haloho upa'nontifi simeho hi'ntnnono umentohofofoho.

42 Hofiko simeho hi'ntnnono uyontifi hofiko oso a'mu simo ulimentohofi, Simo'mo jiye hungkunomo upo'nontani nakwo huno ole syafihu'malohwoni, Olo hwe lohwo hungkuno ne'njo hweho. I oso'no olohonta kakinta'ni kakoe hungkuno neso nakwo huno ole nayohoho. Olo hwe lohwo kako a'amu hwahoponjo hn'nwiye wonyo somjo tohino somta'ni

isihutofonemayo'ne hweho. Huno ose nayohoho. Ose ulimentohofofoho.

Jisas kako hwe yofe engo hwaho mokosyohumayo sohwoe syoho ulohofiysohwoe hwomumo wopingo umokumentisofoho.

43 Oso s̄ikuno hufa'u sohwa'u moi'wo imo'n̄ngkahon̄ngki Jisas oso ango hopo sopo nul̄ko'manto Ngkalilino umentisofoho.

44 Nom'ne sohonta Jisas olo hungkuno loso l̄mentisofoho. A'amu fihumo An̄tu hungkuno uyahon̄ngki l̄mojo sohwo kako kakoe hwap̄ngoso sopo yofe engo ane hweho. Ose l̄mentisofoho.

45 I oso'no Jisas kako kakoe hwap̄ngopo Ngkalili i'mofopahon̄ngki a'amu hopo sponjoso hof̄ko Jisas pmmentiso so'no s̄imonyo imento-hofofoho. Hwap̄ngoso hof̄ko hi ango Jelusalem S̄ikuno Engo iyoho humayo uhwonyo somo s̄imentohofofoho. Osopo nohumantifi yo'mayo wonyoangkafo a'amu miȳwo'n̄ngkiyohofo Jisas yahon̄ngki uhwon̄mentohofofoho.

46-47 Oso hwaho Ngkalili ango we'e Kana osopo Jisas asomo umentisofoho. Nom'ne s̄ikuno somo oso ango hopo sopo Jisas humamentiso sohonta kako hungkuno lahon̄ngki ahu'mo mijoso ipisayo mijo pompenjiyo wain imo'n̄mentisofoho. Jisas kako oso ango Kana sopo nohumentan̄ngki hwe nom'ne ango Koponeyam humamojo sohwo kako Jisas hwaho Jutiya sopo nta'ni hwaho Ngkaliline'no sopalofoho upa'n̄mentisofoho. Oso hwe huhwo sohwo kako hwe engo hwaho mokosyohumayo sohwoe syoho fehohnjo

somo mokosyohumamojo hweho. Kakoe hwomu mnokino engo t̄ipema'mentisofoho. Oso'no hwe huhwo sohwo ango Kana sopo nowento Jisas̄imo t̄ip̄hwononto hungkuno yokumpohn'nyo ul̄imento, Nje hwomu kako poyo wape'n̄imonte'no mofoneponoho. Oso'no kiko ngko'nji ango Koponeyam nowehwasi nje hwomumo wop̄ingo n̄imokiyo.

48 Ose ulahon̄ingki Jisas ul̄imento, Ngko yo'mayo wonyoangkafo a'amu miȳiwo'n̄ingkiyohofoso miyome'manji sekwo ngkine'no masemo'nyo'njo kuyoho, s̄imeho hi'ntnnono montape'njo hwasoho.

49 Ose ulahon̄ingki oso hwe engo sohwoe syoho ulohofiysohwo ul̄imento, Hwe Engofo, kiko komo'no f̄ipe. Nje hwomu poyo pe'noloho.

50 Ose ulahon̄ingki Jisas ul̄imento, Kiko j̄ije angopono asomo f̄we. J̄ije hwomu sohwo wop̄ingo wohumamontonoho. Ose ulahon̄ingki oso hwe huhwo sohwo kako Jisas̄iye hungkunomo s̄imeho hi'ntnnono uyonto kakoe ango pone'no asomo umentisofoho.

51 Nowentan̄ingki kakoe syoho ulohofiysohwa hon̄ingkanopo uswo'nontifi ul̄mentohofi, J̄ije hwomu sohwo wop̄ingo humaho.

52 Ose ulahon̄ingkofi kako ulahon̄imento, Nje hwomu sohwo wop̄ingo mofehi'nyo ntisohumo imo'n̄imaho. Ose ulahon̄ingki hof̄iko ul̄mentohofi, Fosi mofehi'nyo soumjiyo sohonta kakoe a'apaho tohohmtnnoso moi'wo imo'n̄ingkahon̄ingki wop̄ingo humaho.

53 Ose ulahon̄ingkofi kan̄ingkwohwo huno ole uȳimento, Fosi mofehi'nyo soumjiyo sohonta

Jisas kakimo ulimeto, Jiye hwomu wopingo wahumamontonoho. Ose ikwesyafisyonto kako kakoe a'amu hopi'nonohino sonji Jisasimo simeho hilntnnono umentohofofoho.

⁵⁴ Oso wonyoangkafoso a'amu miywo'nìngkiyohofoso Jisas hwaho Ngkalili sopo imentisoso simo'mo ahu'mo mijomo wain imo'nìmentisofoho. Osofepo hwomu mnokino'njo sohumo wopingo umokumentisofoho.

5

Jisas kako mijo ayo we'e Mpetesita sopo hwe mnokino'njo sohumo wopingo umokumentisofoho.

¹ Oso moi'wo imo'nìngkahonìngki a'amu Jutafe Sìkuno Engo iyoho humayo'ne i'mofopahonìngki Jisas Jelusalemne'no simentisofoho.

² Oso ango Jelusalem sokilojo kuso anga'no yahu sipsipmnefoho lìmotofofoho. Oso hopo sopo mijo ayo we'e wo'nnyoponoho. A'amu Jutafe hungkuno ole Mpetesita. Oso hopo sopo ango aho anga'no hopi'nono swoho ane iku'yo'nohinomo'nnyoso loho'nnyoponoho.

³ Oso ango hopo sopo a'amu pi'nìngi engo mnokino'njoso humamotofofoho. Fehohnjoso tìmpi'nyo fehohnjo sìfe wonyo'njo fehohnjo a'apaho poyo pe'nnyo'njo oso a'amuso humamotofofoho. [Hofiko oso mijo ayo we'e huhwo sohwo songo songo iyo'ne hontohumamotofofoho.

⁴ Hwapingoso s̄ikuno fehohnjo Anituye a'amu ahwomomjo fihwo noponto mijo ajwomo'mo songo songo imokahonìngki uhwonontifi a'amu mnokino'njo sohwo kako oso mijo somo s̄imo'mo ho'nima'mentiso osohwo kakoe mnokinoso moi'wo imo'nimentisofoho.]

⁵ Oso hopo sopo hwe mnokino'njo fihwo no-humentanìngki soswo *teti-et* (38) uyakolo'mojo hwaho.

⁶ Jisas noponto oso hwe huhwo sohwo fosy-owentanìngki uhwononto huno ole umento, olo hwe lohwo mnokino hohonta umoho hwaho. Ose syafisyonto ulimento, Kiko nje a'apaho wopingo wanimo'nono lakinìngkohoho.

⁷ Ose ulahonìngkahonìngki a'amu mnokino'njo sohwo ulimento, Ou, hwe engofo, oso mijo songo songo yahonjo sohonta ngko a'amu nontomafikuji mijomo menihumajone a'amuso ane hwo'nyoho. Ngko waho'nu'mo'mo ko lontnneso nom'ne a'amuso niyakolofifwo'nìngkohoho hwo'nyoho.

⁸ Ose ulahonìngki Jisas ulimento, kiko nolikafohoji jiye ife ho'yango yo'mayoso hu'memahoji hano mpano.

⁹ Ose ulahonìngki nihu'no komo'no oso hwe sohwoe a'apaho wopingo imo'nìngkahonìngki kako nolikafonto kakoe ife yo'mayoso nohu'memanto kako hano umentisofoho. Oso s̄ikuno hiso s̄ikuno iyoho humayomnoho.

¹⁰ Oseso a'amu Jutafe hwe engo sohwa hofiko oso hwe wopingo umokumentiso sohumo ulimentohofi, Olo s̄ikuno loso iyoho humayo'nefoho. Jiye ife yo'mayoso

mokoho'nawe'ne s̄ikuno m'maho. K̄ko nakwoe hon̄ngkano hungkunomo mt̄hupeelokuno.

¹¹ Ose ulahon̄ngkofi kako ole ul̄mento, Oso hwe kako wop̄ingo n̄mokonto ntohoho, K̄ko nol̄kafohoji j̄je ife yo'mayoso hu'memahoji hano mpano. Ose ntiso'nefoho.

¹² Ose ulahon̄ngki hof̄ko ulohon̄mentohofi, Tīhwoe a'amuhwo kilisoto. J̄je ife yo'mayoso mahoji mpano eso.

¹³ Ose ulahon̄ngkofi oso hwe wop̄ingo imo'n̄mentiso sohwo kako Jisas kakoe yofeso huno muyo hweho. Hwap̄ingoso oso hopo sopo Jisas kako oso hwe huhwo sohumo wop̄ingo umokonto a'amu pi'n̄ingo engo somo uhwononto kako komo'no ul̄ko'ma'mentisofoho.

¹⁴ Hwangku sohonta Jisas kako oso hwe huhwo sohumo An̄tuye tajo ango engo somo tīphwononto ul̄mento, K̄ko upa'nyo. Wop̄ingo nto imo'n̄ngkino hwosoho. I k̄ko hon̄ngkano wonyoso apa'no yohotoho. Nom'ne tango engo mīkun̄mposo ku'manoho.

¹⁵ Ose ulahon̄ngki oso hwe huhwo sohwo kako nowento a'amu Jutafe hwe engo sohwamo ul̄mento, Oso hwe ngkimo wop̄ingo n̄mokumaso sohwo Jisasiyoho. Ose ul̄mentisofoho.

¹⁶ Oso hohosohonta a'amu Jutaso hof̄ko Jisasimne'no wonyo ulohofano lont̄fi oso hiso'no hungkuno loma'mentohofofoho. Hwap̄ingoso Jisas kako oso hwe wop̄ingo umokumentisoso s̄ikuno iyoho humayo somo imentisofoho.

¹⁷ Hof̄ko Jisasimo yoka hungkuno ulahon̄ngkofi Jisas ul̄mento, I nje Mpohwo kako

sikuno huhwo huhwi a'amumo wopingo'nohini ne'no ulohofitwo'nìngkiso hweho. Kako usijo'no mofosyohumayo hweho. Oso pa'nyo sikuno huhwo huhwi ngko huhwo'ni a'amumo wopingo ulohofitwo'nìngkohe hwo'nyoho. Ose ulimentisofoho.

¹⁸ Jisas ose ulimentiso so'no a'amu Jutaso hofiko Jisasimo wofonjosyano lontifi imentohofofoho. Hwapingooso hofiko huno ole syafihu'mentohofi, Jisas kako sikuno iyoho humayo somo syoho iwo'nìngkiso hweho. Oso'nohini'maho. O'o, kako Anitu nje Mpohweho naliso'manji kako huno ole syofisyalofoho. Ngko Anitu'nji afa hwo'nyoho. Ose syafisyontifi hofiko Jisasimo wofonjosyano lontifi imentohofofoho.

Anituye Hwomu sohwo kakoe syoho iyo so'ne kako yokumpohn'nyo hi'njo hweho.

¹⁹ Jisas a'amu Juta huhwa sohwamo ulimento, Hungkuno nehopi'nohini waselimonne'no yohono. Ngko Anituye Hwomu sohwo'ni nje huno mta'ni ngko yo'mayoso siki mimnehono. O'o, yo'mayo nje Mpohwo yalokunjo somo uhwononji ngko yalokweno. Yo'mayo Mpohwo yonteso Hwomu sohwo kako iwo'nìngkohoho.

²⁰ Nje Mpohwo kako si'meho engo mi'kunimposo Ngkimo ntapitwo'nìngkiso so'no kako yo'mayo hopi'nonohino yalokusoso ntihwawo'nìngkisofoho. Oseso yo'mayo ntitwo'nìngkisoso ngko yalokweno. Olo syoho we'e imale somo sekwo timo uhwonimalofo sohwasi hwangku Anitu kako syoho engo olo syoho we'e homo lomo hwofilo'nnysoso

ntap̄hwoso'no sekwo uhwon̄ngkuji sekwo yomo uyant̄feho.

²¹ Mpohwo kako a'amu poyo pe'nyo somo ul̄kafonte sohwo songo apa'no umokuwo'n̄ngkiso hweho. Oseso Ngko huhwo'ni a'amu fehohnjo poyo pe'nyo somo ul̄ka'mo l̄meso i ul̄ka'monnoho.

²² Olohonta Mpohwo An̄tu kako a'amufe hon̄ngkano somne'no wop̄ingofoho wonyofoho mujo hweho. O'o, kako oso syoho hiso kakoe Hwomu sohwo'n̄mo ntap̄mmentisofoho.

²³ Oseso hwe moy'a'mi hopi'nonohinoso hof̄ko Mpohwoe yofe ho'nomawo'n̄ngkohofo hopaso hof̄ko kakoe Hwomu sohwo'niye yofe hi ho'non̄mapitnne'ento syoho hiso ntap̄mmentisofoho. I oso'no a'amu nje yofe moho'non̄mayo'njo hwo'manji hof̄ko nje Mpohwo n̄hwat̄mentiso sohwoe yofe hi moho'nomayo'njofoho.

²⁴ Ose ul̄kwato lohofonto ole ul̄mento, Ngko nehopi'nohino wasel̄monne'no yohono. A'amu hof̄ko nje hungkunomo upa'n̄ngkuji An̄tu n̄hwat̄mentiso sohumo s̄meho hi'ntnnono uȳkuji hof̄ko songo ne'no wop̄ingo humayo'ne hi'njofoho. Hwangku hof̄koe yahino somne'no hungkuno ikwolofo angkuhwafo sopo m'mofapitnnefoho. Hof̄ko poyo pe'nyo yahino somo hwotoho fent̄fi songo ne'no humayo yahinosa nto t̄pema'mentohofoho.

²⁵ Hungkuno nehopi'nohini selalokweno. Oso s̄kuno u'mofapmmonto imentiso sohwi nto i'mofapohoho. Oso'no olohonta a'amu poyo pe'nyimentohofoso hof̄ko An̄tuye Hwomu

sohwo'niye mango mta'ni nje hungkuno upo'nantifeho. Oso a'amu hiso oso hungkuno homo somo simeho uyikuijimanji hofiko songo ne'no nohumantokutnnefoho.

²⁶ Nje Mpohwo kako songo humayo hwapingo sohwo kako kakoe Hwomu sohwo'nnonji songo fosyohumayo'ne hwapingo nimokumentisofoho.

²⁷ Oseso Anitu kakoe Hwomu sohwo'nimo oso syoho a'amufe yahino somne'no wopingofoho wonyofoho ujoso ntapmmentisofoho. Hwapingoso Ngko A'amufe Hwomu nihwosopo'mentiso hwo'nyoho.

²⁸ Sekwo olo hungkuno lomne'no yomo ikutoho. Hwangku nom'ne sikuno imo'nyo sohwi i'mofapihwoso'no aamu poyo nto pe'nontifi pi'ni'momo wotofoso hofiko nje mampaho wonupo'nantifeho.

²⁹ Hofiko nupa'ninkuji apa'no songo wolikofantifeho. Aamu yahino wopingo imotofoso songo ne'no nohumantokutnnefoho. Aamu yahino wonyo imotofoso tohino engo tipemapitnnefoho.

Anitu kako kakoe hwomufe hwapingo so'no ujo ehontojwahumentisofoho.

³⁰ Ngko a'amufe yahino somne'no yano milofihwajiyo syoho imeso nje huno mta'ni mimnehono. O'o, ngko nje Mpohwoe hungkunomo upa'nimo osomnohini ngko tifi iningka'mo ngko a'amumo yano milofihwajiyoso nto'nohino uyimonnoho. Hwapingoso ngko nje huno mta'ni uyimonji'maho. O'o,

nīhwatīmentiso sohwo yo'mayo umo'nososo uyimmonnoho.

31 Ngko sekumo ngkine'no hungkuno selī'me'no sekwo huno ole wosyofisyyantīfeho. Kakoe hungkuno nehopotīkeno. Hwasyo kolalofoho. Ose wosyofisyyantīfeho.

32 I oso'no nom'nihwo nje Mpohwo oso hungkuno ngkine'no selokweso kako huhwo nje hwapīngō so'no setīhwalofoho. Oso ngkine'no setīhwalokusoso ngko huno niyohoho, nehopeho.

33 I nom'ne hungkuno upa'nyo. Oso hwe Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwoe hungkunomo sekwo upo'nane'entīfi kakiyepono sekwoe a'amumo uhwatīmentohofofoho. Oso hwe huhwo'nji nje hwapīngō so'no hungkuno nehopi nto selīmojofoho.

34 Ngko hwaho loponjo hwe sohwoe hungkuno ngkine'no nje hwapīngō so'no selīmentiso so'no ngko huno pi'nīngō maniyantofiyoho. I oso'no sekwo ngkimo sīmeho ntapīfitnne'no sekwoe wonyomjo tohino somta'ni isīhutofosemayo'ne Jounīye hungkunoso huno sefohotofo'ne selalokweno.

35 Joun sohwo kako sikiloho hopo imo'nonto sekumne'no pomponaho losesiyo'ne hweho. Sekwo kakoe pomponahopo we'enepi wohumano lontīfi sīmonyo imentohofofoho.

36 I oso'no olohonta nom'ne wopīngō Jounīmo hwofilo'nnyoso nje hwapīngō so'no losetīhwalofoho. Oso hiso nje syoho wopīngō Mpohwo ntapīmentiso a'amu miyīwo'nīngkiyohofoso yalokweno. Oso syoho

hiso sekwo uhwon^{ing}kuji nje hwap^{ing}go so'no huno waseyono. Mpohwo An^{it}u lⁱhwat^{iment}iso hweho waseyono.

³⁷ Nje Mpohwo nⁱhwat^{iment}iso sohwo sekwo kakimo muhwonyo'njo ko yont^{ifi} kakoe mampaho somo mupa'nyo'njo ko yahon^{ing}kofi kako huhwo nje hwap^{ing}go so'no nto setⁱhwamentisofoho.

³⁸ Kakoe hungkunoso sekwoe sⁱmeho mo'mo maseuyoho. Hwap^{ing}oso sekwo An^{it}u nⁱhwat^{iment}iso sohwo'nⁱmo sⁱmeho hi'ntnnono montape kuyoho.

³⁹ Sekwo huno ole syaf^{is}yalokwofo. Nakwo An^{it}uye hungkunomo sⁱkuno huhwo huhwi atofo lⁱwo'nasoso nakwo songo ne'no humayo'ne wot^{ipemanta}nano. Ose syaf^{is}yont^{ifi} sekwo oso hungkuno homo somo hafⁱhafe tⁱpewo'nⁱngkohofofoho. I oso'no oso hungkuno hiso nje hwap^{ing}go so'no ko lⁱjwaof^{if}wo'nⁱngkisoso

⁴⁰ sekwo ngko songo ne'no wonyoangkafo humayo hwap^{ing}go sohwo'nⁱmo nⁱ'mayo so'no nakwolaho lⁱwo'nⁱngkohofofoho. Oso'no sekwo songo ne'no humayoso matⁱpmmopiyo hwasoho.

⁴¹ Olo hungkuno loso sekwo nje yofe woho'nonⁱmantife'no maselalokuyohono.

⁴² O'o, ngko sekwoe yahino somne'no huno niyohoho. Sekwo An^{it}umne'no Nakwolaho lalokwofo.

⁴³ Ngko nje Mpohwoe yokumpohn'nyo'nji noppoji se'ma'mentohe^{eso}, Ngko An^{it}u mta'ango hwo'nyoho selⁱmentohe^{efoho}. I oso'no sekwo nje hungkunomo moho'nonⁱmaso hwasoho. I

hwe nom'nehwo kakoe huno mta'ni se'mahwosi kakoe yokumpohn'nyo'nji yo'mayoso ihwoso'no sekwo kakoe hungkunomo woho'nomantifeho.

44 Sekwo sekwoe yofe ho'noma'n̄wo'n̄ingkohofofoho. I oso'no sekwo sekwoe yahino somne'no An̄tu kako huno pipi kuyalofoho eso huno mosyaf̄siyo'njo liyalokwofo. O'o, kakoe syohofoho lalokwofo. Oso hiso'no sekwo An̄tu ne anga'nohino sohumo s̄meho hi'ntnnono muyifitnnehofo.

45 Tīfi no'mo sekwoe hon̄ngkano somne'no hungkuno ikwolofo'ne sopo ngko nje Mpohumo sekumne'no mulimnephono. O'o, Mouses sekwoe hungkuno ikwolofo'ne sopo sekwoe wonyo somne'no Mpohumo ulonefoho. Hwap̄ingoso sekwo huno ole syof̄syalokwofo. Nakwo Mousesiye hon̄ngkano hungkunomo ito'no in̄ngkowalokuhwono. Oso'no nakwo songo ne'no wonyoangkafo humayo so'no wot̄pemantanoho. Ose syof̄syalokwofo.

46 I oso'no sekwo Mousesiye hungkunomo s̄meho hi'ntnnono nehopi uyontifijontentesi sekwo nje hungkuno homo somo s̄meho hi'ntnnono nontap̄ikutnnesohilo. Hwap̄ingoso Mouses kako ngkine'no hungkuno mt̄'mokumentisofoho.

47 Oso hungkuno Mouses ifalifaliyo mt̄tmokumentiso somo sekwo nto'no min̄ngkayo hwas̄i'manji sekwo nje hungkunomo s̄meho hi'ntnnono pipi wot̄peentifito. Awonoho. Jisas ose ul̄mentisofoho.

6

Jisas kako a'amu 'faif tausen' (5000) somo wosopayo uyimentisofoho.

(Matiyu 4:13-21; Mak 6:30-44; Luk 9:10-17)

¹ Oso hohosohonta Jisas kako mijo ayo Ngkalili nongkihnita'ni wako'mentisofoho. Oso mijo ayo yofe nom'neso Taipeliyasiyoho.

² Osopo Jisas nowahonìngki hwe moy'a'mi pi'nìngko engoso Jisas+mo tìfi inìngkapmmentohofofoho. Hwapìngoso yo'mayo wonyoangkafo a'amu miyìwo'nìngkiyohofoso Jisas yahonìngki uhwoñìmentohofofoho. A'amu mnokino'njo pi'nìngko somo Jisas kako wopìngko umokahonìngki uhwonontìfi inìngkapmmentohofofoho.

³ Jisas+inji kakoe inomokomoyo so-hwona'nnonji nakwo oso hopo sopo hwofìki'nyo we'e sopo kotosontani osopo humamentìhwonefoho.

⁴ Oso a'amu Jutafe Anìtu A'amu Isìlael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syafìsiyo Sìkuno Engo * sohwi we'enepi umo'nìmonte'no imentisofoho.

⁵ Jisas oso hwofìki'nyo hopo sopo nohumanto tìmo fe'nìhwonìmentisoso hwe moy'a'mi pi'nìngko engoso Jisas+yepono sapontanìngkofi uhwononto kako Filipìmo ulìmento, Olo hwe moy'a'mi lomne'no nakwo wosopayo mpe mtì'mta'ni yanehwono.

* **6:4:** Mt. 26:2 enjwa so'mo fehonolo'mongkomaho.

6 Oso hungkuno hiso Jisas Filipimo ko ulimenisoso Jisas kako yo'mayo yone so'no huno nto syafihu'mentisofoho. I oso'no kako Filipiye hunomo yamofo uloho'mo lonto oso hungkunoso ulohonimentisofoho.

7 Jisas ose ulahonìngki Filip kako ulimento, I, nakwo hamniyoho syoho iyo sìkuno *tu hantilet* (200) memjaofoso hi'njo'ntontentesi nakwo wosopayo mpe yihwasi a'amu fehohnjo sohwa wopayo we'e'nohini nìngkuji a'amu fehohnjos manyo'njo ikutnnesohilo.

8 Ose ulahonìngki Jisasìye inomokomoyo nom'ne sohwo kakoe yofe Entìlu, Saimoun Pitafe konìngkwa'wehwo sohwo Jisasìmo ulimento,

9 Olo hwomu lohwo kakoe wosopayo aho fehohnjo hopi'nonohino so'nji inanìku kempinjo hufa'uyo so'nji mokosyohumunyo hweho. I oso'no olo a'amu pi'nìngo engo lomne'no wopayo loso pipi uyanehwono. O'o, hopo'maho.

10 Ose ulahonìngki Jisas kakoe inomokomoyo sohwona'nìmo nalimento, Sekwo hwe moyam'i somo ampo fosyohumamno ulimno. Ose nalimentisofoho. Oso hopo sopo hoja pi'nìngo'njoponoho. A'amu hiso hojapo nohumantifi hwe'nohino sohwa *faif tausen* (5,000) humamentohofofoho. Moya'mi sofamo atofo majofoho.

11 Ose humentanìngkofi Jisas kako oso wosopayo hiso nomanto Anitumo isamoyoka ulonto oso a'amu hwe moyam'i hopi'nonohino somo yano ulofimentiisofoho. Ose uyonto kako inanìku kempinjo hufa'uyo so'nji yano ulofimentiiso-

foho. Oso wosopayo so'nji inaniku so'nji uyahonìngki a'amu hofìko nonontìfi sìmeho uhnnìmentisofoho.

¹² Hofìko wosopayoso nto nìngkahonìngkofi Jisas kakoe inomokomoyo sohwona'nìmo nalìmento, Sekwo oso wosopayo nonontìfi nilìfeefohofoso apa'no mìhu'mokumno. Fehohnjo siki wehwoloho.

¹³ Ose nelahonìngki oso wosopayo aho fehohnjo hopi'nonohino somta'nìngo nilìfee'mentohofoso sohwo ho'yo aho hopi'nonohino sìfe mta'ni hufa'uyo somo mehu'mee'mmentìhwonefoho.

¹⁴ Oso wonyoangkafo a'amu miyìwo'nìngkiyohofoso Jisas imentiso so'no hwe moyà'mi hofìko nuhwonontìfi ole hnnìmentohofi, Oso hwe sohumo Anìtu hungkuno uyahonìngki nalone'no hontohumalohwoneso olo huhweho. Ose hnnìmentohofoho.

¹⁵ Ose hnnontanìngkofi Jisas kako huno uyìmento, Hofìko ngkimo aho yokumpohn'nyo nìkekiji hofìkoe hwe engomo menìhumatìpitnnoho lonto kako'nohini hwofìki'nyopono kotasìmentisofoho.

Jisas kako mijo ayo sopo hano emointiso-foho.

(Matìyu 14:22-33; Mak 6:45-52)

¹⁶ Sìkuno'nji Jisas kakoe inomokomoyo sohwona'nì nakwo mijo ayo momìngo so'mne'no womentìhwonefoho.

¹⁷ Osopo nohumentani Jisasìmne'no wonyopi hontohumentani nakwo yofayokinomo

kotasontani nakwo oso mijo ayo sopo Koponeyamne'no woka'mentihwonefoho. Nowekontanìngkuhwoni ajwopo sìkuno nto mee honìngki Jisas nakumo komo'no mone'ma'mmentisofoho.

¹⁸ Oso hohosohonta ififo engo yahonìngki mijo songo songo engo yonto mijo engo imentisofoho.

¹⁹ Inomokomoyo sohwona'ni nakwo mijopo ne'no jonjempo jonjempe mjìmìwako'mentihwoneso nakwo mijo ajwopo ne'no humentani uhwonìmentihwoneso Jisas kako mijo ayo yofayokino'njo sopo hano nowentanìngki uhwonìmentihwonefoho. Ose uhwonontani iyoho engo nanìmentisofoho.

²⁰ I oso'no Jisas nakumo nalìmento, Ngkonoho. Sekwo iyoho senìngkuhwoloho.

²¹ Ose nelahonìngki nakwo utìmano lontani imentihwoneso kako nakwo'njo ajwomo'mo humahoniìngki yofayokino hiso nakwo wowantani humiyìhwone sopone'no komo'no umentisofoho.

Hwe moyà'mi hofìko Jisasìmne'no hafìhafetipmmentohofoho.

²² Mo'nìngkanta hwe moyà'mi mijo ayo momìingo nongkihnta'ni humamentohofoso Jisasìmo uhwonano lontìfi hnnìmentohofi, Fosi yofayokino anga'no wentono. I, oso homo somo kakoe inomokomoyo sohwano hini kotasìmalofofoho. Jisasì'nji'maho hofìko'no hini kotasontìfi humpo'malofo foho. Ose hnnìmentohofoho.

²³ Oso hopo sopo Jisas kako wosopayo'no Anìtumo isamoyoka ulonto a'amu homo

somo yano ulofimentiso hopo sopo a'amuso nohumantifi uhwonimentohofoso yofayokino fiso Taipelyasnta'ango i'mofopahonìngki uhwonontifi

²⁴ Jisasì'nji kakoe inomokomoyo sohwona'nnonji mohumunyo uhwonontifi hofiko Jisasìmo wotipemano lontifi yofayokinomo kotasontifi Koponeyamne'no wako'mentohofofoho.

Jisas ole limento, Ngko songo ne'no humayo'ne wosopayo hwo'nyoho.

²⁵ Nowakentifi mijo ayo nongkihnta'ni Jisasìmo nto tipihwonimentohofo sohonta Jisasìmo ulimentohofi, Nakwoe Lonetìhwayo sohwosi, kiko olopo ne'no ntohonta pmmahnno hwosilo.

²⁶ Ose ulahonìngkofi kako ulimento, Hungkuno nehopi waselìmonne'no yohono. Fosi ngko syoho wonyoangkafo a'amu miyìwo'nìngkiyohofo imale so'no sekwo nje hwapìnggo neso huno ehhosasesiyo'neso montipeentìkuyohofo. O'o, ngko wosopayo sejapmmale so'no apa'no wonejapono lontifi ntopeentìkwofo.

²⁷ Ose ulonto ulimento, Sekwo wosopayo piso imo'nyo'ne syoho tohohmtnno'njo ikutoho. O'o, oso wosopayo songo ne'no humayo'ne so'no syoho tohohmtnno'njo fiyìkuno. Oso wosopayo hiso piso miyonehoho. Oso wosopayo hiso Ngko A'amufe Hwomu sohwo'ni wosejapmmmonnoho. Ngko Anìtuye yokumpohn'nyo'nji yo'mayo wonyoangkafo a'amu miyìwo'nìngkiyohofo yalokwe so'no Anìtu kako ngkine'no ole

setihwalofoho, Ngko songo ne'no humayo'ne hwapingo hwo'nyoho.

28 Ose ulahonìngki hofiko Jisasimo ulìmentohofi, Nakwo pipi ihwasi yanehwono Anìtuye syohosofo.

29 Ose ulahonìngkofi Jisas ulìmento, Sekwo Anìtuye sìmeho wopingo umokano lìfijo'manji sekwo olo syoho sejapmmenisoso fiyikuno. Sekwo oso hwe Anìtu sekuyepono nìhwatìmentiso sohwo'nìmo sìmeho hi'ntnnono ntapmno.

30 Ose ulahonìngki ulìmentohofi, I kiko nom'ne wopingo wonyoangkafo a'amu miyìwo'nìngkiyohofoso yohojo'no'manji ou, nakwo ole wosyokufìsyantanoho. Anìtu kuhwotìmentiso nehwoensoho. Ose wosyokufìsyantanoho. Oso'no pipi ihnnehino.

31 Neyakwosa sohwa a'amu mohumunyo sopo hofiko nohumantìfi hofiko wosopayo ahwomo mta'nìngoso (*mona*) nìmotofofoho. A'amu Anìtuye hungkuno mtì'mokumentohifo sohwa ole mtì'mokumentohofi, Kako wosopayo ahwomo mta'angoso a'amumo uyìmojofoho. Ose mtì'mokumentohofofoho.

32 Ose ulahonìngkofi Jisas ulìmento, Hungkuno nehopi'nohino waselìmonne'no yohono. Mouses kako oso wosopayo ahwomo mta'angoso muyìmmojofoho. O'o, nje Mpohwo uyìmojo hweho. I olohonta kako ahwomo mta'ango wosopayo neso wosejapmmonte'no yalofoho.

33 Oso wosopayo neso a'amufoho. Anìtu kako ahwomo mta'ni hwaho lopo uhwatìmentiso sohwo kako hwe moyamì hopi'nonohino somo

songo ne'no humayo'ne unyo hweho.

³⁴ Ose ulahonìngki ulìmentohofi, Hwe engofo, oso wosopayo neso sìkuno huhwo huhwi engolopohamo kìko fonejapohoho.

³⁵ Ose ulahonìngkofi Jìas hofìkimo ulìmento, Ngko songo ne'no humayo'ne wosopayo ne hwo'nyoho. A'amu hwahoponjo wosopayo nìwo'nìngkohofoso hofìko mijoho apa'no uyìmontonoho. I oso'no a'amu ngkimo nì'masoso mijoho apa'no muyonefoho. A'amu ngkimo sìmeho hi'ntnnono ntapososo kako mijo'ne apa'no mumo'nonehoho.

³⁶ I oso'no nje hwapìngo ne so'no nto setìhwamalefoho. Sekwo ngkimo ko nohonontìfi sìmeho hi'ntnnono mantape'njo imalofofoho.

³⁷ A'amu fehohnjoso Anìtu ngkimo ntapmmenisoso hofìko ngkine'no wonnìngkopantìfeho. Oso a'amu homo somne'no wae meeō'mnehono. Ngkilaho mulìmnehono.

³⁸ Hwapìngoso ngko ahwomo mta'ni pmmentheso nje huno mta'ni pmmentohe hwonì'maho. O'o, Anìtu nìhwatìmentiso sohwoe hunomnohini inìngkayo'ne pmmentohe hwo'nyoho.

³⁹ Anìtu kako nìhwatìmentiso sohwo ole'ne'no umo'nìngkohoho. Hwe moyà'mi hopi'nonohinoso Anìtu ngkimo nto ntapmmenisoso kalohi ngko anga'no musìkwajìmnehono. O'o, ngko hofìkimo aho yokumpohn'nyo kemokosyohumantì'meso hwangku no'mo sìkuno ae'uyo somo ngko hofìkimo nulìkahm'me'no hofìko songo ne'no nohumantokutnnefoho.

⁴⁰ Ou, olo so'no Mpohwo kako

umo'nìngkohoho. Hwe moy'a'mi hopi'nonohino Kakoe Hwomu sohwo'nìmo nohonìngkuji nje hwapìngo ne so'no sìmeho hi'ntnnono ntapìfijo'manji hofìko songo ne'no humayo'neso nomafìkujo'no sìkuno ae'uyo somo ngko hofìkimo songo nulìka'mnefoho. Ose ulìmentisofoho.

41 Jisas kako ngko wosopayo ne ahwomo mta'ango hwo'nyoho ulìmentiso so'no hofìko hofìkoe sìmeho wonyo umo'nìngkahonìngki Jisasìmne'no sitofo hungkuno hnnìmentohofofoho.

42 Ole hnnìmentohofi, Pipineto. Olo hwe lohwo kako Jousepìye hwomu Jisasìyoho. Kanìngkwohwo'ya'une'no nakwo huno nayohoho. Ngko ahwomo mta'ni pmmentohe hwo'nyoho eso hwasyoso peho'no nelalofoho.

43 Ose hnnìngkahonìngkofi Jisas ulìmento, Sekwo ngkine'no sitofo hungkuno hofiyoka peho'no hnnalokwofo.

44 A'amu fihwo kako ngkimo tìfi nnìngkaposo sohwo kakoe huno mta'ni monì'manehoho. O'o, nje Mpohwo ngkimo nìhwatìmentiso sohwo kako a'amu sohumo ngkiyepono mikinjìhwajiyoso kako ngkimo wonì'ma'montonoho. Oseso oso hwe ngkiyepono Anìtu lìhwajoso sohumo ngko sìkuno ae'uyo somo ulìka'mnefoho.

45 A'amu Anìtu hungkuno uyahonìngki lìmotofo sohwa ole mtì'mokumentohofi, Hwe moy'a'mi hopi'nonohino somo Anìtu kako hofìkimo huno uyo'ne itìhwanefoho. Ose mtì'mokumentohofofoho. A'amu hopi'nono Anìtuye hungkuno upa'nìngkuji kakine'no

huno nto'no syafisýkujo'no hofiko ngkimo woni'mantifeho.

⁴⁶ I a'amu hopi'nonohinoso hofiko nje Mpohwo Anitu sohumo muhwonyo'njofoho. O'o, ngko'nohini Mpohwo'nji humunyo sohwo'nnohini kakimo uhwononji kakoe pone somta'ni pmmentohe hwo'nyoho.

⁴⁷ Hungkuno nehopi'nohini selalokweno. A'amu ngkimo simeho hi'ntnnono ntaposo sohwo kako songo ne'no humayo'neso hi'njo hwefeho.

⁴⁸ Ou, ngko songo ne'no humayo'ne wosopayo hwo'nyoho.

⁴⁹ I seyakwosa sohwa hofiko oso hwaho a'amu mohumunyo sopo nohumantifi wosopayo ahwomo mta'ni (*mona*) ni'motofo sohwa hofiko ho-honta nto pe'ni'mentohofefeho.

⁵⁰ I oso'no oso wosopayo ne ahwomo mta'ni a'amu nosohwo'manji kako songo ne'no nohumantifhwone hwefeho.

⁵¹ Ngko oso wosopayo ne songo ne'no humayo'ne sohwo'ni ngko ahwomomo uliko'manji pmmentohe hwo'nyoho. Oseso a'amu fihwo kako oso wosopayo neso noso'manji kako songo ne'no humantifhwonefoho. Oso wosopayo so'ne'no ngko sekumo selalokweso nje a'apahomne'no selalokweno. Hwapingoso ngko a'amu hwhoponjo somne'no poyo imo'nifme'no a'amu ngkine'no simeho ntapi'fijo'manji hofiko songo ne'no nohumantokutnnefoho.

⁵² Ose ulahon'ngki a'amu Juta hofiko yokahungkuno engo loma'mentohofefeho. Ole hnnimentohofi, Olo hwe lohwo kakoe a'apaho

nejapososo pipi nanehwono.

⁵³ Ose ulahonìngki Jisas ulìmento, Ngko hungkuno nehopi selalokweno. Sekwo nje a'apaho so'nji nje honìyo so'nji manìfijo'manji sekwo songo ne'no humayoso motìpìhwonìfitnnefoho.

⁵⁴ A'amu nje a'apaho so'nji nje honìyo so'nji nnososo kako songo ne'no humayo'neso hi'lñjofoho. Oso sìkuno ae'uyo somo oso a'amu homo somo ulìka'mnerefoho.

⁵⁵ Hwapìngoso nje a'apahoso wopayo ne pa'nyofoho. Nje honìyoso mijo ne pa'nyofoho.

⁵⁶ A'amu kako nje a'apaho so'nji nje honìyo so'nji nnososo ngko kakimo humahm'me'no kako ngkimo wonìhumamontonoho. Oso a'amu hiso kako nje hungkunomo aho yokumpohn'nyo kemokosyohumunyofoho.

⁵⁷ Nje Mpohwo songo ne'no humaso sohwo kako nìhwatìmentiso so'no ngko nje Mpohwoe yokumpohn'nyo so'nji songo humaleno. Oso pa'nyoso a'amu fihwo kako sìkuno huhwo huhwi wosopayo'nji mijo'nji nìwo'nìngkiso hopaso kako ngkine'no sìkuno huhwo huhwi huno syanìfìsyìwo'nìngkuhwoso'manji kako nje yokumpohn'nyo nomahwosi songo wohumamontonoho.

⁵⁸ Olo wosopayo ahwomo mta'ango lohwo'ni oso wosopayo seyakwosa sohwa hofìko a'amu mohumunyo sopo nìmotofo pa'nyo hwo'nì'maho. O'o, oso wosopayo hiso mantìfi nontìfeso hofìko poyo nape'nìmotofofoho. I oso'no olo wosopayo lohwo'nìmo a'amu fihwo nnososo kako songo ne'no

nohumantihwonefoho.

⁵⁹ Jisas kako oso ango Koponeyammjo tajo ango somo humanto oso hungkuno hiso lutihwamentisofoho.

Jisas kako songo ne'no humayo'ne hungkuno hwapingo hweho.

⁶⁰ Oso hungkuno homo somo Jisas^{tye} inomokomooyo pi'nⁱngko sohwona'ⁿⁱ nupo'nontani fehohnjoso hnnⁱmentohofi, Olo hungkuno loso tango we'e'njo hwo'maho. Hungkuno hwapⁱngko neso nakwo huno monayohiyohoho. Haloho tⁱhwo upo'monteto.

⁶¹ Jisas kakoe inomokomooyo fehohnjoso oso hungkuno mjahnnⁱmentohofoso Jisas kakimo ko mulahoni^{ng}kofi kako oso hiso'^{no} huno uyahonⁱngki hofⁱkimo ulⁱmento, Olo hungkuno ngko seloheso sekwoe hunomo wonyo lasemokohoho. Sekwo ngkimo wonⁱhwotⁱ'mofantⁱfetaho.

⁶² I ngko A'amufe Hwomu sohwo'ⁿⁱ ngko nje ango ne sopone'^{no} asomo sⁱme sohonta sekwo ngkimo nonohonⁱfitnne'^{manji} sekwo huno pipi seyoneto.

⁶³ Anⁱtuye Towahuno sohwo kako'nohini songo ne'^{no} humayo'^{neso} hwapⁱngko hweho. Sekwo oso hwe huhwo sohumta'ⁿⁱ womantⁱfeho. Sekwoe a'apahomjo yokumpohn'^{nyo} mosefo'manehoho. O'o, a'amu Anⁱtuye Towahuno momaso'^{njo} sohwo kako songo ne'^{no} humayoso motⁱpemanehoho. I oso'^{no} sekwo Anⁱtuye Towahuno mayo so'^{no} nto selohefoho. Nje hungkunomo inⁱngkafijoso sekwo songo ne'^{no} humafitnnefoho.

64 A'amu fehohnjo sekwo'njo ajwo so'mo humalofoso hofiko ngkine'no simeho hi'ntnnono montape'njo yalokwofo. Ose nalimentoisofoho. Hwapingoso simo'mta'ango Jisas kako oso a'amu kakimo simeho hi'ntnnono muyifitnne somne'no kako huno nto syafihu'mentisofoho. Oso'nji kako oso a'amu kakine'no tokoyo'ofo ulohofone sohune'no huno umentisofoho.

65 Jisas a'amu huhwo sohwamo nom'ne hungkuno ulimento, Sekwo fehohnjo soku ngkimo simeho montape'njo yalokwofo so'no ngko olo hungkuno hiloso nto seloheso olenoho. Nje Mpohwo kako a'amu somo momikinjosehwajiyo'njo yoso'manji sekwo ngkiyepo mapofitnnehofo.

66 Oso hungkuno hiso Jisas kako ulahonìngki kakoe inomokomoyo pi'nìngoso kakimo uhwat'i'mofontifi humpo'mentofofofo. Hofiko kako'nji hano apa'no memayofoho. Ni'hu'nahone uhwat'i'mo'mentofofofo.

67 Oseso Jisas kako kakoe inomokomoyo aho hopi'nono sife mta'ni hufa'uyo sohwona'nìmo nalimento, Sekwo huhwasi wonìhwot'i'mofantifetaho.

68 Ose nelohonìngkahonìngki, Saimoun Pita ulimento, Hwe Engofo, Nakwo tìhwoepono humpeenehwono. O'o, kiko'nohini songo ne'no humayo'ne hungkunoso hi'njo hwosoho.

69 Ji'je hungkuno homo somo simeho hi'ntnnono kijopalokuhwono. Nakwo huno ole nayohoho. Kiko Anituye hwomu ne sohwosi wopingo'nohini hwosoho.

70 Ose ulahonìngki Jisas nalimento, Nje

inomokomoyo aho hopi'nono sife mta'ni hufa'uyo sohwasi ngko sehwosopo'mentohe hwasoho. I oso'no ngko sehononji anga'nohino sohwosi towahuno wonyo Seten mta'angoso hi'njo hwosoho. Ose nalimentisofoho.

71 Oso hungkuno Jisas nalimentisoso kako Jutas, Saimoun Isikaliyoutiye hwomumne'no nalimentisofoho. Hwapingoso Jutas huhwo sohwo kako Jisas iye inomokomoyo ko inomokomojo sohwo kako aku ikinji ehumanto Jisasimne'no tokoyo'ofo uloho'mentisofoho.

7

Jisas kakoe homningkwa'wehwosa Jisasimo simeho hi'ntnnono muyimmentohofoho.

1 Oso hohosohonta Jisas kako hwaho Ngkalili sopo nowento hano emoitentisofoho. A'amu Jutafe hwe engo sohwa Jisasimo wofonjosyano lontifi yahoningkofi kako hwaho Jutiya sopo hano memoyo'njo imentisofoho.

2 Oso a'amu Jutaso hofkoe sikuno iyoho humayo nom'ne engoso mofonepo umo'nimoto imentisofoho. Oso sikuno hiso a'amu Jutafe hofiyakwosa hofiko hwapife ango molontifi humamotofo sohonta Anitu hofkimo hofiyoo mokosyohumamojo so'no huno syafisiyo'ne sikunofoho.

3 Oseso Jisas kakoe homningkwa'wehwosa kakimo sitofo hungkuno ulimentohofi, Kiko olo hwaho Ngkalili lopo sopo nohumahotoho. O'o, kiko hwaho Jutiya'ne'no sohoji osopo yo'mayo wonyoangkafo a'amu miyw'wo'nngkiyohofoso

kiko yohojo'no a'amu pi'n̄ngoso kikimo kohon̄ngkuji jiye yofe engo umo'n̄mowntonoho.

⁴ Kiko yofe engo woma'mo lohoj̄'manji olo hiyaso lo'mo peho'no humahnno. Kiko yofe engo ne hi'njo hwos̄'manji kiko yo'mayo wonyoangkafoso a'amu hopi'nonohino somo fit̄hwaho. Ose ul̄mentohofofoho.

⁵ Hwap̄ngoso homn̄ngkwa'wehwosa huhwanji Jisasimo s̄meho hi'ntnnono mummentohofofoho.

⁶ Jisas hof̄kimo ul̄mento, Ngko ango Jelusalemne'no ut̄hwa'nyopo s̄imne s̄ikunoso m'l'mofapefoho. I sekwo yo'mayoso uyano līkuji'manji sekwo a'amu hwahoponjo soku s̄ikuno engolopohamo sekwoe s̄ikunofoho.

⁷ Olo hwaho loponjo hwe moy'a'mi hopi'nonohinoso hof̄ko sekumne'no s̄meho tohino mosejopalokuyohofo. O'o, s̄meho tohino ngkimnohini ntopantokwofo. Hwap̄ngoso yo'mayo yahino wonyo hof̄ko iwo'n̄ngkohoho so'no ngko lījwaof̄wo'n̄ngkohe so'no s̄meho tohino ntap̄wo'n̄ngkohofofoho.

⁸ Nje n̄ngkwahwoso sohwasi sekwo nos̄kuji sekwo oso s̄ikuno iyoho humayo engo somo fis̄hwonamno. I, ngko oso s̄ikuno iyoho humayo engo somo mos̄hwonamnehono. Nje s̄ikuno ngko siyo'neso nto'no mmo'nyofoho.

⁹ Jisas kako ose ulonto oso hwaho Ngkalili sopo humamentisofoho.

Jisas kako oso Sikuno Engo hofiyak-wosa hwapi'e ango mol̄imentohofo somo s̄hwojamentisofoho.

10 Jisas homníngkwa'wehwosa sohwa hofíko oso Síkuno Engo somne'no síkwato lohofahoníngkofi Jisas kako huhwo símentisofoho. I oso'no kako utíhwa'nyopo símentiso'maho. O'o, hiyaso'mo símentisofoho.

11 A'amu Jutafe hwe engo sohwa hofíko oso Síkuno Engo somo humawo'níngkohofo sopo humantífi Jisasimne'no hafíhafe típentífi a'amu somo ulohonímentohofi, Jisas kako ntí'mo humaho.

12 Hwe moya'mi pi'níngo engoso hofíko mtitofo mtitofo syohumolawentífi a'amu fehohnjoso ole límentohofi, Jisas kako wopíngko hwelho. A'amu fehohnjoso ole límentohofi, Jisas kako a'amumo hwasyo hungkuno líku'mofíwo'níngkiso hwelho. Ose límentohofofoho.

13 I oso'no a'amu hopi'nonohino hofíko hwe engo sohwamne'no iyoho uníngkahoníngki hofíko hungkuno utíhwa'nyopo mahnnímentohofofoho.

14 Oso Síkuno Engo iyoho humayo ajwo sopo Jisas kako Anítuye tajo ango engo somo noswonto a'amu somo utíhwa'nyopo hungkuno loma'mentisofoho.

15 A'amu Jutafe hwe engo sohwa hofíko Jisasíye hungkunomo upo'nantífi yomo yontífi ole hnnímentohofi, Olo hwe lohwo kako huno engo loso ntí'mta'ni típema'masoto. Kako nakwoe síkule ango hungkuno atofo lutíhwawo'níngkuhwone somo masyuyo hwelho.

16 Ose hnníngkahoníngkofi Jisas kako hofíkimo ulímento, Olo hungkuno selalokwe loso nje huno mta'ango moselalokuyohono. O'o, Anítu kako

ngkimo n̄ihwat̄imentiso sohwo ntahon̄ingki selalokweno.

¹⁷ A'amu fihwo kako An̄ituye hungkunomo un̄ingkamo loso sohwo kako olo nje hungkuno lomne'no kako huno ole uyono. Hungkuno loso kakoe huno mta'n̄ingo'maho. O'o, An̄ituye huno mta'n̄ingofoho. Kako huno ose uyono.

¹⁸ Hwe fihwo kako kakoe huno mta'ni yo'mayo loso yoso sohwo kako yofe engo woma'mo l̄hwosi wal̄imontonoho. I a'amu fihwo kako oso a'amu l̄ihwat̄imentiso sohwoe yofe engoso sekwo noho'nomapitnne'ento selalokuso'manji kako hwasyo hungkuno moselalofiyoho. Hon̄ingkano wonyo ane hweho.

¹⁹ Jisas ose ulonto ole ul̄imento, Hohonta Mouses kako seyakwosamo An̄ituye hon̄ingkano hungkuno uȳimentisofoho. I oso'no sekwo hopi'nonohino soku oso hon̄ingkano hungkuno somo hwotoho fent̄ifi nto'no min̄ngkayo'njo imotofokuyoho. Sekwo ose imentohofo so'no sekwo ngkimo peho'no wofonjonisyant̄ife'no yalokwofo.

²⁰ Ose ulahon̄ingki hwe moyā'mi hopi'nonohinoso hofiko Jisas̄mo ul̄imentohofi, Kikimo t̄ihwo wofonjakohumontolo. Awonoho. Kiko towahuno wonyo Seten mta'angoso hi'njo hwosoho.

²¹⁻²³ Hofiko ose ulahon̄ingkofi Jisas ul̄imento, S̄ikuno iyoho humayo fihumo ngko hwe mnokino'njo sohumo wop̄ingo umokumentohe so'no sekwo s̄imeho tohino ntap̄wo'n̄ingkohofofoho. I oso'no sekwo soku s̄ikuno iyoho humayo somo syoho

iwo'nìngkohofokuyoho. Seyakwo Mouses sohwo honìngkano hungkuno ole sejapmmento, Sekwo sìkuno aho fehohnjo hopi'nonohino aho nom'ne mta'ni hufa'u memjaofìhwoso'no mo'nìngkanta hwomu milongo sohwamo a'apaho somo sìhu fìkolopmno. I Mouses oso hungkuno somne'no hwapìngo hwo'maho. O'o, seyakwosa mta'angofoho. I oso'no oso sìkunoso memjaofìhwoso'no sìkuno iyoho humayo so'manji sekwo oso sìkuno somo syoho iwo'nìngkohofìhwasoho. Sekwo oso ko iwo'nìngkohofo so'no ngko hwe sohumo wopìngo umokumentohe oso sìkuno somo sekwo ngkine'no sìmeho tohino peho'ne ntropantokwofo.

²⁴ Sekwo yo'mayo yahino somo uhwonìngkuji wonyofoho eso komo'no lìkutoho. O'o, sekwo sìmo'mo hwapìngo ne so'no huno nto'no ikwesyafìsyìkuji sekwoe hunoso yano nto'no mpopmno. Ose ikujo'no sekwo yahino wonyo so'nji wopìngo so'nji huno nto'no wotìpemantìfeho. Ose ulìmentisofoho.

A'amu fehohnjoso hofiko ole lìmentohofi, Olo hwe lohwo Anìtu lìhwatìmentiso lohwolìkeno.

²⁵ Hwe moyà'mi fehohnjo Jelusalem sopo humamotofoso ole hnnìmentohofi, Olo hwe lohumo a'amu hwe engo sohwa wofonjosyano lontìfi iwo'nìngkohofo lohwolaho.

²⁶ I uhwonìmno. Kako utìhwa'nyopo lohfonto kakoe hungkuno lontanìngki hofiko yoka hungkuno mulalokuyohofo. I nakwoe hwe engo

sohwa hofiko olo hwe lohumne'no Anitu uh-watimentiso hweho ose kosyofisyalokwofo.

27 Ose hnnontifi nom'niso ole hnnimentohofi, I oso'no olo hwe lohwoe hwaho loponjo ango ne so'no nakwo huno nayohoho. Oso hwe Anitu uh-watimentiso so'no kako i'mofape sohonta kakoe hwapingo so'no nakwo huno nto'no monayonefoho. Ose hnnimentohofofoho.

28 Jisas kako Anituye ango engo somo ajwo'mo nohumanto a'amu somo mango engo ulimento, Sekwo ngkine'no huno seyohoho. I sekwo nje ango sopone'no huno moi'wonoho. I oso'no nje hwapingo neso nje Mpohwo ngkimo nihwatimentiso sohune'no sekwo huno nto'no maseyohiyohoho. Ngko nje huno mta'ni pmentohe hwoni'maho. O'o, nje Mpohwo kako nihwatimentiso sohwo kako yo'mayo yahino ne so'no hwapingo hweho. I sekwo kakimo huno ito'no maseyokuyoho.

29 Ngko'nohini kakine'no huno moi'wonoho. Hwapingoso ngko kako'nji nohumentai kako huhwo ngkimo lonihwatimentiso so'no pmmentohe hwo'nyoho.

30 Ose ulahonìngki hofiko kakimo impe unto-fantifi ko imentohofoso a'amu fihwo kakimo aho mokisahumentisofoho. Hwapingoso Jisas kakoe sìkunoso mmo'nyofoho.

31 Hwe moyam'i pi'ningoso hofiko Jisasimò sìmeho hi'ntnnono uyontifi ole hnnimentohofi, Oso hwe sohumo Anitu uhwatimentiso sohwo nopihwoso'no kako olo hwe lohwoe yokumpohn'nyo somo uyakolo'montolaho. O'o, awonoho. Olo hwe olaho hweho. Ose hnnontifi

tifi iningkamento hofofoho.

A'amu itokuso'njo sohwamo Jisasimo impe intofo'ne lihwatimentohofofoho.

³² A'amu Falisi sohwa oso hungkuno a'amu Jisasimne'no hnnimentohofo homo somo upa'nontifi hofiko'nji a'amu tajo ango syoho'njo yofe engo'njo sohwantnne'no hofiko Anituye ango engo somjo a'amu hwapife tifo'njo sohwamo Jisasimo impe intofo'ne lihwatimentohofofoho.

³³ Lihwatimentohofo so'no Jisas kako huno uyahoningki kako a'amu kako'njoponjo somo ulimento, Sikuno we'enehwo ngko sekwo'nji wosimonnoho. Nohumahm'mo ngko nihwati mentiso sohwoepono asomo wawomonnoho.

³⁴ Oso hohosohonta sekwo ngkine'no hafihafe ko tipifijoso manohonifitnnehofo. Hwapingoso oso ango ngko nu'mo humame sopo sekwo moni'mapitnnefoho.

³⁵ Ose ulahoningki a'amu Juta sohwafe hwe engo sohwa ole hnnimentohofi, Oseso olo hwe lohwo kako ntente we sopo uhwonantanto nakwo huno uhwonyosofo. Kako a'amu Ngkilik sohwafe hwaho sopo nowehwosi a'amu Juta oso hopo sopo humawo'nningkohofo so'nji a'amu temtitofa kengo Ngkilik so'njimo kakoe hungkunoso wolutihwamtoliken.

³⁶ Ole nalohi, Sekwo ngkine'no hafihafe ko tipifijoso manohonifitnnehofo. Ose nalonto ole nalohi, Sekwo ango ngko humame sopo sekwo moni'mapitnnefoho. Oso hungkuno

nalisoso hwapingo neso pehomto. Ose hnnimentohofofoho.

Mijo songo ne'no humayo'ne hungkunofoho.

³⁷ Oso s̄kuno n̄ihu'no engo iyoho humayo ae'uyo sohonta Jisas nol̄kafonto mango engo ole ul̄mento, A'amu mijo'no umo'noso sohwo kako ngkiyepono nop̄hwosi ngkinta'ni wannono.

³⁸ A'amu An̄tuye hungkuno mt̄'mokumentohofo sohwa ole mt̄'mokumentohofi, A'amu ngkine'no s̄imeho hi'ntnnono ntaposo sohwo kakoe s̄imeho so'mo mijolimo hopa imo'n̄ngkuhwosi oso mijo songo ne'no humayo'neso hano loho'nawo'nnyofoho. Ose mt̄'mokumentohofofoho.

³⁹ Mijo'no Jisas ul̄mentisoso An̄tuye Towahuno Wopingo somne'no ul̄mentisofoho. A'amu s̄imeho hi'ntnnono unyo sohwa hofiko An̄tuye Towahuno mapitnne'no ul̄mentisofoho. I oso'no Jisas kakoe yofe engo so'nji kakoe yokumpohn'nyo hwofilo'nnyo so'nji momaso'njo oso'no An̄tu kakoe Towahuno a'amu homo somo muyo'njo imentisofoho.

Hwe moyamisofanji ajwopo hotito'mentohofofoho.

⁴⁰ Hwe moyamisofanji Jisas iye hungkuno upa'nontifi ole hnnimentohofi, Ou, nehopeho. Oso hwe sohumo An̄tu hungkuno uyahon̄ngki nalone sohune'no hontohumawo'n̄ngkuhwoneso olo huhweho.

⁴¹ Ose hnn̄ngkahon̄ngkofi nom'ne a'amuso ole hnnimentohofi, Olo K̄laisiyoho. An̄tu kako ahwomo mta'ni uhwati'mentiso hweho. Ose

lahon^{ing}kofi nom[']neso ole hnnⁱmentohofi, O'o, K^{il}ais kako hwaho Ngkalili sopo m[']mofaponehoho.

⁴² I a'amu Anⁱtuye hungkuno mtⁱ'mokumentohoho sohwa olo hiso[']no yolo ho mtⁱ'mokumentohofofoho. K^{il}ais kako hwe engo Ntefitⁱye temtitoto i[']mofapⁱhwosi oso ango Mpetⁱlehem Ntefit humamojo hopo sopo u[']mofapmmontonoho. Olo hwe lohwo kako Ngkalili sopo i[']mofapmmmentisofoho. Oso huno hwasyo syafⁱhu[']mentohofofoho.

⁴³ Oseso a'amu Jisasⁱmne[']no huno kengo kengo syafⁱsyontⁱfi hwe moy^a'mi hofⁱko Jisasⁱmne[']no hotito[']mentohofofoho.

⁴⁴ A'amu fehohnjo sohwa hofⁱko Jisasⁱmo impe untofosyano lontⁱfi ko imentohofoso a'amu fihwo Jisasⁱmo aho mokisahumentisofoho.

A'amu Jutafe hwe engo sohwa hofⁱko Jisasⁱmo simeho hi[']ntnnono myo[']njo imentohofofoho.

⁴⁵ Oseso a'amu hwapi^efe tⁱfo[']njo sohwa hofⁱko a'amu Falisi sohwanji a'amu tajo ango syoho[']njo yofe engo[']njo sohwafe pone[']no asomo nopa hon^{ing}kofi hwe engo sohwa yoka ulⁱmentohofi, Sekwo Jisasⁱmo impe mintokwape pipi yohofo.

⁴⁶ Ose ulahon^{ing}kofi hwapi^efe tⁱfo[']njo sohwa ulⁱmentohofi, Jisas kako hungkuno wonyoangkafo lisoso nakwo hungkuno oso pa[']nyoso nakwo mupa[']n^{ing}kohoyⁱhwono.

⁴⁷ Ose ulahon^{ing}kofi a'amu Falisi sohwa ulⁱmentohofi, I sekwo huhwahnnji Jisasⁱmo simeho uyahon^{ing}kofi hwasyo hon^{ing}kanomo ipesemotaseswesotaho.

48 I nakwo hwe engo sohwona'nnonji a'amu Falisi sohwona'nnontnne hwe fihwo kako Jisasimo simeho hi'ntnnono unyo sohumo lihwonalokwofo. Nihu'no awonoho.

49 Olo a'amulo Jisasimo simeho uyalokwofo sohwa hofiko Mousesiye honingkano hungkuno somo huno muyofoho. Oso'no Anitu a'amu homo somo tohino uyimontonoho. Oso hwasyo hungkuno ulimentohofofoho.

50 Nikoutimos kako hohonta Jisasimo u'ma'mentiso sohwo kako huhwo a'amu Falisi hweho. Kako hofiko'nji nohumanto ulimento,

51 Nakwoe honingkano hungkunoso ole naliwo'nningkisotaho. A'amufe hungkuno mupa'nyo'mta'ni tohino siki uyo. Ose naliwo'nningkisotaho. O'o, simo'mo kakoe hungkuno yolo ho neso upa'nningkuhwasi yo'mayo iwo'nningkiso so'no huno nto'no nayihwaso'no u, osohonta kako'ne hungkuno nano womtitofantanoho.

52 Ose ulahoningkofi hofiko ulimentohofi, I kiko huhwo hnnonji Ngkalili nta'ango hwosilaho. Anituye hungkunomo atofo fiso. Atofo lohoji olo so'no huno wotipema'monnoho. A'amu Anitu hungkuno uyihwoso'no nalone sohwo hwaho Ngkalili sopo m'mofaponehoho. Oseso kiko huno wotipema'monnoho.

53 Ose ulahoningkofi hofiko hofikoe angopono humpo'mentohofofoho.

8

A'mu hwa'nte siye hungkunofoho.

¹ [Oso s̄ikwo'miyo somo Jisas kako hwof̄ki'nyo Oulif sopo s̄imentisofoho.

² Mo'n̄ingka sohonta im̄ingo'nji Jisas apa'nō An̄tuye tajo ango engo somo asomo noponto s̄imentisofoho. Hwe moya'mi hopi'nonohino Jisas̄mo u'mahon̄ingkofi Jisas kako ampo nohumanto kakoe hungunoso lut̄hwamentisofoho.

³ Ose lut̄hwentan̄ingki a'amu hon̄ingkano hungkuno lut̄hwamotofo sohwanji a'amu Falisi sohwanji hof̄ko ape hwa'ntesimo ipemotasont̄fi Jisas̄'njo ajwopo uhumat̄mentohofoho. Oso apesi kako nom'ne hwe'nji saho fosyowentan̄ingki hwe engo sohwa uhwon̄mentohofoho.

⁴ Oseso hof̄ko Jisas̄mo ul̄mentohofi, Nakwoe Lonet̄hwayo sohwosi, olo ape losi hufo yontan̄ingki uhwon̄imalohwoniyo.

⁵ Mouses̄ye hon̄ingkano hungunoso ole nal̄imento, Hwoya'mi yahino wonyo'njo ose somo sojo mehwasi wofonjosyano. Ose nal̄mentisofoho. I oso'no k̄ko huno pipi kiyohoho. Pipi yanehwono.

⁶ Hof̄ko Jisas̄ye hunomo yamofo ulohofo'nē oso ulohon̄mentohofoho. Huno ole syaf̄hu'mentohofi, Jisas kako Mouses̄ye hon̄ingkano hungunomo mt̄hupe so'manji nom'ne hungkuno kengo naloso'manji nakwo kakimo impe untofantanoho. Ose syof̄syahon̄ingki Jisas kako ingku'nohumanto kako kakoe ajo'miyo'nji hwahomo ifalifaliyo mt̄'mokumentisofoho.

⁷ Hof̄ko Jisas̄mo ne'nō ne'nō ulohon̄ingkahon̄ingkofi Jisas kako nol̄kafonto

ulîmento, A'amu fihwo honîngkano wonyo nîhu'no aneso sekwo'njo ajwo lopo sojo sîmo'mjoso a'mu simo woho'namofono.

⁸ Ose ulonto kako apa'no ingku'nohumu lohofonto hwahomo apa'no ajo'miyo'nji ifalifaliyo mtî'mokumentisofoho.

⁹ Hofîko Jisasîye hungkunomo upa'nontîfi a'amu anga'no anga'no hotahumentohofofoho. Hwe yofe engo'njo sohwa sîmo'mo hotoswopahonîngkofi hwe nom'ne sohwa hofîko tîfi hotahumentohofofoho. A'amu hopi'nonohinoso Jisasîmo ulîko'mahonîngkofi Jisas kako'nohini nohumentanîngki oso a'musi kako Jisasîye sîmanopo ne'no loho'mentisofoho.

¹⁰ Jisas nolîkafonto a'mu simo ulîmento, Olo a'mu losi, a'amuso ntî'mo humalofo. A'amu anga'nohinoso kikimo poyo wokumokano makiloho liyohofo.

¹¹ Jisas ose ulahonîngki a'musi ulîmento, Hwe Engofo, a'amu ose manjofoho. Hopi'nono nto humpehofo. Ose ulahonîngki Jisas ulîmento, Ngko huhwo'ni poyo makumokohoyohono. Kîko nowehoji oso wonyo hiso apa'no iyo'eno. O'o, honîngkano wopîngô'nohini fiyohoho. Ose ulîmentisofoho.]

Jisas olo hwaho lopone pomponaho hweho.

¹² Jisas a'amu somo hungkuno apa'no ulîmento, Ngko olo hwaho lopone pomponaho hwo'nyoho. A'amu ngkimo tîfi nnîngkaposo sohwo kako sîkwo'mjoho'mo memoyonehoho. O'o, kako songo ne'no humayo'ne pomponaho hi'njo hweho.

13 Ose ulahonìngki a'amu Falisi sohwa ulìmentohofi, Kìko kikine'no hnnìwo'nìngkino hwosoho. Oseso nakwo huno monayohoyohoho. Jìje hungkuno nehopotìkeno, hwasyotìkeno. Nakwo huno monayohoyohoho.

14 Ose ulahonìngkofi Jisas ulìmento, Ngko ngkine'no hnnalokweno. I oso'no nje hungkuno ne'njofoho. Hwapìngoso ngko nje hwapìngo ne pmmentohe sopono huno niyohoho. Oso'no ngko ango nosìmne sopone'no huno niyohoho. I oso'no sekwo nje hwapìngo ne sopono huno maseyohoyohoho. Ngko hano umne sopone'no sekwo huno maseyohoyohoho.

15 Sekwo a'amu hwahoponjofe yahinomo yano ilofìwo'ningkohofìhwasoho. I ngko a'amufe yahino somo oso hopa yano milofìwo'nìngkiyohe hwo'nyoho.

16 I oso'no ngko nom'ne a'amumne'no yano ilo'me'manji ngko nto'nohino ulo'mnoho. Hwapìngoso ngko'nohini'maho. O'o, nje Mpohwo nìhwatìmentiso sohwo'nji nohumentai yalokuhwoyo.

17 Sekwoe honìngkano hungkuno somo ole wo'nnyofoho. A'amu hufa'u hwa'u hungkuno afa'nohini lisoso nakwo huno ole wonayono, Sikoe hungkunoso ne'njofoho. Ose wo'nnyofoho.

18 Ngko ngkine'no hungkuno hnnìwo'nìngkohefoho. I nje Mpohwo nìhwatìmentiso sohwo kako huhwo nje hwapìngo so'no liwo'nìngkiso hweho.

19 Ose ulahonìngki hofìko ulìmentohofi, Jìje Mpohwo ntì'mo humaho. Ose

ulohonìngkahonìngkofi Jisas ulìmento, Sekwo ngkine'no huno nto'no mosyafìsiyo'njohwasi kalohi sekwo nje Mpohwo huhune'no huno mosyafìsiyo hwasoho. Sekwo ngkine'no huno nto'no seinyohwasì'manji ou sekwo nje Mpohwo huhune'no huno nto'no waseyìmontonoho.

20 Oso hungkuno hiso Jisas kako Anìtuye tajo ango engo hamniyoho'njo ango ajwo sopo lohofonto hwe moya'mi somo hungkuno lutìhwamentisofoho. Kako utìhwa'nyopo ko humenanìngki a'amu kakimo impe mintafe'njo imentohofofoho. Hwapìngoso kakoe sìkuno poyo imo'nyo'ne sìkunoso mmo'nyofoho.

Ngko ume sopo sekwo maftinne hwasoho. Jisas ose ulìmentisofoho.

21 Jisas kako nom'ne hungkuno apa'no ulìmento, Ngko ume sohonta sekwo ngkine'no hafìhafe wonyopi wonyopi wotìpeentìfeho. Sekwo sekwoe honìngkano wonyo somo poyo nope'nìngkuji sekwoe wonyo somjo tohino somo ne'no humantokutnnefoho. Oso'no sekwo ngkimo monì'mapitnnehofo.

22 Ose ulahonìngki a'amu Juta sohwa hnnìmentohofi, Oso hungkuno nelalokunjoso hwapìngo neso pehoto. Ole nelalofoho. Oso ango ngko u'mo humame sopo sekwo maftinnehofo. Pipinetu. Kako kakimo wofonjahinìmtolìkeno.

23 Ose hnnìngkahonìngkofi Jisas ulìmento, Sekwo enjwa'mta'ango kuyoho. Ngko yokintahoponta'ango hwo'nyoho. Sekwo olo hwaho loponta'ango kuyoho. Ngko ahwomo mta'ango hwo'nyoho.

24 Oso'no ngko ole nto selohefoho. Sekwo poyo pe'nìngkuji sekwoe wonyoso wawo'montonoho. Mpohwo kako ngkimo nìhwatìmentiso so'no sekwo sìmeho hi'ntnnono montape'njo ifijo'manji sekwoe wonyoso wawo'montonoho.

25 Ose ulahonìngki hofìko ulìmentohofi, Kìko tìhwosilo. Ose ulohonìngkahonìngkofi Jisas ulìmento, Ngko oso hwe so hwo'nyoho. Sìmo'mo nto selìmentohe so hwo'nyoho.

26 I sekwoe yahino wonyo somne'no hungkuno pi'nìngo hi'njo hwo'nyoho. I oso'no hwangku oso yahino somne'no hungkuno yano selofimnefoho. I olohonta yo'mayo nìhwatìmentiso sohwo ntìmentiso so'nohini waselìmonne'no yohono. Kakoe yahinoso ne'njo hweho.

27 Jisas ose ulahonìngki hofìko Jisas Anìtumne'no hofìkimo ulìmentiso so'no huno moyo'njo imentisofoho.

28 Oseso Jisas hofìkimo ulìmento, Hwangku sekwo ngko A'amufe Hwomu sohwo'ni fonjanìsyìkuji oso hohosohonta sekwo ngkine'no huno ole seyonefoho. U, oso hwe Anìtu uhwatìmentiso sohweho. Sekwo huno ose wotìpemantìfeho. Ngko nje huno mta'ni yo'mayo syohoso imentohe'maho. O'o, yo'mayo hungkuno nje Mpohwo ntìmentiso so'nohini selìmentohefoho.

29 Mpohwo kako nìhwotìmentiso sohwo kako ngko'nji humaho. Yo'mayo iwo'nìngkoheso Mpohwo kakoe sìmeho wopìngo umokiyo'ne iwo'nìngkohe hwo'nyoho. Kako monìsìkwajonehoho.

30 Ose ulahonìngki hwe moyá'mi pi'nìngó engoso oso hungkunoso upá'rontífi Jisasímo simeho hi'ntnnono umentohofofofo.

Hungkuno neso sekumo wopingo wasemoku-montonoho.

31 A'amú Juta fehohnjoso Jisasímo simeho hi'ntnnono umentohofo somo Jisas ole ulímento, Sekwo simeho nehopi ntapíkujo'no sekwo nje hungkunomo tífi nehopi inìngkafijo ku'manji sekwo nje inomokomoyo ne kuyoho.

32 Nje hungkuno nehopi somo huno seyoso'manji oso hungkuno hiso sekwoe yahino wonyoso kilo'mokomokosyehumamojo somta'ni usihutofosema'montonoho.

33 Ose ulahonìngki hofíko Jisasímo ulímentohofi, Nakwoe neyakwo Apíloham sohwoe imu hwona'nyoho. Nom'nihwo nakumo ntonhonta kilo'mokomokonesyohumamojoto. Awonoho. Oso'no kíko peho'no nalohino, Nje hungkunoso sekumo usihutofasema'montonoho. Pipineto.

34 Ose ulahonìngkofi Jisas ulímento, Hungkuno nehopi'nohini waselímonne'no yohono. A'amú hopi'nonohino honìngkano wonyo'njo somo oso honìngkano wonyo hiso hofíkimo kilo'mokomokosyohumamojofoho. Oso'no oso a'amú hiso hofíko oso honìngkano wonyo sohwoe syoho ulohofiyø pa'nyofoho.

35 A'amú syoho ulohofiyø sohwo kako kakwo'yohwoe syohoso ulohofisoso kakoe hwe engo'njo níhu'nahone humayo'ne hwo'maho. O'o, kako syoho ulohofiyø'nohino hwého. I

oso'no hwe engo sohwoe hwomu sohwo'nohini engolopohamo humawo'nìngkohoho.

³⁶ Oso'no Anítuye Hwomu sohwo'ni ngko sekumo honìngkano wonyo somta'ni isìhutofasema'meso nom'nihwo sekumo mokilo'mokomokosesyohumanehoho. O'o, nìhu'no awonoho. Nje a'amu ne nto imo'nìngkohofo.

³⁷ Sekwo Apìlohamìye imu sohwona'nyoho lìwo'nìngkohofo so'no ngko huno niyohoho. Apìloham sohwo kako Anítuye a'amu ne hweho. I oso'no nje hungkuno so'no nakwolaho lontìfeso sekwo ngkimo wofonjonìsyatìfe'no yalokwofo so'no sekwo Apìlohamìye imu ne hwasi'maho.

³⁸ Ngko nje Mpohwo'nji nohumanji yo'mayo ntahonìngki losetìhwawo'nìngkohe hwo'nyoho. I oso'no sekwo sekwoe senìngkwohwo ne sohwoe yahino somo nomantìfi yalokwofo.

Senìngkwohwo sohwo Setenìyoho. Jisas a'amu Juta somo ose ulìmentisofoho.

³⁹ Jisas ose ulahonìngki hofiko ulìmentohofi, Nakwoe mpohwo sohwo Apìlohamìyoho. Ose ulahonìngkofi Jisas ulìmento, I sekwo Apìlohamìye imu ne hwasi'manji sekwo Apìloham imojo yahinoso sekwo ikutnnesohilo.

⁴⁰ Yo'mayo hungkuno nehopi Anítu ntahonìngki ngko selìwo'nìngkohe hwo'nyoho. Oso hungkuno homo somo sekwo nakwolaho lontìfi wofonjonisyatìfe'no yalokwofo. Apìloham kako a'amumo wofonjahumonto miyommentisofoho.

41 O'o, sekwo sekwoe seniŋkwohwo ne sohwoe yahinomo iniŋkowalokwofo.

Ose ulahoniŋki ulimentohofi, Nena'wohis i hwa'nyo yonto nakumo tiplenema'mentiso hwonan'i maho. Nanıngkwohwo anga'nohino sohwo Anituyoho.

42 Ose ulahoniŋkofi Jisas ulimento, Sekwo Anitu seniŋkwohwo ntentesi sekwo ngkimo si meho ntapikutnnesohilo. Hwapingoso ngko Anitu'nji nofosyohumanji pmmentohe hwo'nyoho. Nje huno mta'ni pmmentohe hwon'i maho. O'o, Anitu kako nihwojahoniŋki pmmentohe hwo'nyoho.

43 Sekwo nje hungkunomo huno nto'no mosyafisiyo'njo peho'neto. Hwapingoso sekwo nje hungkunomo upa'nontifeso nakwolaho lontifeso haloho maposo'njo hwasoho.

44 Sekwoe seniŋkwohwo sohwo Seten'yo. Sekwo yokumpohn'nyo yoho'nontifi sekwoe seniŋkwohwoe yahinomo tifi iniŋkowalokwofo. Kako simo'mta'ango a'amumo wofonjahumo limojo hweho. Kako hungkuno ne'njo somno ngkilaho limojo hweho. Hwapingoso yahino neso kakoe si meho mo'mo momnauyoho. Kako hwasyo hungkuno'nohini limojo hweho. Kako yo'mayo hwasyo hungkunoso hwapingo hweho.

45 I ngko sekumo hungkuno nehopi ko selahoniŋko sekwo nje hungkuno homo somo si meho hi'ntnnono montopalokuyohofo.

46 Ngko honiŋkano wonyo yoheso'no ti hwo wantimontolo. Awonoho. I oso'no ngko

hungkuno nehopi'nohini seliwo'nìngkohe'manji sekwo nje hungkunomo simeho hi'ntnnono montape'njo peho'ne yalokwofo.

⁴⁷ Anituye mehomi ne sohwa hofiko Anituye hungkunomo haloho pewe'nìngkohofofoho. I sekwo Anituye mehomi hwasi'maho. Oso'no sekwo kakoe hungkunomo haloho maposo'njo hwasoho. Jisas ose ulimentoisofoho.

Jisas ulimento, Apiloham mmo'nyo sohonta ngko ne'no humamote hwo'nyoho.

⁴⁸ Ose ulahonìngki a'amu Jutafe hwe engo sohwa Jisasimo sitofo ulimentohofi, Ihwoni, nakwo kikine'no hungkuno nehopi liwo'nìngkuhwono. Kiko a'amu Someliya pa'nyo hwozoho. Kiko mewoso hwozoho. Setenye towahuno wonyoso kikimo ehuhnnakumo'nyo hwozoho. Nehopi liwo'nìngkuhwono.

⁴⁹ Ose ulahonìngkofi Jisas ulimento, Ngko towahuno wonyo ane hwo'nyoho. O'o, ngko nje Mpohwoe yofe engo ho'nomalokweno. I sekwo nje yofemo hwotoho nifeentokwofo.

⁵⁰ Nje yofe ho'noma'nyo'ne ngko syoho miyalokuyohono. O'o, Anitu kako nje yofe engo umokumontonoho. I a'amu yo'mayo wonyo ngkine'no huno syafisyìwo'nìngkohofo so'no Anitu kako tohino yano ulofiyonefoho.

⁵¹ Hungkuno nehopi'nohini waselimonne'no yohono. A'amu fihwo nje hungkunomo nto'no inìngkaweso'manji kako poyo mape'nyo'njo songo ne'no nohumantìhwone hweho.

⁵² Ose ulahonìngki a'amu Jutaso Jisasimo ulimentohofi, Ihwoni, kiko towahuno wonyoso

nehopi hi'njo hwosoho. Ap̄loham kako poyo pe'n̄imentiso hwaho. I a'amu An̄tu hungkuno uyahon̄ngki l̄motofo huhwanji pe'n̄imentohofofoho. I oso'no oleso peho'no lalokuno. A'amu fihwo nje hungkunomo nto'no in̄ngkaweso'manji kako poyo mape'nyo'n̄jo songo ne'no nohumant̄hwone hwaho. Oso hiso peho'no lohino.

53 K̄ko neyakwo Ap̄loham poyo pe'n̄imentiso sohumo yakolo'nnyo hwosilaho. I k̄ko oso a'amu An̄tu hungkuno uyahon̄ngki lont̄fi pe'n̄imentohofo sohwamo uyakolo'nnyo hwosilaho. K̄ko t̄hwo pa'nyo umo'n̄monji lalokuno.

54 Ose ulahon̄ngkofi Jisas ul̄mento, I ngko nje yofe engo imokinant̄'mtentesi nje yofeso engo'maho we'e'nohinesohilo. I oso'no sekwo nan̄ngkwohwo An̄tuyoho liwo'n̄ngkohofo sohwo kako nje yofe engo n̄mokalofoho.

55 I oso'no sekwo An̄tu ne sohumo huno maseyo hwasoho. Ngko kakine'no huno niyohoho. Ngko ole lont̄'mtentesi, Ngko An̄tu sohumo huno maniyohoyohoho. Ngko ose lont̄'mtentesi ngko sekwo hopa hwasyo hungkuno'njo hwo'nnesohilo. I oso'no ngko An̄tu ne sohumo huno niyahon̄ngki kakoe hungkunomo t̄fi in̄ngkowalokweno.

56 Sen̄ngkwohwo Ap̄loham sohwo kako An̄tuye hungkunomo haloho po'mentiso so'no kako ngko olo hwaho lopo pmne'no huno uyahon̄ngki so'no kako ngkimo t̄mo nehopi nohon̄mentisofoho. Oso'no kako ngkine'no s̄imonyo imentisofoho.

57 Ose ulahonìngki a'amu Jutaso ulìmentohofi, Soswo *fifìti* (50) mokiyakolofe hwosoho. Kìko Apìlohammo tìmo uhwonìmentohino hwosilaho. Hungkuno hwasyo lalokuno.

58 Ose ulahonìngkofi Jisas ulìmento, Hungkuno nehopi waselìmonne'no yohono. Apìloham kako mmo'nyo sohonta ngko humamote hwo'nyoho. Ose ulìmentisofoho.

59 Oseso hofìko sojo nomantìfi Jisasìmo wofon-josyano lontìfi ko imentohofoso Jisas kako a'amu pi'nìngo engo'njo so'mo hiyaso ifohuni ifohuni lohofonto mempono swapmmentisofoho.

9

Jisas kako hwe tìmpi'nyo sohumo wopìngo umokumentisofoho.

1 Jisas kako hano emoyonto hwe tìmpi'nyo fihumo uhwonìmentisofoho. Oso hwe huhwo sohwo kona'wohi aswo mayoso tìmpi'nyo humoma'mentisofoho.

2 Jisas oso hwe huhwo sohumo uhwonìngkahonìngki Jisasìye inomokomoyo sohwona'ni kakimo ulohonìmentìhwoni, Nakwoe Lonetìhwayo sohwosi, oso hwe sohwo tìmpi'nyoso peho'ne imo'nnysto. Kako honìngkano wonyo imofonto imo'nìmentisotaho. Kanìngkwöhwo'ya'u honìngkano wonyo imo'mentisiyomo imo'nnystaho.

3 Inomokomoyo sohwona'ni ose ulahonìngkuhwoni Jisas nalìmento, O'o, olo hwe lohwoe tìmpi'nyo imo'nyo hwapìngoso kakoe honìngkano wonyo mta'ango'maho.

Kanìngkwohwo'ya'uye honìngkano wonyo mta'ango'maho. O'o, olo tìmpi'nyo imo'nyo hwapìngoso Anìtu kako olo hwe lohumo kakoe yokumpohn'nyo utìhwa'nyopo uyìmo lìmentisofoho.

⁴ Ose ulonto kako pahnñìmo hungkuno ole ulìmento, Mofehi'nyo ne'no loho-fontanìngkuhwosi nakwo yo'mayo syoho Anìtu ngkimo nìhwatìmentiso sohwo nejapmmentisoso komo'no uyano. Sìkuno mehwoso'no nakwo syoho miyanehwono.

⁵ Ngko olo hwaho lopo nohumentanì'mo olo hwaho loponjo pomponaho pa'nyo hwo'nyoho.

⁶ Ose nalonto kako hwaho we'eso nomanto memijo hwahomo uyatì'mofonto yoko'nyo imokonto tìmpi'nyo sohwoe tìmopo uloho'mentisofoho.

⁷ Ose ulohofonto ulìmento, Kìko nowehoji oso mijo ayo Silouam sponjo somo mijo fryoma'nyo. Ose ulìmentisofoho. Oso mijo yofe Silouamìyoso hwapìngoso olenoho, Lìhwajiyofe'nefoho. Oseso oso hwe huhwo sohwo kako mijopo nowento mijomo yoma'nonto asomo nosaponto kako tìmo wopìngo honìmentisofoho.

⁸ Hohonta oso hwe huhwo sohwo kako tìmpi'nyo nohumanto honìngkano momìngo sopo nohumentanìngki a'amu nopasontìfi nopawentìfi yontanìngkofi kako hofìkinta'ni hamniyoho yo'mayo so'no jomo ulìmojo hweho. Oso a'amu huhwo sohwanji oso a'amu hwe tìmpi'nyo sohwo kakoe angó afaponta'ango sohwanji hofìko hnnìmentohofi, Pipilo. Olo hwe lohwo kako honìngkano lopo nofosyohumanto

nakumo hamniyoho yo'mayo so'no jomo
nal̄wo'n̄ngkiso lohwolaho.

⁹ Ose hnn̄ngkahon̄ngkofi a'amu fehohnjoso
ole l̄imentohofi, Ou, olo hwe lohwo sohwo
olo huhweho. I nom'nihwo ole l̄imentohofi,
O'o, awonoho. Oso hwe huhwo sohwo pa'nyo
hwol̄keno. Ose lahon̄ngkofi oso hwe t̄impi'nyo
wop̄ingo umokumentiso huhwo sohwo ole
ul̄imento, Ngko olo huhwo'nyoho.

¹⁰ Ose ulahon̄ngki hof̄ko ul̄mentohofi, J̄je
t̄imo wop̄ingo kumo'n̄ngkisoso pipi yohinoto.

¹¹ Ose ulohon̄ngkahon̄ngkofi kako ul̄mento,
Oso hwe Jisasiyoho liwo'n̄ngkohofo sohwo
kako hwaho'nji memijo'nji iwolo'mokonto kako
nje t̄imopo ntahofisofoho. Kakoe nantohofonto
ntohi. K̄ko nowehoji mijo ayo Silouam
mta'ni mijo fiyoma'nyo. Ose ntahon̄ngki
ngko nowenji mijo yoma'n̄ngkoheso nje t̄imo
wop̄ingo n̄mo'n̄ngkohoho. T̄imo yo'mayo somo
uhwon̄ngkohono.

¹² Ose ulahon̄ngki hof̄ko ul̄mentohofi, Oso
hwe huhwo sohwo nt̄i'mo humaho. Ose ulahon̄ngkofi
kako ul̄mento, Kakoe humayo so-
pone'no ngko huno maniyohoyohoho.

¹³ Ose ulahon̄ngki hof̄ko oso hwe t̄impi'nyo
emmojo sohumo a'amu Falisi sohwafepono
ipemotamentohofofoho.

¹⁴ Hwap̄ingoso oso s̄ikuno somo Jisas kako oso
hwaho memijo'nji iwolo'mokonto hwe sohwoe
t̄imo wop̄ingo umokumentisoso s̄ikuno iyoho hu-
mayo somnoho.

¹⁵ Hof̄koe ango sopo i'mofapont̄ifi hof̄ko
kakimo apa'no ulohon̄mentohofi, J̄je t̄imo

wopingo imo'nyoso pipi yonji honimahnnoto. Ose ulahonìngkofi kako ulìmento, Kako hwaho yoko'nyoso nomanto nje tìmopo ntohofahonìngki ngko mijo yoma'nìmaleso ngko tìmo honimalefoho. Ose ulìmentisofoho.

¹⁶ A'amu Falisi fehohnjo sohwa ole lìmentohofi, Oso Jisas huhwo sohwo kako sìkuno iyoho humayo somo syoho iwo'nìngkiso so'no nakwo huno ole nayohoho. Kako Anìtu mta'ango hwo'maho. Ose lahonìngkofi nom'nihwa ulìmentohofi, I kako nakwoe honìngkano wonyo'mta'ango hwo'manji kako olo wonyoangkafo nakwo miyìwo'nìngkuhwone loso pipi imasoto. Ose lontìfi hofìko hwasyopo hotitofontìfi yoka hungkuno hnìmentohofofoho.

¹⁷ Oseso a'amu Falisi sohwa hofìko oso hwe huhwo sohumo apa'no ulohonìmentohofi, Oso hwe jiye tìmo wopingo kumokumaso sohumne'no kiko huno pipi kiyohoho. Ose ulohonìngkahonìngkofi kako ulìmento, Oso hwe huhwo sohumo Anìtu hungkuno uyahonìngki nalìwo'nìngkiso hweho. Ose ulìmentisofoho.

¹⁸ Oso a'amu Jutafe hwe engo sohwa hofìko oso hwe tìmpi'nyo emmojo sohwoe hungkunomo sìmeho hi'ntnnono mummentohifo so'no hofìko huno ole syafìhu'mentohofi, Olo hwe lohwo kako tìmpi'nyo memmojo hweho. O'o, nom'ni hweho. Ose syafìsyontìfi kanìngkwohwo'ya'umne'no joho ulìmentohofofoho.

¹⁹ Joho ulontìfi ulìmentohofi, Oloso sikoe hwomutaho. Kona'wohi aswo ma'mentiso sohonta tìmpi'nyo ma'mentiso hwo'manji i olo-

honta kakoe t̄mo wop̄ingo pipi imo'n̄ngkohoho.

20 Ose ulohon̄ingkahon̄ingkofi kan̄ngkwohwo'ya'u siko ul̄mentisiyo, Nekwo huno ole eyohoho. Oloso nekwoe hwomu hwaho. Kona'wohi aswo ma'mentiso sohonta kako t̄imp'i'nyo ma'mentiso hwaho. Oso'ntnne nekwo huno eyohoho.

21 I oso'no olahonta kako t̄mo pipi yonto hon̄ingkohoho. Oso'no nekwo huno meyohoyohoho. I oso a'amu kakoe t̄mo wop̄ingo umokumaso sohune'no oso'ntnne nekwo huno meyohoyohoho. I sekwo nekwoe hwomu sohomo ulohon̄imno. Kako engo nto imo'n̄mentono. Kako kakine'no sekumo hungkuno waselono.

22 Oso hungkuno kan̄ngkwohwo'ya'u ul̄mentisiyo hwap̄ingoso hof̄iko Jutafe hwe engo sohwamne'no iyoho un̄mentisofoho. Hwap̄ingoso oso hwe engo sohwa olo hungkuno nto kot̄ku'mentohofo, A'amu fihwo kako Jisas̄imne'no kako K̄lais̄yoho. An̄tu uhwat̄mentiso hwaho l̄jwaofoso'manji hof̄iko oso a'amu huhwo sohomo tajo ango mta'ni wae yaopitnnefoho.

23 Oso hungkuno nto kot̄ku'mentohofo so'no kan̄ngkwohwo'ya'u ul̄mentisiyo, Nekwoe hwomu engo nto imo'n̄mentiso hwaho. Kakimo ulohon̄imno.

24 Ose ul̄mentisiyo so'no hwe engo sohwa hof̄iko oso hwe t̄imp'i'nyo emmojo sohune'no apa'no joho ulont̄fi ul̄mentohofi, Olo wonyoangkafo imo'n̄maso so'no k̄ko An̄tuye yofe'nohini foh'o'nomaho. Jisas̄ye yofe

noho'nomahotoho. Kako hwe honiŋkano wonyo'njo hwelho.

²⁵ Ose ulahoniŋkofi kako ulimento, Jisas kako honiŋkano wonyo'njo hwolikeno. Ngko huno maniyohoyohoho. I oso'no ngko olo'nohini huno niyohoho. Hohonta ngko t̄impi'nyo humamote hwo'nyoho. Olohonta ngko t̄imo nto'no honalokweno.

²⁶ Ose ulahoniŋki hofiko ulimentohofi, Kako kikimo pipi kiloho'masoto. Kako jiye t̄imo wopingo pipi kumokumasoto.

²⁷ Ose ulahoniŋkofi ulimento, Oso hungkuno hiso ngko nto selimalefaho. Sekwo nje hungkunomo haloho maposo'njo imalofhwasoho. Sekwo apa'no upo'nantifi'no lolalokwofo. Sekwo kakoe inomokomoyo umo'nantifi'no lolalokwofo.

²⁸ Ose ulahoniŋki hofiko hungkuno wonyo ulimentohofi, Kiko kiko'nohini kakoe inomokomoyo hwoesoho. I oso'no nakwo Mousesiye inomokomoyo hwona'nyoho.

²⁹ Anitu kako Mousesimo hungkuno ulimentiso so'no nakwo huno nayohoho. I oso'no olo Jisas lohwo kako ntifimo i'mofapmmentiso hwolo. Nakwo huno monayohoyohoho.

³⁰ Ose ulahoniŋkofi kako pisopisaho lonto ulimento, Oso hwe sohwo kako nje t̄imo wopingo nimokumaso lohune'no sekwo kakoe hwapingo i'mofapmmentiso so'no sekwo huno maseyoho hwasoho.

³¹ I olo so'no nakwo huno nayohoho. Anitu kako a'amu honiŋkano wonyo'njo sohwafe hungkunoso mupo'nalofiyoho. I

oso'no a'amu fihwo kako Anitumo hwomtame ulofìwo'nìngkiso sohwo kako Anituye hungkunomo tìfi inìngkayo so'no kako Anituye sìmeho wopìngo imokuwo'nìngkiso osohumo Anitu kakoe hungkunomo haloho upo'nalofoho.

³² Sìmo'mta'ango sìkuno memjao'moponto mpoyo olo pa'nyoso mawo'nnyoponoho. Hwe fihwo kona'wohi ma'mentiso sohonta tìmpi'nyo meesyoso sohwoe tìmoso hwangku hwe nom'nihwo wopìngo umokonefoho eso mupa'nyofoho.

³³ I Anitu oso hwe huhwo sohumo mìhwatìmentiso'manji kako oso wonyoangkafo ntoho'masoso miyìhwonesohilo.

³⁴ Ose ulahonìngki hofìko ulìmentohofi, Kìko tohwo'nanjwo mehomì hwosoho. Nìhu'no wonyo hwosoho. Kìko Anituye hungkuno wolonetìhwamonntaho. Mpano. Ose yokumpohn'nyo ulontìfi kakimo wae yao'mentohofofoho.

A'amu sìmeho hi'ntnnono ane sohwo tìmpi'nyo hwafoho.

³⁵ Oso hwe tìmpi'nyo emmojo sohumo hwe engo sohwa tajo ango somta'ni wae yao'mentohofo so'no Jisas upa'nonto oso hwe sohumne'no tìpìhwononto ulìmento, Kìko A'amufe Hwomu sohumo sìmeho hi'ntnnono luyalokuno.

³⁶ Ose ulahonìngki ulìmento, U, Hwe Engofo, oso A'amufe Hwomu sohwo tìhwolo. Kìko yoloho ntohojo'no ngko kakimo sìmeho hi'ntnnono uyìmonnoho.

37 Ose ulahonìngki Jisas ulìmento, Kiko nto no-honìngkohino. Ngko olo huhwo'ni kilalokweno.

38 Ose ulahonìngki kako Jisasìmo ulìmento, Hwe Engofo, ngko sìmeho hi'ntnnono kijopalokweno. Ose ulonto kako hwomtame ehumanto Jisasìye yofe ho'noma'mentisofoho.

39 Oseso Jisas nohumanto a'amu hopi'nonohino somo ulìmento, Ngko olo hwaho lopo pmmentoheso a'amu olo hwaho loponjofe yahino somo yano ilofo'ne pmmentohe hwo'nyoho. Oseso a'amu Anìtuye yahino yo'mayo so'no nto tìpema'mentìhwone so'no nakwo huno hwapìngo'njì'nwoho. Nom'ne huno songo tìpemayo'ne syoho engo peho'ne yanehwono. Nakwo tìmpì'nyo'nì'maho. Ose lìwo'nìngkohofoso hofìko tìmpì'nyo hwafoho. Hofìkoe tìmpì'nyo hisomo ujo wehontojwahumonji pmmentohono. I a'amu Anìtuye yahino yo'mayo so'no nakwo huno'njì'maho lontìfe oso a'amu hofìko tìmpì'nyo pa'nyo ko huhwo hofìko huno wopìngo tìpemayo'ne syoho engo yalokwofo. I ngko honìngkano ito'nohino somo hofìkimo utìhwammonji pmmentoho so'no hofìko huno wopìngo tìpemayo'ne syoho engo yalokwofo so'no hofìko tìmo honyofoho.

40 Ose ulahonìngkofi a'amu Falisi fehohnjo sohwa Jisasì'ndo mofonepo humamentohofe sohwa oso hungkuno hisomo upa'nontìfi Jisasìmo ulìmentohofi, Nakwo sohwona'ni tìmpì'nyo hwona'ntaho. Ose lolalokuno.

41 Ose ulahonìngkofi Jisas ulìmento, Sekwo ole lontìfijontentesi, Nakwo Anìtumne'no

huno nto'nohino nainyo hwona'nī'maho. O'o, nakwo a'amu tīmipi'nyo pa'nyo hwona'nyoho. Ose lontīfijontentesi sekwo sekwoe honīngkano wonyo somne'no tohino momapitnnesohilo. I oso'no sekwo ole lalokwofo. Nakwo Anītuye yahino somne'no huno hwapīngō'njo hwona'nyoho. Nakwo tīmo honyo hwona'nyoho. Oseso sekwoe honīngkano wonyo somne'no tohino nomapitnne hwasoho. Ose ulīmentisofoho.

10

Yahu 'sipsip' ilojo'ne pahnnīmo hungkunofoho.

¹ Jisas nohumanto ulīmento, Ngko hungkuno nehopi'nohini waselīmonne'no yohono. A'amu fihwo kako yahwolojo kuso sopo masyuyo'njo sohwo kako nom'nepo kotasyīhwosi swoso sohwo kako hufo'ne hweho.

² Oso yahu kakwo'yohwo ne sohwo kako kuso ne sopo syuwo'nīngkiso hweho.

³ A'amu kuso sopo mokosyohumawo'nīngkiso sohwo kakwo'yohwo ne sohomo uh-wonīngkuhwosi wohwosampo'montonoho. Kakwo'yohwo nosyuhwosi yahu mehomí hopi'nonohinoso hofīkoe yofe anga'no anga'no ulīhwoso'no kakwo'yohwo sohwoe mampaho upa'nīngkuji kakwo'yohwo sohomo tīfi unīngkoswantīfeho.

⁴ Kakwo'yohwo sohwo yahu somo mempono ipemotaswonto kako sīmo'mo upeehonīngkuhwosi yahuso kakoe mampahomo upa'nīngkuji tīfi unīngkowantīfeho.

5 Yahu hiso hofiko a'amu nom'nehumo min'ngkafitnnehofo. Hwapingooso hofiko mampaho nom'ne kengo upa'n'ngkuji hiyaso'mo wowantifeho.

6 Jisas oso pahnnimo hungkuno ko ulahon'ngki a'amuso hofiko hwapingo ne so'no huno mosyafisivo'njo imentohofofoho.

Jisas kako yahu mehomimo mokosyohumayo wopingo hweho.

7 Oseso Jisas kako hungkuno homo somjo yolo-hoso ulimento, Ngko hungkuno nehopi'nohini waselimonne'no yohono. Ngko yahu mehomife hoku'yo hwo'nyoho.

8 A'amu ngko m'mofape sohontajo i'mofapmmentohofoso hofiko hufo'ne i'mofapmmentohofofoho. I oso'no nje yahu mehomomi neso osohwafe mampaho somo haloho maposo'njofoho.

9 Ngko Jisas sohwo'ni hoku'yo hwo'nyoho. A'amu ngkimo nu'manto kako hoku'yo sohwo'nimo noswahoni'ngki ngko oso a'amu somo wopingo nomokosyohumahm'me'no kako wopingo ne'no nohumantihwonefoho. Oso a'amu somo kakoe wonyo somjo tohino somta'ni usihutofoma'monnoho. Oseso oso a'amuso kako nosyuhwosi noswapihwosi ihwosi wosopayo wanimontonoho.

10 A'amu hufo'nohinoso hofiko siki mapifitnnehofo. O'o, hofiko yahu hufo ikuji wofonjosyantife'nofoho. Nihu'no wonyo umokantife. I oso'no ngko nje yahu mehomomi somo songo ne'no humayoso uyimonji pmmentohe hwo'nyoho. Yo'mayo tango nje

mehomi somo ko u'masoso hofiko nje ahomo humawo'nìngkohofo so'no hofiko sìmeho wopingo engo yamo'nnyofoho.

¹¹ Ngko yahu mehomí mokosyohumayo wopingo hwo'nyoho. A'amú yahu mehomí mokosyohumayo wopingo sohwo huno ole syafisyìwo'nìngkiso, Nje mehomí poyo nope'nìfitnnoho lonji ngko hofikimo ufo'mayo'ne wape'nìmonnoho.

¹² A'amú hamniyoho syoho'nohini iwo'nìngkiso sohwo kako yahu somo nomokosyohumentanìngki sikijo nopahonìngki a'amú huhwo sohwo kako hiyaso lì'mofìwo'nìngkiso hwého. Hwapingooso kako yahu mokosyohumayo hwapingo hwo'maho. Kakwo'yohwo hwo'maho. Oso'no sikisìwojo sohwo kako yahu somo toho lofototo'meefahonìngki yahuso hiyaso humpewo'nìngkohofofoho.

¹³ Hwapingooso oso a'amú huhwo sohwo kako hamniyoho'nohini syoho iwo'nìngkiso hwého. Kako yahu somne'no huno mosyafìsiyo'nji iwo'nìngkiso hwého.

¹⁴⁻¹⁵ Ngko yahu mehomí mokosyohumayo wopingo hwo'nyoho. Nje Mpohwo kako ngkine'no huno uyalokunjoso ngko kakine'no huno niyohoho. Oso pa'nyoso ngko nje mehomí ne somne'no huno nto'no niyohoho. Hofiko ngkimo huno nto'no uyohoho. Nje mehomí somo ufo'mayo'ne ngko poyo wape'nìmonnoho.

¹⁶ Nje mehomí fehohnjoso olo tojo somo mohumunyoponoho. Oso hiso'nji ngko utìma'mo hofiko nje mampaho somo haloho wopeentìfeho.

Oseso oso yahu nom'ne so'nji nem'no afa'no umo'nantifeho. Hofiko mokosyohumayo sohwo kenga'nohino hwo'nyoho.

¹⁷ Ngko nje yahu mehom i somne'no poyo pe'ni'mo ngko apa'no songo wolika'monnoho. Ose yalokwe so'no nje Mpohwo kako simeho engo ntopalofoho.

¹⁸ A'amu fihwo kakoe huno mta'ni mofonjonisyanehoho. O'o, ngko nje mehom i lomo ufo'mayo'ne poyo wape'ni'monne'no yohono limentohe so'no hofiko ngkimo wofonjonisyantifeho. Nje Mpohwo kako olo hilo so'no ntonto kakoe yokumpohn'nyo ntapmmentiso so'no ngko poyo pe'nyo'neso yokumpohn'nyo hi'njo hwo'nyoho. Ngko apa'no songo li'kafo'neso yokumpohn'nyo hi'njo hwo'nyoho.

¹⁹ Ose ulahon'ngki a'amu Jutaso oso hungkuno homo somo upa'nontifi apa'no hotito'mentohofofoho.

²⁰ A'amu fehohnjo pi'ningoso ole hnnimentohofi, Towahuno wonyoso kakimo ehuhnnamofiso'no kako ilohafalofoho. Kakoe hungkunomo peho'no upo'nalokwofo.

²¹ I oso'no a'amu fehohnjoso ole hnnimentohofi, Olo hungkuno Jisas liso loso a'amu towahuno wonyo'njo oso hwa mta'ango'maho. U, towahuno wonyoso hofiko a'amu timpli'nyo somo wopingo umokumontolah. Awonoho. Ose hnnimentohofofoho.

*A'amu Jutafe hwe engo sohwa hofiko
Jisasimne'no mangohwa imo'nimentohofofoho.*

22 Oso ango Jelusalem sopo nom'ne S̄ikuno Engo iyoho humayo'ne i'mofapmmentisofoho. Oso S̄ikuno Engoso hofiko hohonta An̄ituye tajo ango engo somo hano hwosayo'ne huno syafisiyo'nefoho. Oso hohosohonta kwongkwongjohontanoho.

23 Jisas kako osopo nohumanto kako tajo ango engo somjo mempo ango hiso Soulo moun̄yefoho liwo'n̄ingkohofofoho.

24 Jisas osopo hano emoyontan̄ingki a'amu Jutafe hwe engo sohwa hofiko Jisasimo ehofo'mokomantifi ulimentohofi, Nakwo jiye hwapingo so'no huno akwe'no syafisyihwoneso yolo hoso ntoi honta wonalimmonnto. An̄tu ngko hwe uhwatimmonnoho nalimentiso sohwosilaho. Yolohon fona so.

25 Ose ulahon̄ingkofi Jisas ulimento, Yolohoso nto selimento hefoho. I oso'no sekwo nje hungkuno homo somo si meho hi'ntnnono montape'njo hwasoho. Yo'mayo syoho wopingo nje Mpohwoe yokumpohn'nyo so'nji iwo'n̄ingkohe somo sekwo nuhwon̄ingkuji An̄tu uhwatimentiso lohweho likutnnesohilo.

26 I oso'no sekwo nje yahu mehomiso hwasif'maho. Oso'no sekwo ngkimo si meho hi'ntnnono montape'njo hwasoho.

27 Nje yahu mehomiso hofiko nje mampaho nupa'nontifeso ngko hofikine'no huno niyahon̄ingki hofiko ngkimo tifi nn̄ingkapiwo'n̄ingkohofofoho.

28 Nje mehomiso homo somo ngko songo ne'no humayoso uyimento hefoho. Oso'no hofiko tikanomo mafitnnefoho. O'o, a'amu fihwo

nje aho somta'ni nje mehomí hisomo wae
meenimofonefoho.

²⁹ Hwapingoso mehomí hiso nje Mpohwo Anitu
sohwo kako ngkimo ntapmmentisofoho. Mpohwo
kakoe yokumpohn'nyoso yo'mayo somo
hwofilo'nyo hweho. Oso'no a'amu fihwo kako
oso mehomí homo somo Mpohwoe aho somta'ni
wae meeofonefoho.

³⁰ Ngko huhwo'ni nje Mpohwo'nji afa
hwo'nyoho.

³¹ Ose ulahonìngki a'amu Jutafe hwe engo sohwa
hofiko Jisasimo wofonjosyano lontifi sojo
ma'mentohofefoho.

³² Sojo nomahonìngkofi Jisas ulimento, Nje
Mpohwoe yokumpohn'nyo so'nji ngko syoho
wopingo pi'nìng iwo'nìngkohe somo sekwo
uhwonìwo'nìngkohofo so'no syoho ntisomne'no
wofonjoni'syantife'no yohofo.

³³ Ose ulahonìngkahonìngki hofiko
ulimentohofi, Nakwo jiye syoho wopingo so'ne
wofonjokisyantane'no miyalokuyhwono. O'o,
kiko Anitune'no sitofo ulalokuno so'no nakwo
wofonjokisyantanoho. Kiko a'amu olo hwaho
lopo nta'nìngo hwosoho. I oso'no kiko ole
nalohino, Ngko Anitu hwo'nyoho nalohino
hwosoho.

³⁴ Ose ulahonìngki Jisas ulimento, Sekwoe
honìngkano hungkuno somo anitu kako nom'ne
hwe engo sohwamne'no ole ulimento, Sekwo
anitu hwasoho.

³⁵ I nakwo huno ole nayohoho. Anituye
hungkunoso ne'njofoho. Oseso Anitu kako
oso a'amu kakoe hungkuno uymentiso huhwo

sohwamo sekwo anitu hwasoho ulimentisoso hungkuno nehopeho.

³⁶ I oso'no ngko Anitu nihwati mentiso sohwo'ni ngko Anituye hwomu hwo'nyoho selimentohe so'no sekwo Anitumo sitofo ulalokuno eso peho'ne ntantikwofo.

³⁷ Sekwo soku, ngko nje Mpohwoe syoho miyo nohoningkuji'manji sekwo ngkimo si'meho hi'ntnnono montape'njo uyantifeho.

³⁸ I oso'no ngko nje Mpohwo Anituye syoho yalokweno. Oseso nje hungkuno selalokwe losomo sekwo ngkine'no si'meho hi'ntnnono montape'njo ifijo'manji yo'mayo syoho wonyoangkafo a'amu miy'wo'nìngkiyohofoso ngko i'me'no oso syoho homo somo nohoningkuji oso syoho imesomo si'meho hi'ntnnono uyifitnnefeho. Ose ifijo'manji sekwo huno wopingo ole wosyofisyantifeho. Ngko'nji nje Mpohwo'nji siko afafoho. Ngko huhwo'nne'no Anituyoho wosyonifisyantifeho. Mpohwo ngkimo nihumaho. Ngko Mpohumo humaleno.

³⁹ Ose ulahonìngki hofiko Jisasimo impe unto-fano lontifi ko imentohofoso Jisas kako hofikimo uliko'manto umentisofoho.

⁴⁰ Jisas kako asomo wento Mijo Joutan nongki-hinta'ni wako'mentisofoho. Joun kako hontsa syoho yonto a'amumo mijo kiyoma'mojo sopo ki'mofamentisofoho. Kako noki'mofawento osopo humamentisofoho.

⁴¹ Osopo Jisas kako nohumentanìngki hwe moy'a'mi pi'nìngko engo hofiko kakimo u'mantifi hnnimentohofi, Joun kako yo'mayo wonyoangkafo a'amu miy'wo'nìngkiyohofoso

miyo'njo hweho. I oso'no yo'mayo hungkuno
olo hwe lohune'no nalimentisoso ne
imo'nìngkohoho.

⁴² Ose hnnontifi hwe moya'mi pi'nìngo engoso
hofiko oso hiso'no Jisasimo simeho hi'ntnnono
umentohofofoho.

11

Lasalos kako poyo pe'nìmentisofoho.

¹ Hwe fihwo kakoe yofe Lasalos. Kako
ango Mpetani sopo nohumanto mnokino
engo tìpema'mentisofoho. Oso ango hopo
sopo Maliya'nji Mota'nji siko'nopee'i sikoe
angoponoho.

² Oso a'mu Maliya hisi kako tìfi no'mo
nakwoe hwe engo Jisasìye sìfemo hwonemijo
usisyonto kakoe mijiyo sawemo so'nji
sosayo usìpo'mentisofoho. Oso hwe Lasalos
kako mnokino'njo sohwo kako Maliyafe
konìngkwa'wehweho.

³ Oseso Lasalos kako mnokino tìpemahonìngki
kaisifa'u siko Jisasìmne'no hungkuno ole
lìhwatìmentisi, Hwe Engofo, jiye nìngkwahwo
Lasalos sohwo mnokino'njo hweho. Ose
lìhwatìmentisiyefoho.

⁴ Lìhwojahoniìngki Jisas kako hungkuno
homo somo nupa'nonto a'amu somo
ulìmento, Olo mnokino loso nìhu'nahone
poyo pe'nyo'ne'maho. O'o, Anìtuye
yokumpohn'nyoso utìhwa'nyopo uh-
wonyo'nefoho. Anìtuye Hwomu sohwo'ni yofe
engo mayo'nefoho. Ose ulìmentisofoho.

⁵ Jisas kako Mota'nji konampi Maliya'nji Lasalosijontnne'no simeho engo uyimentisofoho.

⁶ Jisas kako Lasalos mnokino'njo hweho ko upa'nonto kako oso ango humamentiso sopo nom'ne sīkuno hufa'u humamentisofoho.

⁷ Sīkuno hufa'u memjaofahonīngki Jisas kakoe inomokomoyo sohwona'nīmo nalīmento, Nakwo hwaho Jutiya Lasalosīye ango sopo asomo wosīhwano.

⁸ Ose nelahonīngki kakoe inomokomoyo sohwona'ni ulīmentīhwoni, Nakwoe Lonetīhwayo sohwosi, a'amu Jutiya sponjo hwe engo sohwa hofīko kikimo sojo wokufonjantīfi imalofo sponē'no kīko asomo wosīhwantane'no lonalo-hino.

⁹ Ose ulahonīngkuhwoni Jisas kako pahnnīmo hungkuno kakoe sīkuno syoho iyo'ne ole nalīmento, Mofehi'nyo lonto pomponaho yonte sopo a'amu hofīko hano emoyīkujoso mopīwahupitnnehofo. Hwapīngoso hofīko olo hwaho loponjo pomponaho somo yo'mayo yo'mayo uhwonalokwofo.

¹⁰ I oso'no a'amu hofīko sīkwo'mjoho'mo hano emoyontīfi hofīko pīwasyīwo'nīngkohofofoho. Hwapīngoso pomponaho anefoho. Oseso nje syohomne'no Anītu pomponaho ntopalokuso somo sīmeso mopīwahu'mnehono.

¹¹ Ose nalonto tīfi ole nalīmento, Sekwo upa'nīmno. Nakwoe a'amu Lasalos sohwo saho nto fosyawentono. I oso'no ngko nu'mo kakimo ulīkofamne hwo'nyoho.

¹² Ose nelahonīngki kakoe inomokomoyo sohwona'ni ulīmentīhwoni, Hwe Engofo, kako

saho nehopi fosyaweso'manji kako wopingo
umo'nimontonoho. Ose ulimentihwonefoho.

¹³ Jisas kako Lasalos poyo nto pe'nimaho huno
ose ko uyahoningga saho fosyaweho nalimentiso
so'no inomokomoyo sohwona'ni nakwo nakwoe
hunoso ole syafihu'mentihwoni, Lasalos sohwo
kako saho nehopi fosyowentaningga nalohoho
syafihu'mentihwonefoho.

¹⁴ Oso'no Jisas kako yolocho ole nalimento, Lasalos
sohwo poyo nto pe'nimaho.

¹⁵ I sekwo ngkimo si'meho hi'ntnnono
ntapifitnne'nji Lasalos kako poyo pe'nimaso
sopo ngko mohumayoso wopingofoho
nningga kohoho. I oso'no olahonta kako poyo
pe'nimaso sopone'no wosihwano.

¹⁶ Ose nelahoningga Toumas hufa'u
mehomi imo'nimentiso sohwo kako nom'ne
inomokomoyo sohwona'ni mo nalimento,
Nakwo hwaho Jutiya sopo a'amu Jisasimo
sojo'nji wofonjosyano lontifi yalokwofo sopono
noho wosihwano. Nakwo Jisasimji poyo
umo'nano. Ose nelahoningga nakwo Jisasimji
simentihwonefoho.

*A'amu poyo pe'nyo somo apa'no ulikafihwosi
songo ne'no humayo'ne hwapingo sohwo
Jisasiyoho.*

¹⁷ Oseso Jisas kako ango Mpetani sopo
si'mofonto kako honingga kanopo lohofahoningga
a'amuso hofiko ulimentohofi, Lasalosiye
pijafoso sokimomo ne'no nowentaningga
sikuno osofosofahu'no memjao'masofoho. Ose
ulimentohofoho.

18 Oso ango Mpetani sopo ango Jelusalem monfoneponoho. Honingkanoso sawemopo'maho, hufa'u sihune kiloumitaponoho.

19 A'amu Juta pi'nìngoso ango Jelusalem mta'angoso hofiko Mota'nji Maliya'njiyepono koningkwa'wehwo pe'nìmentiso so'no hofiko sikoe si'meho wopingo umo'nyo'ne humotaho'ne womentofofofoho.

20 Mota kako hungkuno ole upa'nìmento, Jisas ntopohoho. Ose upa'nonto komo'no nowento Jisasimo honingkanopo uswo'nìngkahonìngki Maliya kako angomo humohumantisofoho.

21 Mota Jisasimo uswo'nonto Jisasimo ulìmento, Hwe Engofo, kiko olopo humantontentesi nje nìngkwahwo poyo mape'nìngkuhwonesohilo.

22 I oso'no ngko huno niyohoho. Kiko yo'mayo so'no Anitumo jomo ulisosako yo'mayo kiko ihnneso wokijapmmontonoho huno niyohoho.

23 Ose ulahonìngki Jisas ulìmento, Oso'no ji'je nìngkwahwo apa'no songo wolika'montonoho.

24 Ose ulahonìngki Mota ulìmento, Ngko huno ole niyohoho, Sìkuno ae'uyo somo a'amu lìkapijo sohonta Lasalos huhwo nolikafone hweho.

25 Ose ulahonìngki Jisas ulìmento, Ngko a'amumo apa'no songo ulikafo so'nji songo ne'no humayo so'nji ngko hwapingo hwo'nyoho. A'amu ngkimo si'meho hi'ntnnono ntapinyoso kako poyo ko pe'noso sohwo kako songo ne'no wohumamontonoho.

26 A'amu hofiko olo hwaho lopo songo humalofoso hofiko ngkimo si'meho hi'ntnnono ntapifijo'manji hofiko poyo mape'nìfitnnehofo.

Olo hungkuno kilalokwe losomo simeho hi'ntnnono luyalokuno.

27 Ose ulahonìngki Mota kako Jisasimo ulìmento, Ou Hwe Engofo, kiko Kìlais sohwosi, Anìtu kako olo hwaho lopone'no hwe fihwo sefo'mayo'ne uhwosopo'monnoho nalìmentiso sohwohnne'no ngko kikine'no simeho hi'ntnnono kijahopohono. Kiko Anìtuye Hwomu Kìlais hwosoho.

Jisas kako humotaho lìmentisofoho

28 Mota ose ulonto kakoe angopo asomo nowento konampi Maliyamo joho ulahonìngki Maliya kakimo u'mahonìngki Mota hofiyoka ulìmento, Nekwoe Letìhwayo sohwo kako no-ponto kikine'no joho kilalofoho.

29 Maliya ose upa'nonto komo'no mokolìkapo lohofonto Jisasìyepono umentisofoho.

30 Jisas kako ango ne sopo m'mofapmmentisofoho. O'o, Mota uswo'nìmentiso sopo humohumantisofoho.

31 A'amu Jutaso hofiko Maliya'nji ango'mo nohumantifi Maliyamo simeho tango uyoso'no kako'nji humohumantohofoso hofiko kakimo uhwonìngkohofoso kako komo'no lìkafonto mempono nto poswahonìngki uhwonontifi hofiko kakimo uhwonontifi hofiko huno ole syafìhu'mentohofi, Kako konìngkwa'wehwoe pijafu ho'nahumalofo sopono humotaho walìmonjiti'keno ose syafìhu'mentohofofoho.

32 Maliya kako Jisas humentahonjo so'mne'no wento Jisasimo uhwononto kako Jisasìye sìfìki'nyo'mo hwomtame

ehumanto ul̄imento, Hwe Engofo, k̄iko olopo humantontentesi nje n̄ingkwahwo sohwo poyo mape'n̄ngkuhwonesohilo.

³³ Jisas kako Maliya humotaho lontan̄ngki uhwononto uhwon̄ngkisoso a'amu Juta kako'nji humahwofoso humotaho nto mjolim̄wahon̄ngkofi uhwononto kako kakoe s̄imeho tango uyahon̄ngki

³⁴ ul̄imento, Sekwo nt̄l'mo ho'nahumalofo. Ose ulohon̄ngkahon̄ngki ul̄mentohofi, Hwe Engofo, k̄iko nopohoji uhwonae.

³⁵ Ose ulahon̄ngkofi Jisas kako humotaho l̄mentisofoho.

³⁶ A'amu Juta fehohnjoso Jisas kako huhwo humotaho lontan̄ngki uhwonont̄fi hnn̄mentohofi, Ihwoni, kako Lasalos sohumo s̄imeho m̄ikun̄imposo uȳmojo hweho.

³⁷ I a'amu nom'nihwa ole hnn̄mentohofi, Olo hwe lohwo kako a'amu t̄imp'i'nyo somo wopingo umokumentiso hopaso kako Lasalos̄mo ufo'mantontentesi Lasalos kako poyo mape'n̄ngkuhwonesohilo. Sitofo hungkuno ose hnn̄mentohofoho.

Jisas kako Lasalos̄mo apa'no songo ul̄ika'mentisofoho.

³⁸ Oseso Jisas kako s̄imeho tango engo apa'no uyahon̄ngki Lasalosiye pijaflo ho'nahumentohofo sopo umentisofoho. Oso hopo sopo Lasalosiye pijaflo ho'nahumentohofo sokimo hoku'yo sopo sojo ewafo engoso nomant̄fi pījhahu'mentohofoho.

39 Jisas oso hopo sopo nohumanto ul̄imento, Olo sojo pijwohumalofo loso wae feeopmno. Ose ulahon̄ngki hwe poyo pe'n̄imentiso sohwoe konanisi Mota ul̄imento, Hwe Engofo, kakoe pijafō ho'nahumalohwoneso oso s̄ikuno osofoso-fahu'no nto memjao'masoso kakoe pijafoso pisakino'njofoho.

40 Ose ulahon̄ngki Jisas ul̄imento, Olohonta nto kilohefoho. Kiko ngkine'no s̄imeho hi'ntnnono ntapiso'manji kiko An̄tuye yokumpohn'nyoso uhwon̄monnoho. Ose nto kilohefoho.

41 Motamo ose ulahon̄ngki hof̄ko sojo ewafo engo mehwosompeehumentohofofoho. Nomehwosompesyahon̄ngkofi Jisas kako ahwomomo uhwononto a'amu kakoe mampaho upa'nyo'ne ole ul̄imento, Nje Mpohwo sohwosi kiko nje hungkunomo haloho n̄ipewo'n̄ngkino sohwohnne'no ngko isamoyoka kilalokweno.

42 Ngko huno niyohoho. Kiko engolopohamo nje hungkuno jomo kil̄wo'n̄ngkohe somo nupa'n̄wo'n̄ngkino hwosoho. I oso'no olo a'amu olodonjo lohokwofo lohwa kiko ngkimo olo hwaho lopone'no n̄ihwat̄imentohino so'no s̄imeho hi'ntnnono uyifitnne'enji kilalokweno.

43 Ose ul̄kwato lohofonto joho mohm'no ul̄imento, Lasalos kiko noho fusyape.

44 Ose ulahon̄ngki a'amu poyo pe'nyo sohwo nol̄kafonto swapmmentisofoho. Kakoe s̄ife aho hwapīfe nano popojont̄ifi kakoe s̄imo'mango hi hwapīfe ifohumpeehumentohofo sohwo hi'nji swopahon̄ngki Jisas ul̄imento, Yo'mayoso misihuto'meef̄kujo'no wopaweno. Ose ulahon̄ngki hof̄ko kakoe hungkunomo

in̄ingkamentohofofoho.

*Hwe yofe engo'njo sohwa hofiko
Jisasimo fonjosyane'entifi hungkuno nano
mtito'mentohofofoho.*

(*Matiyu 26:1-5; Mak 14:1-2; Luk 22:1-2*)

⁴⁵ A'amu Juta hwe moy'a'mi pi'n̄ingo fehohn-joso Maliya'nji humamentohofoso Jisas kako oso hiso imentiso somo uhwonontifi hofiko kakimo s̄meho hi'ntnnono uȳmentohofofoho.

⁴⁶ I oso'no a'amu fehohnjo sohwa hofiko a'amu Falisi sohwafe angopono asomo nowentifi yo'mayo Jisas imentiso so'no a'amu Falisi sohwamo tokoyo'ofo imentohofofoho.

⁴⁷ Ose yahon̄ingkofi a'amu Falisi sohwanji a'amu yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji hofiko a'amu *kaunisol* syoho'njo sohwamo uswo'nontifi hnn̄imentohofi, Nakwo pipi yanehwono. Olo hwe lohwo yo'mayo wonyoangkafo a'amu miȳwo'n̄ngkiyohofoso yalofoho. Pipi p̄jwaofanehwono.

⁴⁸ Nakwo kakoe yahino losomo mop̄jwaofe'manji a'amu hopi'nonohinoso hofiko kakimo s̄meho hi'ntnnono uȳkuji kakimo tifi in̄ngkafitnnoho. Ose ikujo'no'manji a'amu Loum nakwoe hwaho nemokosyohumawo'n̄ngkoho sohwa nonahon̄ngkuji huno ole wosyof̄syantifeho. A'amu Juta hofiko nakwoe hungkunomo enjwa'mo mohumun-yofoho. Ose syaf̄sȳkuji hofiko nakwoe tajo ango engo somo wonyo umokantifeho. Nakwo a'amu Juta hopi'nonohino hn'n̄mo wonyo wonemokantifeho.

49 Ose hnnontifi hwe fihwo hofiko'nji humamentiso sohwo kakoe yofeso Kaiyofasiyoho. Oso soswo somo a'amu tajo ango syoho'njo sohwamo umokosyohumayo'ne hweho. Kaiyofas huhwo sohwo kako nolikafonto ulimento, Sekwo huno mosyafisiyo'njo liyalokwofo.

50 Sekwo olo a'amu losoku huno'maso kuyoho. Nakwo a'amu Juta hopi'nonohino hn'nimo a'amu Loum sohwa wonyo peho'no wonemokantifito. O'o, yahino ito'nohinoso olenoho. Olo hwe anga'nohino lohwo kako hwe moyam'i hopi'nonohino somne'no ufo'mayo'ne poyo wape'nono.

51 Oso hungkuno ulimentisoso kakoe huno mta'ango'maho. O'o, Kaiyofas kako oso soswo somo a'amu tajo ango syoho so'no yofe engo ma'mentiso so'no Anitu oso huno hiso uyimentisofoho. Oso'no kako Jisas a'amu Juta somne'no ufo'mayo'ne poyo umo'nimontonoho eso ulimentisofoho. Ose ko ulimentisoso oso hungkuno Kaiyofas ulimentisoso a'amu ango'meemjo somne'no ufo'mayo'ne Jisas poyo imo'none so'no huno muyo hweho.

52 O'o, Anitu kakoe mehomia ango'meemjo hn'nwi temtitifo anga'nohino hopa imo'nifitnne'no pe'none'ento Anitu oso hunoso Kaiyofasiyoho uyahoningki ulimentisofoho.

53 Oso a'amu huhwo sohwa Kaiyofas ulimentiso sikuno somta'ni oso hungkuno Jisasimo fonjasiyoyone hungkuno loma'mentohofofoho.

54 Oseso Jisas kako oso hwaho Jutiya sopo a'amu Jutafe timo sopo hano memmentisofoho.

O'o, kako oso hwaho hopo sopo uliko'manto kako nom'ne ango Efīlaim sopone'no kakoe inomokomoyo sohwona'nnonji umentihwonefoho. Oso ango Efīlaim a'amu mohumunyo mofone sopo molinyoponoho. Oso ango hopo sopo kakoe inomokomoyo sohwona'nnonji humamentihwonefoho.

55 Oso hohosohonta a'amu Jutafe Anītu A'amu Isīlael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syafīsiyo Sīkuno Engof * mofonepo umo'nīmonto imentisofoho. Oso'no oso Sīkuno Engo mmo'nyo sohonta a'amu ango'meemjoso ango Jelusalemne'no wopayo engo nyō'ne hofīko hofīkoe honīngkano hungkuno ito'no inīngkayo so'no hofīkoe he yo'mayo mijo yojujosyihwasi nto'no wehumano lontīfi ole syafīhu'mentohofi, Nakwo ose ihwasī'manji nakwoe honīngkano kīho'maso umo'nantanoaho. Ose syafīsyontīfi sīmentohofefoho.

56 Hofīko nosī'mofontīfi Jisasīmne'no tīpeentīfi tajo ango engo somo uhu'mokontīfi hofīko ole hnnīmentohofi, Olo Sīkuno Engo lomne'no Jisas kako wosapmmontolīkeno. Ose hnnīmentohofefoho.

57 Hwapīngoso a'amu Falisi sohwanji hwe engo sohwanji hofīko a'amu hisomo hungkuno yokumpohn'nyo ole lontīfi, Sekwo Jisas humentahonīngkuhwosi uhwonīngkuji nowenetīmapīkujo'no nakwo huhwo sohumo impe untofano. Ose ulīmentohofefoho.

* **11:55:** Mt. 26:2 enjwa so'mo fehonolo'mongkomaho.

12

Maliya kako Jisas̄iye s̄ifemo hwone mijo sohumentisofoho.

(Mat̄iyu 26:6-13; Mak 14:3-9)

¹ Oso An̄itu A'amu Is̄ael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syaf̄siyo s̄ikuno engo * mmo'nyo aho fehohnjo hopi'nono nom'ni mta'ni anga'no nowentan̄ingki Jisas kako ango Mpetani sopo umentisofoho. Oso ango hopo sopo Lasalos kako poyo pe'n̄ingkahon̄ingki Jisas kako ul̄ka'mentiso sopono umentisofoho.

² Oso ango Mpetani hopo sopo i'mof̄i wahon̄ingki Jisas̄imne'no wosopayo engo iloho yont̄ifi Mota kako wosopayo iku'yopo polofosyalokumpento hu'mmentisofoho. Jisas̄i'ngi a'amu nom'ne so'nji Lasalos kako huhwo'nji hof̄ko nohumant̄ifi wopayo n̄imentohofoho.

³ Oso hohosohonta Maliya kako hwone mijo hamniyoho engo mpe imentisoso nomanto Jisas̄iye s̄ifemo sisyonto kakoe mijiyo sawemo so'nji s̄ifemo sosayo us̄ipo'mentisofoho. Oso hwone mijo sohwoe akino wop̄ingoso ango homo somo ehuhnnaloho'mentisofoho.

⁴ Jisas̄iye inomokomoyo fihwo kakoe yofe Jutas Is̄ikaliyout kako Jisas̄imo fonjasiyo'ne tokoyo'ofo iyo'ne sohwo oso homo somo uhwononto ul̄mento,

⁵ Oso mijo wonyoangkafoso kako peho'no sisyohoho. Olo mijo hiloso nom'ne a'amuso mpe yont̄ifijontentesi hamniyoho

* **12:1:** Mt. 26:2 enjwa so'mo fehonolo'mongkomaho.

m̄ikunimposo a'amu hamniyoho syoho'njo sohwo soswo anga'nohino somjo hamniyoho hopi'nono nejapikuji nakwo a'amu umofonyo iwo'n̄ingkohofo somo uȳhwanesohilo.

⁶ Ose ul̄imentisoso kako a'amu umofonyo iwo'n̄ingkohofo somne'no huno nehopi syafisyonto ul̄imentiso'maho. O'o, kako hamniyoho hufo imojo so'no ul̄imentisofoho. Jisas̄'nji kakoe inomokomoyo sohwona'nnonji nakwo hano emoyontan̄ngkukwone Jutas Is̄ikaliyout sohwo kako nakwoe hamniyoho ipofo mokosyohumante somta'ni hufo imojo hweho.

⁷ Oseso Jisas ul̄imento, Olo a'musi kako olo ntahofoiso loso'no kakoe syohofoho. Sekwo t̄mo'nohino uhwontohumamno. Kako hwone mijo hiloso nomokosyohumentan̄ngkuhwosi. Ngko poyo imo'n̄ime sohonta nje pijafomo nto'no en̄syohumaniyoho.

⁸ I a'amu umofonyo iwo'n̄ingkohofoso sekwo'nji engolopohamo ne'no humawo'n̄ingkohofofoho. I oso'no ngko sekwo'nji humaleso s̄ikuno moi'wo we'enepi umo'n̄imtonohoho. Oso'no a'amu ngkimo wopingo ntahofo'ne s̄ikuno pi'n̄ingo mauyoho.

A'amu tajo ango syoho'njo sohwa hofiko Lasalos̄'mo fonjosyane'entifi hungkuno nano mtito'mento hofofoho.

⁹ A'amu Juta hwe moyā'mi pi'n̄ingoso Jisas ango Mpetani sopo humaho upa'nontifi oso pone'no womento hofofoho. Hofiko Jisas̄'mnennenohini uhwonantifi women-tohoho'maho. O'o, Jisas kako Lasalos

poyo pe'nimentiso sohumo ul̄ka'mentiso sohwo huhwo'njimo uhwonano lontifi womentohofofoho.

¹⁰ Oso a'amu tajo ango syoho'njo sohwa hofiko oso hiso uhwonontifi hofiko Jisasimne'nohini mtito'mentohofo'maho. O'o, Lasalos huhwo'njimo fonjosiyon'e mtito'mentohofofoho.

¹¹ Hwapingooso a'amu Juta hwe moyam'i pi'ningooso hofiko Lasalosimne'no huno pilningo syafisyonifi a'amu tajo ango syoho'njo sohwamo ul̄ko'mantifi Jisasimo simeho hi'ntnnono uymentohofofoho.

Jisas kako ango Jelusalem sopone'no hwe yofe engo'njo pa'nyo imo'nonto humentisofoho.

(Matiyu 21:1-11; Mak 11:1-11; Luk 19:28-40)

¹² Oso ango Jelusalem hwe moyam'i pilningo engoso oso Anitu A'amu Isilael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syafisyo Sikuno Engo [†] somo uhwonano lontifi simentohofofoho. Oso hopo sopo nohumantifi upa'nimentohofoso Jisas kako mo'nikingkanta Jelusalemne'no wapmmontonoho upa'nimentohofofoho.

¹³ Oseso hofiko yo'mayo wokoso wopingo wopingooso nomotawentifi Jisasimne'no honingkanopo hontohumamentohofofoho. Nohontohumantifi Jisasimne'no joho ole limentohofi,

Anitumo isamoyoka ulano.

Kako wopingo'nohino hweho.

[†] **12:12:** Mt. 26:2 enjwa so'mo fehonolo'mongkomaho.

Joun 12:14

civ

Joun 12:17

Olo hwe lohumo nakwoe Hwe Engo Anitu sohwo
nakwoe hwahopone'no uhwati'mentiso
hweho.

Kakoe yofe woho'nomano.

Nakwo a'amu Isiela hn'nwiye hwe yofe engo'njo
nakumo nemokosyohumayo'ne hweho.

Ose limentohofofoho.

¹⁴ Jisas kako yahu osyuyo *toungki* anga'no
notipemanto yahu sohwae hohujopo kehumanto
simentisofoho. Oso hiso'no ifalifaliyo ole
wo'nnyofoho.

¹⁵ Sekwo a'amu ango Saiyon sopo humalofo soku
sekwo iyoho seningkuhwoloho.

Uhwonimno. Sekwoe Hwe Engo sohwo kako
ntosapohoho.

Kako yahu *toungkipo* nokehumanto sopalofoho.

Oso ifalifaliyo hohonta mt'i'mokumentohofofoho.

¹⁶ Oso hohosohonta Jisas iye inomokomoyo
sohwona'ni nakwo oso hungkuno ifalifaliyo
mt'i'mokumentohofo so'no huno monayo
hwona'nyoho. I oso'no tifi no'mo Jisas kako
ahwomomo simentiso sohonta nakwo oso
ifalifaliyo hiso'no huno syafihu'mentihwoni
yo'mayo wopingoso Jisasimne'no oso sikuno
homo somo a'amu uloho'mentohofo so'no huno
ikwesyafihu'mentihwonefoho.

¹⁷ Hohonta Lasalos poyo pe'nonto kakoe pi-
jafoso pi'nimomo wo'mentiso sohonta a'amu
Juta pi'ningo engoso Jisasinji humamentohofofoho.
Jisas kako Lasalosimo joho ulonto
nulikofahonjoso hofiko uhwonimentohofofoho.
Oso a'amu huhwo sohwa hofiko nom'ne a'amu

pi'ningo'njo sopo Jisas kako yo'mayo imentiso so'no lutihwamentohofofoho.

¹⁸ Oseso hwe moya'mi pi'ningo engoso yo'mayo wonyoangkafo Jisas imentiso so'no upa'nontifi oso a'amu hiso Jisasimo honingkanopo uswo'nimentohofofoho.

¹⁹ Uswo'ninkahoninkofi a'amu Falisi sohwa hofiko nuhwonontifi simeho tango uyahoningki ole hnnimentohofi, Ihwoni, a'amuso hofiko nakumne'no huno mosyonefisyalokuyohoho. O'o, a'amu ango'meemjo hopi'nonohinoso hofiko nakumo nosikwojonaofontifi Jisasimnohini inomokoho'nawotofo. Ose hnnimentohofofoho.

A'amu Ngkilik fehohnjo sohwa hofiko Jisasimo uhwonano lontifi imentohofofoho.

²⁰ A'amu pi'ningo engoso sikuno iyoho humayo engoso uhwonano lontifi ango Jelusalemne'no Anituye yofe ho'nomayo'ne simentohofofoho. A'amu Juta'nohini'maho. O'o, a'amu Ngkilik fehohnjo hi'nji simentohofofoho.

²¹ Oso a'amu Ngkilik huhwo sohwa hofiko Filipimo u'mantifi ulimentohofi, Hwe engofo, nakwo Jisasimo uhwonano lontani sahopihwone hwona'nyoho. Ose ulimentohofofoho. Filip huhwo sohwo kako hwaho Ngkalili ango Mpetisaita mta'ango hweho.

²² Filip kako hofikoe hungkuno hiso upa'nonto nowento Entilumo ulahoningki siko Jisasimo u'manji oso hungkuno hiso ulimentisiyefoho.

²³ Jisas kako sikimo ulimento, Ngko A'amufe Hwomu sohwo'ni poyo imo'nifimo apa'no songo

l̄kahm'mo nje yofe engo mayo'ne s̄ikunoso mofonepo nto i'mofapohoho.

²⁴ Ose ul̄kwato lohofonto kako poyo imo'nyo'ne pahnn̄mo hungkuno ole ul̄mento, Hwe fihwo kako hamoyo mofososo hami hiso siki wehwosi piso n̄hu'nahone uȳmontonoho. I oso'no hwe fihwo kako hamo mofososo hami hiso piso ihwoso'no nom'ne t̄mo sahop̄hwosi ne pi'n̄ingo umo'montonoho.

²⁵ Oso pa'nyoso a'amu fihwo kako kakine'nohini huno syaf̄hu'nonto kakoe yofe'nohini ho'noma'n̄wo'n̄ingkiso sohwo kakoe humayoso aho yokumpohn'nyo kemokosyohumanto poyo pe'n̄ingkuhwosi tohino engo nomane hweho. I oso'no hwe nom'nihwo kako kakine'no huno mosyaf̄hu'nyo'njo yonto nom'ne a'amu somne'no ufo'mawo'nyo'ne'nohini syaf̄syiwo'n̄ingkiso sohwo kako poyo pe'n̄ingkuhwosi songo ne'no wonyoangkafo humayo'neso not̄pemanne hweho.

²⁶ Oso a'amu Ngk̄lik huhwo sohwa hof̄ko nje inomokomoyo umo'nano l̄fijo'manji siko nuhus̄si hof̄kimo ole ulinyo. Hof̄ko ngkimo wonn̄ingkopant̄fi'manji oyoni'mno lalofoho ulinyo. A'amu nje syoho ntahoziyoso hof̄ko ngkimo t̄fi nn̄ingkap̄wo'n̄ingkohofofoho. Oseso ngko nje syoho ntahoziyoso ngko humame sopo hof̄ko wohumap̄fe. Nje syoho ntahoziyoso ne somo Mpohwo An̄tu sohwo kako hof̄kimo uhwon̄ingkuhwosi kako hof̄koe yofeso whoho'nomamontonoho. Ose ul̄mentisofoho.

*Hofiko A'amufe Hwomu sohumo
woho'nomapife.*

27 Jisas kako nohumanto ulimento, Nje simeho tango mikunimposo niyohoho. Ngko Mpohumo jomo pehofo ulimnehono. Nje Mpohwo sohwosi olo tango engo ngkimo wonima'monto iso losomo kiko wae yanmotnnehino. Ose ulimnehono. O'o, olo tango hiloso ngko mayo'ne pmmentohono.

28 Oso hiso'no ngko nje Mpohumo hungkuno ole ulimo, Mpohwo sohwosi olo aamu hopi'nonohino loso hofiko jiye yofe engo wojo so'no huno uyone'no yo'mayo wonyoso hofiko ngkimo ntapifijo'manji noho wontapife.

Jisas ose ulahonengki mampaho ahwomo mta'ango ole ho'nimento, Ngko oso hwaho sopone'no kuhwotimentohe sohonta a'amuso nje yokumpohn'nyo engo somo uhwonontifi nje yofe ho'nonima'mentohofofoho. I kiko poyo imo'nengkohojo'no ngko apa'no songo kilika'me sohonta hofiko nje yokumpohn'nyomo apa'no uhwonengkuji nje yofe apa'no noho'nonimapitnnefoho.

29 Ose ho'nengkahonengki hwe moyamako'njo mofonepo humohumantohofoso oso mampaho hiso upa'nontifi aamu fehohnjoso ole hnnimentohofi, Ahwomo yoka ho'nengkoho. Aamu fehohnjoso ole hnnimentohofi, Aamu ahwomomjo sohwo kakimo hungkuno ulohoho.

30 Ose hnnengkahonengkofi Jisas hofikimo ulimento, Olo mampaho ho'nengkiso loso ngko

upa'nyo'ne ho'nìngkiso'maho. O'o, sekwo
upa'nyo'ne ho'nìngkisofoho.

³¹ Oso'no olohonta Anìtu kako yo'mayo yahino wonyo a'amu hwahoponjo yìwo'nìngkohoho so'no yano ulofihwoso'no hofìko hofìkoe wonyo somjo tohino mayo'nefoho. Olohonta Anìtu kako hwe wonyo Seten olo hwaho mokosyohumaso sohwoe yokumpohn'nyoso wae weeo'montonoho.

³² Ngko olo hwaho lopo nohumentanì'mo a'amu hofìko ngkimo iyo hwojiyahofìku'nnyo yokintaho sopo monìhumatìpijо sohonta ngko a'amumo wohu'mema'monnoho.

³³ Oso hungkuno ulìmentisoso a'amu somo ngko poyo imo'nìmne'no honìngkano umofitìhwamo lonto kako oso hungkunoso ulìmentisofoho.

³⁴ A'amu huhwo sohwa upa'nontìfi Jisasìmo ulìmentohofi, Kìko poyo umo'nìmonnoho lalohino. Nakumo Anìtuye hungkuno ole nalìmento, Oso hwe Anìtu a'amu ufo'mayo'ne uhwosopo'mentiso sohwo kako songo ne'no nohumantìhwone hweho. I oso'no kìko A'amufe Hwomu sohwosi'manji iyo hwojiyahofìku'nnyo sopo womanìhumojanti'feho eso peho'no lohino. Oso A'amufe Hwomuso tìhwolo.

³⁵ Ose ulahonìngkofi Jisas kako pomponaho pa'nyohwo kakine'no pahnnìmo hungkuno ole ulìmento, Sekwo olopo nohumentanìngkuji pomponaho we'enehwo sekwo'njo lopo wolasehumontonoho. Nolasesyìhwoso'no sìkuno wammontonoho. Oseso pomponaho lasesyohwoso'no pomponahopo fosyohumamno.

Sikuno semenoho. A'amu sikwo'mjoho'mjo hano wentoso sohwo kakoe humayoso ntontelo. Awonoho. Huno muyo hweho.

36 I ngko pomponaho sohwo'ni sekwo'njopo nohumentan'i'mo sekwo simeho hi'ntnnono ntapmno. Sekwo nje hungkunomo tifi nn'ingkapifijo'manji ngko sekwoe pomponaho sohwo'niye mehomu umo'nantifeho. Ose ul'kwato lohofonto Jisas kako hofikimo ul'ko'manto hiyaso humamentisofoho.

A'amu Juta hwe moyamipi'n'ingoso Jisasimo simeho hi'ntnnono muyo'njo imentohofoho.

37 Jisas kako yo'mayo wonyoangkafo a'amu miy'wo'n'ngkiyohofoso ko yahon'ngki a'amu Juta pi'n'ngoso simeho hi'ntnnono muymmentohofoho.

38 Oseso oso hungkuno hohonta Aisaiya sohumu Anitu uyahon'ngki lamojo sohwo mt'mokumentisoso ne imo'nimentisofoho. Hungkuno hiso olenoho.

Hwe Engofo, nakwoe hungkuno somo simeho hi'ntnnono tihwo wonejapmmontolo.

Yo'mayo wonyoangkafo a'amu
miy'wo'n'ngkiyohofoso Hwe Engo
ihwoso'no ne'njofoho eso tihwo
wonalmontolo.

Aisaiya hohonta ose mt'mokumentisofoho.

39 Oseso a'amuso hofiko Jisasimo simeho hi'ntnnono uyoso hopo'maho. Olo hiloso hwapingo so'no Aisaiya kako hungkuno nom'ne mt'mokumentisoso olenoho.

40 Anitu kako a'amuso nohonifitnnoho
syafisyonto hofikoe timo upi-
jiyo'mentisofoho.

Anitu ngkine'no huno nto'no ik-
wesyafihupitnnoho syafisyonto hofikoe
hunoso hwayohosile umasimentisofoho.

Anitu ose uloho'mentiso so'no hofiko hofikoe
honingkano wonyo somta'ni ikinjaofikuji
ngkiyepono pontifijontentesi ngko
hofikimo wopingo umoku'mnesohilo.

41 Aisaiya hohonta kako wojo hopa
uhwonimentisoso Kilaishiye yokumpohn'nyo
so'nji kakoe yofe engo so'nji uhwononto kako
oso hungkunoso Kilaismne'no limentono.

42 A'amu Jutafe hwe engo pi'ningo sohwa
hofiko Jisasimne'no simeho hi'ntnnono
ko uyahoniningkofi hofiko a'amu Falisi
sohwamne'no iyoho uningkahonikingki
hofiko Jisasimne'no hungkuno yolooso
molijwaofe'njo imentohofofoho. Hwapingooso
ole syafihu'mentohofi, A'amu Falisi sohwa
hofiko nakumo Anituye tajo ango somta'ni
wae enamopitnnoho lontifi molijwaofe'njo
imentohofofoho.

43 Anitu hofikine'no yo'mayo so'no
huno syafisyonte so'no hofiko huno
mosyafihu'mmentohofofoho. O'o, a'amu
hwahoponjoso hofikine'no yo'mayo so'no
huno syafisyontife so osomnohini syafisyontifi
inngkamentohofofoho.

*Jisas kako a'amu hopi'nonohinofe yahino somo
yano ilofo'ne hungkunofoho.*

44 Jisas kako hungkuno yokumpohn'nyo ole ul̄imento, A'amu fihwo s̄imeho hi'ntnnono ntopantokunjo sohwo kako ngkine'nohino montopantofiyoho. O'o, kako nje Mpohwo olo hwaho lopone'no lon̄hwat̄imentiso osohwo huhwo'ntnne'no ntopantofoho.

45 A'amu ngkimo t̄mo nohonantokunjo sohwo kako ngkimnohino monehonantofiyoho. O'o, kako nje Mpohwo ngkimo n̄hwat̄imentiso oso hwo huhwo'njimo ehonalofoho.

46 Ngko olo hwaho loponjo pomponaho sohwo'ni a'amu ngkimo s̄imeho hi'ntnnono ntap̄fijo'manji hof̄ko s̄ikwo'mjoho'mo mohumafitnne so'no pmmentohe hwo'nyoho.

47 A'amu fihwo kako nje hungkunomo haloho ko upa'n̄ngkuhwosi hungkuno homo somo t̄fi min̄ngkayo'njo sohumo ngko kakoe yahino somne'no tohino muyimnehono. O'o, ngko a'amufe yahino somne'no tohino yano uyo'ne pmmentohe hwon̄t'maho. Ngko a'amufe wonyomjo tohino mta'ni is̄hutofomayo'no pmmentohe hwo'nyoho.

48 I a'amu ngkimo hwotoho nifekuji nje hungkunomo t̄fi min̄ngkayo'njoso hof̄ko hof̄kimo hof̄koe yahino wonyo somne'no tohino yano ulofiyoso sohwo hi'njofoho. Oso s̄ikuno ae'uyo somo yo'mayo hungkuno nto lijwasemo'mentohe hiso hof̄koe yahino wonyo somne'no tohino yano ulofiyonefoho.

49 Hwap̄ingoso yo'mayo hungkuno sel̄wo'n̄ngkoheso nje huno mta'ango'maho. O'o, nje Mpohwo kako n̄hwat̄imentiso sohwo kako yo'mayo hungkuno hopi'nonohinoso

lijwasemofo'ne ntahonìngki selalokweno.

⁵⁰ Ngko huno ole niyohi, A'amu nje Mpohwoe hungkunomo tifi inìngkaweso sohwo kako songo ne'no humantìhwone hwaho. Oseso yo'mayo hungkuno hopi'nonohinosa Mpohwo ntìwo'nìngkisoso ngko sekumo nto'nohini selalokweno.

13

Jisas kakoe inomokomoyo sohwafe sifemo mijo yoma'mentisofoho.

¹ Oso Anìtu A'amu Isìlael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syafìsiyo sìkuno engo * iyoho humayo'ne no'no mo'nìngka imo'none sohonta Jisas kako huno ole uyìmento, Mo'nìngka ngko olo hwaho lopo ulìko'mahm'mo nje Mpohwoe angopono wasìmne hwo'nyoho. Ose huno umentisofoho. Olo hwaho loponjo hwe moyà'mi kakine'no hitoho ulofìwo'nìngkohoho somo Jisas kako hitoho mìkunìmposo ulo'mentisofoho. Kako kakoe a'amu ne somne'no hitoho ne'no ulofontanìngki kakoe poyo imo'nyo sìkunoso i'mofapmmentisofoho.

² Jisasì'nji kakoe inomokomoyo sohwona'nnonji nohumentani sìkuno'nji wopayo nontanìngkuhwoni Seten kako Jutas Isìkaliyout Saimounìye hwomu sohumo olo hunolo nto uyìmento, Kìko Jisasìmne'no tokoyo'ofo uyìmonji yalokunoso olohonta olo sìkwo'miyo lomo noho fiyo. Oso hunoso Seten umentisofoho.

---

* **13:1:** Mt. 26:2 enjwa so'mo fehonolo'mongkomaho.

³ Oso hohosohonta Jisas kako huno ole uyimento, Anitu kako yo'mayo hopi'nonohinoso ngkimo enjwa'mo nto ho'nanhumasofoho. Huno nom'ne olo so'nji huno uyimento, Nje Mpohwo kako olo hwaho lopo nihwati'mentiso sohwo'ni ngko apa'no kakiyepono asomo nosimnefoho. Huno ose uyimentisofoho.

⁴ Oseso Jisas kako wopayo fehohnjo moi'wo manyohwo kako nolikafonto kakoe nem'no manji'mofo wae yaofonto kako sosayo si'po'nyo nomanto kakoe simehopo nano mtitofahinimentisofoho.

⁵ Ose mtitofahinonto kako mijo nomanto noswanopo sisasyonto kako kakoe inomokomoyo sohwona'niye sifemo mijo yonema'mentisofoho. Ose yonemanto kakoe sosayo si'po'nyo kakoe simehopo mtitofahinimentiso so'nji sosayo nasipo'mentisofoho.

⁶ Oseso Jisas kako Saimoun Pitamo u'mahonìngki Pita ulimento, Hwe Engofo, kiko nje sifemo mijo uyoni'ma'monntaho.

⁷ Ose ulohonìngkahonìngki Jisas ulimento, Olohonta olo kilohofalokwe loso kiko huno makiyohoyohoho. I oso'no hwangku kiko huno wakiyimontonoho.

⁸ Ose ulahonìngki Pita ulimento, Nje sifeso mijo niyanìmahotoho. Nihu'no ngkilaho. Ose ulahonìngki Jisas ulimento, Ngko jjie sifemo mijo miyokumaso'manji kiko ngko'nji mohumayo'ne hwosoho. Kiko nje syoho mantomofifiyo'ne hwosoho.

⁹ Ose ulahonìngki Saimoun Pita komo'no ulimento, Hwe Engofo, ose'manji nje

sifemnohini yonimahotoho. O'o, nje aho mnokino hopi'nonohino lomo fiyonimaho.

¹⁰ Ose ulahonìngki Jisas ulímento, A'amu fi-hwo kakoe a'apaho hi'nji mijo nto yomo'nìngkiso sohwo kako kiho ane imo'nyo so'no syoho engo'njo hwo'maho. O'o, kakoe sifemnohini mijo yomo'nìngkuhwosi kiho ane'njo wohumamtonohoh. Olo ango lomo humalohwone sohwasi anga'nohinohwo kiho'njohwo humaho. Nom'ne sohwasi kiho ane hwasoho. Ose ulímentisofoho.

¹¹ Hwapìngoso Jisas kako Jutas kakine'no tokoyo'ofo yone sohune'no huno uyahonìngki, Anga'nohinohwo kiho'njohwo humaho eso ulímentisofoho.

¹² Oseso Jisas hofikoe sifemo mijo moi'wo esojwamofonto kakoe nem'nomanji'mifo apa'no yonto nakwo'nji apa'no ampo humamentisofoho. Nohumanto nalímento, Ngko sekwoe sifemo mijo yosemahe so'no huno ito'no nto laseyohoho.

¹³ Ose ulonto ulímento, Sekwo ngkine'no Hungkuno Mesyolonetìhwayo hwosoho. Nakwoe Hwe Engo hwosoho ntìwo'nìngkohofihwasoho. Oso hungkuno ntìwo'nìngkohofoso nto'nohinoh. Ngko huhwo'ne osenohinoh.

¹⁴ Ngko sekwoe hwe engo sohwo'ni sekumo hungkuno meselutìhwayo sohwo'ni ngko sekwoe sifemo mijo yosemahono. Sekwo nakwo hwe engo hwona'nyoho likuji nom'ne a'amu sofe sifemo mijo miyomapitnnoho lonji selohofohono. Oseso sekwo sohwasi sekwo nom'ni hwafe sifemo mijo yimaofikujo'no hofiko sek-

woe sifemo uyosemapife.

¹⁵ Olo selohofohe yahino loso nto setihwaheso sekwo nom'ni hwamo ose ulohopmno.

¹⁶ Ose ulonto ole ulimento, Ngko hungkuno nehopi'nohini waselimonne'no yohono. Upa'nimno. A'amu fihwa hofiko nom'nihwoe syoho ulohofiyiwo'nìngkohofo sohwa hofiko hofikoe hwe engomo muyakolopitnne hwafoho. A'amu fihwa hungkuno motawowo'nìngkohofo sohwa hofiko a'amu lihwatimentiso sohumo muyakolopitnne hwafoho.

¹⁷ Ngko sekwoe hwe engo sohwo'ni ngko olo hiloso selohofohe so'no sekwo olo hungkuno selalokwe hwapingoso huno waseyono. Sekwo nom'ne hwamo ulohofoso ngko selohofohe hopaso ifijo'manji sekwo si'meho wopingo wasemo'nimontonoho.

¹⁸ Ose ulonto ole ulimento, Olo hungkuno selalokwe loso sekwo hopi'nonohino sohwahnne'maho. Ngko sehwosopo'mentohe sohwahnne'no sekwoe yahino humayo so'no ngko huno niyohoho. I oso'no Anituye hungkuno a'amu mti'mokumentohofoso ne umo'nimontonoho. Hungkuno anga'nohinoso olenoho.

Hwe fihwo ngko'nji wosopayo nososohwo kako ngkine'no hohujo ikinjanimofhwosi nje mangohwo umo'nimontonoho.

Ifalifaliyo ose mti'mokumentohofoho.

¹⁹ Oso hungkuno hiso ne imo'noso sohonta'ne'no selalokweno. Ne imo'nìngkuhwoso'no sekwo huno ole

wosyonifisýantifeho. Jisas kako ne'njo hweho. Ose wosyonifisýantifeho.

20 Ngko hungkuno nehopi waselimonne'no yohono. Ngko a'amu fihumo uhwojahoni'mo a'amuso osohumo utimafikuji wopingo ulohopifijo'manji hofiko ngko huhwo'nimo ntimafikuji wopingo wontohofantifeho. A'amu ngkimo ntimalokwofo sohwa hofiko nje Mpohwo Anitu huhumo utimalokwofo. Ose nalimentisofoho.

Jutas kako Jisasimo mango hwafe ahomo ho'nahumentiso so'ne hungkunofoho.

(Matiyu 26:20-25; Mak 14:17-21; Luk 22:21-33)

21 Oso hohosohonta Jisas kako hi tango mikonimposo uyahonìngki kako hungkuno yolooso ole lijwao'mento, Hungkuno nehopi waselimonne'no yohono. Hwe fihwo kako olo ango lomo sekwo'nji humaso sohwo kako mango sohwafe ahomo woho'nanhumonte hweho.

22 Ose nelahonìngki kakoe inomokomoyo anga'no anga'nohino sohwona'ni honingkonontani ti'hune'no kalohoho huno syafihu'menthwonefoho.

23 Ngko Joun olo hungkuno ifalifaliyo mtimokalokwe sohwo'ni Jisas kako ngkimo simeho engo ntapiwo'nìngkiso so'no ngko Jisas'nji afapo humohumantohe hwo'nyoho.

24 Oseso Saimoun Pita kako ngko Joun'ni uhwonyo'ne aho songo songo yahonìngki ngko kakimo uhwonìngkahonìngko Pita ole ntimento, Kiko Jisasimo ulohonyo. Ti'hune'no kolalofoho.

25 Ose ntahonìngki ngko Jisasìmo ikinjamo lohofonji ulìmentoho, Hwe Engofo, kìko tìhune'no lalokuno.

26 Ose ulahonìngko Jisas nalìmento, Ngko wosopayo kutnnyoso mijomo yomahm'mo a'amu fihumo uyìmonnaho. Oso huhweho. Jisas ose nalonto kako wosopayo kutnnyoso mijo yomanto Jutas, Saimoun Isìkaliyoutìye hwomumo uyìmentisofoho.

27 Ose uyahonìngki Jutas nìmentisofoho.

Oso hohosohonta Seten kako Jutasìmo ehuhnnao'mentisofoho. Jisas Jutasìmo ulìmento, Kìko yo'mayo umonji yohinoso olahonta komo'no fiyo.

28 Oso hungkuno Jisas Jutasìmo ulìmentisoso kakoe inomokomoyo sohwona'ni osopo humohumantìhwone sohwona'ni hwapìnggo neso huno monayo hwona'nyoho.

29 O'o, fehohnjo sohwona'ni nakwo Jutas nakwoe hamniyoho ipofo mokosyohumawo'nìngkiso so'no huno ole syafìhu'mentìhwoni, Jisas kako oso Sìkuno Engo iyoho humayo so'ne yo'mayo mpe-e'ne lìhwatìmentiso so'no syafìhu'mentìhwonefoho. Fehohnjo sohwona'ni huno ole syafìhu'mentìhwoni, Jisas kako a'amu umofonyo iyo somo hamniyoho uyo'no lìhwajìmentiso so'no syafìhu'mentìhwonefoho.

30 Jutas kako oso wosopayo nomanonto mempono komo'no humentisofoho. Noswonto uhwonìmentisoso sìkuno nto mjaò'mentisoso uhwonìmentisofoho.

Jisas kako honìngkano hungkuno songo

*so'no   kakoe   inomokomoyo   sohwamo
lutihwamentisofoho.*

³¹ Jutas kako syukwato lohofahonìngki Jisas kakoe inomokomoyo nom'ne sohwona'nìmo nalìmento, Olohonta A'amufe Hwomu sohwo'niye yofe engo utihwa'nyopo u'mofapmmontonoho. Oso hiso'no Anìtuye yokumpohn'nyo engo somo a'amu tìmo uhwonìngkuji hofiko kakoe yofe engo woho'nomantìfeho.

³² Ngko nje Mpohwoe yofe engo imoku'me'no Mpohumo kakoe yofe engoso kakoe Hwomu sohwo'niìmo komo'no wontapmmontonoho.

³³ Ose nelìkwato lohofonto ole nalìmento, Nje mehomì sohwasi ngko sekwo'nji we'enepi no humahm'mo woselìko'ma'monnoho. Oso hohosohonta sekwo ngkine'no hafihafe wonyopi wotìpeentìfeho. Ngko a'amu Juta sohwamo hungkuno nto ulìmaleso olohonta sekwo huhwahnnonji selalokweno. Ngko ume sopo sekwo olohonta ngkimo monì'mapitnnohofo.

³⁴ Oseso ngko honìngkano hungkuno songo sejopalokweno. Sekwo sekwoe a'amu somne'no sìmeho wosema'nono. Ngko sekumo sìmeho sejopalokwe pa'nyoso sekwo sekwoe a'amu somo sìmeho uyìmno.

³⁵ Sekwo oso hopa a'amu somo sìmeho uyìkujo'no nom'ne a'amuso sehonìngkuji ole waselife, Jisasìye inomokomoyo hwasoho. Ose woselantìfeho.

*Jisas kako Pita kakine'no hohujo ikinjìmofone
so'no ulìmentisofoho.*

(Matìyu 26:31-35; Mak 14:27-31; Luk 22:31-34)

³⁶ Saimoun Pita kako Jisasimo ulimento, Hwe Engofo kiko ntimne hwosilo. Ose ulahonìngkahonìngki Jisas ulimento, Ngko ume sopone'no kiko olohonta manningkapihnnohino. I oso'no hwangku sohonta kiko ngkimo nìmatnne hwosoho.

³⁷ Ose ulahonìngki Pita ulimento, Hwe Engofo, olohonta ngko kikimo mokinìngkapeso pipine'elo. A'amu sohwa hofiko kikimo fonjakohufijo'manji hofiko ngkimo fonjanisiyoso wopingofoho. Ngko kikimo kufo'mayo'ne pe'nìmeso wopingofoho. Wape'nìmo.

³⁸ Ose ulahonìngki Jisas ulimento, Kiko ngkimo nìfo'mayo'ne wape'nìmo lalohino. Hungkuno nehopi'nohini wakilìmonne'no yohono. Olohonta tosika yoka maho'nyo sohonta kiko mango hufa'u sìhune ole walìmonnoho, Ngko Jisas sohune'no huno maniyo hwo'nyoho. A'amu somo ose ulìmonnoho. Jisas Pitamo ose ulìmentisofoho.

14

Jisas sohwo kako Mpohwo Anìtumo u'mayo'ne honìngkano hweho.

¹ Jisas kakoe inomokomoyo sohwona'nnonji nohumentani nakumo nalìmento, Sekwo sekwoe sìmeho wonyo semo'nìngkuhwoloho. O'o, sekwo Anìtumo sìmeho hi'ntnnono ne'no uyìmno. Oso'no sekwo ngko huhwo'nìmo sìmeho hi'ntnnono ntapmno.

² Nje Mpohwoe angoso sohe pi'nìngo'njoponoho. Oso hungkuno hiso ne ane'njontentesi ngko sekumo hohonta

seli'mnesohilo. Ngko sekwoe ango ito'no wesyohumamne hwo'nyoho.

³ Ngko sekwoe ango ito'no yasesi'mo ngko sekumo setimayo'ne asomo wapmne hwo'nyoho. Oso'no sekwo ngko'njo afa nohopo humentihwanefoho.

⁴ Ngko simne honingkano somne'no sekwo huno seyohoho.

⁵ Ose nelahoningki Toumas ulimento, Hwe Engofo, kiko ntimne hwosilo. Nakwo huno monayohoyohoho. Nakwo oso honingkano somne'no hunoso pipi ihwasi syofisyanehwono.

⁶ Ose ulahoningki Jisas ulimento, Ngko sohwo'ni Mpohumo u'mayo'ne honingkano hwo'nyoho. Ngko hungkuno nehopi'nohino hwapingo hwo'nyoho. Ngko songo ne'no humayo'ne hwapingo hwo'nyoho. A'amu fihwo kako Anitumo u'mayo'ne honingkano nom'neso mauyoho. O'o, ngko'nohini Mpohumo u'mayo'ne honingkano hwapingo hwo'nyoho.

⁷ Sekwo nje hwapingo ne so'no huno nto'no seyontentesi sekwo nje Mpohwo huhune'no huno seyihwonesohilo. Olohonta sekwo Anitune'no huno nto seyohoho. Sekwo kakimo nto uhwonikingkohofo. Sekwo ngkimo nohonikingkohofo so'no sekwo Anitu huhumo uhwonontifi kakine'no huno nto'no seyohoho.

⁸ Ose ulahoningki Filip ulimento, Hwe Engofo, kiko Mpohumo fonetihwaho. Nonetihwahojo'no nakwo simeho wopingo wonamo'ntimontonoho.

⁹ Ose ulahoningki Jisas kako ulimento, Filip ngko sekwo'njji sikuno pilningo engo nto human-tohe hwo'nyoho. I osomo kiko ngkine'no huno

ito'no makiyo'njo hwosilaho. A'amu ngkimo nohon'iwo'nìngkiso sohwo kako nje Mpohwo Anìtumo uhwonalofoho. Oso'no pipine'no lo-hino. Kìko Mpohumo fonetìhwaho lohinosofo.

¹⁰ Kìko ole losyofìsyalokuno. Jisasì'ni janiìngkwohwo'nji siko afa'maho. O'o, Jisas kako kengo hweho. Kanìngkwohwo kengo hweho. Ose losyofìsyalokuno. Hungkuno ngko sekumo selinyoso nje huno mta'ango'maho. O'o, Mpohwo Anìtu kako ngkimo humaso sohwo kako yo'mayo syoho iwo'nìngkohoho.

¹¹ Sekwo olo hungkuno homo somo sìmeho hi'ntnnono uyìmno. Ngko nje Mpohumo humaleno. Mpohwo kako ngkimo humaho. Oso hungkuno homo somo sìmeho hi'ntnnono muyo'manji i yo'mayo syoho wonyoangkafo a'amu miyìwo'nìngkiyohoho iwo'nìngkohe so'no sekwo huno ikwesyafìsyìkuji sekwo sìmeho hi'ntnnono ntapmno.

¹² Hungkuno nehopi'nohino waselìmonne'no yohono. A'amu ngkimo sìmeho hi'ntnnono ntaposo sohwo yo'mayo syoho ngko iwo'nìngkoheso kako uyìmontonoho. Ou, ngko nje Mpohwoepono sìme sohonta oso a'amu huhwo sohwo kako olopo nohumahwosi yo'mayo syoho ngko imentohe somo kako niyakolofososo ngko ufo'ma'monnoho.

¹³ Hwapìngoso ole, sekwo nje Mpohumo yo'mayo so'no jomo ulìkuji nje yofe lìfijoso ngko yo'mayoso wosejapmmmonnoho. Ngko yo'mayo sekumo sejapm'me'no nje Mpohwoe yofe sekwo noho'nomafìkujo'no kakoe yofe engoso umo'nìmontonoho.

14 Sekwo nje Mpohumo nje yofe ulifijoso ngko yo'mayo imneso'no jomo ntikujo'no ngko uyimmonnoho.

Jisas kakoe Towahuno Wopingo somo uhwajone'no hungkuno ulimentisofoho.

15 Sekwo ngkimo simeho nehopi ntapifijo'manji ou, sekwo nje hungkuno hopi'nonohino somo haloho pekuji ito'no wonningkopantifeho.

16 Ngko Mpohumo jomo uli'me'no kako nom'nihwo sekumo Yokumpohn'nyo Sesofitofosyohumayo'nehwo wosejapmmontonoho. Oso huhwo sohwo kako sekwo'nji engolopohamo ne'nohini wofosyohumenthwantife hwaho.

17 Anitu kakoe Towahuno sohumo sekuyepono uhwajihwoso'no Towahuno huhwo sohwo kako hungkuno nehopi'nohini wasetihwamontonoho. I oso'no a'amu hwahoponjo yahino somo iningkuwalokwofoso hofiko oso Towahuno huhwo sohumo momaso'njofoho. Hwapingoso hofiko kakimo timo muhwonyo'njo ikuji hofiko kakine'no huno muyofoho. I oso'no sekwo kakine'no huno seyohoho. Hwapingoso olohonta kako sekwo'nji humaho. Hwangku kako sekwoe simeho mo'mo wohumamontonoho.

18 Ngko sehwotimome sohonta Anituye Towahuno sohwo sekwo'nji humaso so'no sekwo sikumehomi pa'nyo mohumafitnnehofo. O'o, ngko sekuyepono asomo wapmmontonoho.

19 We'enepi olo hwaho loponjo a'amuso hofiko ngkimo apa'no manohonifitnnefoho. I oso'no

sekwo wonohonantifeho. Ngko songo ne'no humayo'ne hwapingo sohwo'ni kalohi sekwo hoku songo ne'no wohumantifeho.

²⁰ Ngko nje Mpohwoepono sehwot'i'mo'me sohonta sekwo huno ole waseyono. Ngko nje Mpohumo humaleno. Sekwo ngkimo wofosyonohumantifeho. Ngko sekumo wosefosityohumamono.

²¹ A'amu fihwo kako nje hungkunomo haloho pehwosi hungkuno homo somo ito'no tifi iningkaweso sohwo kako ngkimo simeho nehopi ntopalofoho. A'amu ngkimo simeho ntapwo'nangkiso osohumo nje Mpohwo kako simeho uyalofoho. Ngko huhwo'ni oso huhwo sohumo simeho uy'i'mo ngko kakimo utihwa'nyopo ikin'i'me'no kako ngkimo wonohoni'montonoho. Jisas ose ulimentoisofoho.

²² Jisasaye inomokomoyo nom'ne sohwo kakoe yofe Jutasiyoho. Osohwo kako Jutas Isikaliyouti'maho. O'o, nom'ne hweho. Oso Jutas huhwo sohwo kako nohumanto Jisasimo ulimento, Hwe Engofo, kiko nakwo sohwona'nimo ne'mahoji hwe moyami hwahoponjoso makohonyo'njo iyoso pipilo.

²³ Ose ulohonikingkahoningki Jisas ulimento, A'amu ngkimo simeho nehopi ntaposo'manji kako nje hungkunomo ito'no wonningkamontonoho. Oso hwe huhwo sohumo nje Mpohwo Anitu kakine'no umo'nimontonoho. Nekwo'montosa'i oso hwe huhwo sohumo u'mehwasi kako'nji engolopohamo ne'no wohumantanoho.

²⁴ A'amu nje hungkunomo tifi ito'no

min̄ngkayo'njo sohwo kako ngkimo s̄meho hi'ntnnono mantapiwo'n̄ngkiso hweho. Olo hungkuno selalokwe loso nje huno mta'ango'maho. O'o, nje Mpohwo n̄hwat̄mentiso sohwoe hungkuno ntapmmentisoso selalokweno.

²⁵ Ngko sekwo'nji nohumanji hungkuno loso selalokweno.

²⁶ I oso'no ngko sekumo sehwot̄'mo'me'no nje Mpohwo kako kakoe Towahuno Wop̄ingo sohwo ngkimo niyohope'ne sekumo Yokumpohn'nyo Sosofitofosyohumayo'ne sekuyepono uhwat̄imontonoho. An̄tuyue Towahuno Wop̄ingo huhwo sohwo kako sekwo'nji nohumahwosi sekumo yo'mayo so'no hofijo woloset̄hwamontonoho. Kako sekwoe hunomo huno sefohotof̄hwoso'no yo'mayo hungkuno sel̄mentoheso huno ikwesyaf̄sȳkuji huno waseȳimontonoho.

²⁷ Ngko sekumo sehwot̄'mofalokwe so'no ngko nje s̄meho wop̄ingo'nji s̄meho pompenjiyo'nji sejopalokweno. Hwe moya'mi hwahoponjo sofe s̄meho pompenjiyoso s̄meho wop̄ingoso iyoswo ilo'molajo iwo'n̄ngkisososo pa'nyo'njofoho. I nje s̄meho wop̄ingo nje s̄meho pompenjiyoso oso pa'nyo'maho. O'o, hwahoponjo somo yakolo'nnyofoho. Oseso yo'mayo tango se'mahwoso'no sekwo yomo ikuji iyoho sen̄ingkuhwoloho.

²⁸ Oso hungkuno selohe loso sekwo apa'no huno f̄ikwesyaf̄hupmno. Ngko Mpohwoepono nos̄'mo sekuyepono asomo wapmmmonnoho. Sekwo ngkimo s̄meho nehopi ntape'manji

ngko nje Mpohwoe ango wonyoangkafo sopo nosi'me'no sekwo si'meho wopingo wasemo'nimontonoho. Hwapingo Mpohwo Anitu kako ngkimo hwofilo'nyo hweho.

29 Yo'mayo hiso mmo'nontaningki selalokweno. Oso'no hwangku sohonta yo'mayo selohe so'no i'mofapihwoso'no sekwo osomo uhwoninguji sekwo ngkimo si'meho hi'ntnnono ntapifitnne'no selalokweno.

30 Nje sikuno sekwo'nji hungkuno jo'neso mofo nto imo'nimaho. Hwapingoso Seten hwe wonyo olo hwaho loponjo yahinomo mokosyohumawo'ninkiso sohwo kako wonyo ntohofo'neso nto i'mofapohoho. I oso'no kakoe yokumpohn'nyoso ngkimo moniyakolofonehoho. Seten ngkimo moniyakolofontaningkuhwosi ngko poyo wape'ni'monnoho.

31 Hwapingoso hwe moya'mi hopi'nonohinoso hofiko ngko nje Mpohumo si'meho engo uyalokwe so'no huno tipemayo'ne ngko oso hungkuno Mpohwo ntapmentiso somo ito'no tifi uningkamonnoho. Yo'mayo tango ko ni'mahoninguhwosi ngko ne'no uningkamonnoho. Ose nalonto nalimento, Filikapmno. Wohwano. Ose nalimentoisofoho.

15

Jisas kako 'wain' iyo hwapingo ne hweho.

1 Jisas kako kakoe inomokomoyo sohwona'ni'mo pahnni'mo hungkuno ole nalimento, Ngko iyo hwapingo ne hwo'nyoho.

Nje Mpohwo iyo uyo syoho sohwo'ni'mo mokosyonihumunyo hweho.

² Nje iyopamo ne minto'nyoso Mpohwo kako nolofehwosi wae weeo'mtonoho. Iyopamo ne into'nnyo hopi'nonohinoso kakonofasyihwosi pamo ne'njoso wawo'montonoho. Hwapingoso ipisayo engo into'nìngkuhwosi ne engo imo'nyo'nefoho.

³ Oso pa'nyoso sekwo nje apamo sohwasi sekwo nje hungkunomo ito'no inìngkowalokofo so'no oso hungkuno hiso yo'mayo yahino wonyo imotofo somo wae esemofalofoho. Sekwo kihomaso'njo humalofo.

⁴ Sekwo ngkimo fosyonihumamno. Ngko sekumo wofosyosehumamonnoho. Iyopamo fihwo kako iyo ne hwapingo somta'ni nosanjihwosi piwasyososo kako ipisayo neso minto'nonehoho. Oso pa'nyoso sekwo ngkimo monifohi'nyo'manji sekwo huhwasi ipisayo neso minto'nyo'ne hwasoho.

⁵ Ngko iyo hwapingo ne hwo'nyoho. Sekwo nje apamo hwasoho. A'amu fihwo ngkimo fosyonihumaso sohwo ngko kakimo wofosyohumamonnoho. Oso'no kako ipisayo ne engo'njo hweho. Sekwo ngkimo nìsìkwatífijo'manji sekwo yo'mayo neso mifitnne hwasoho.

⁶ A'amu fihwo kako ngkimo nìsìkwatnnyo sohwo a'amu iyopamo yofoho inyoso wae yaofontifí tohomo ho'naefiwo'nìngkohofo hopaso nje Mpohwo kako hwe huhwo sohumo wae yaofonefoho.

⁷ Sekwo ngkimo nonihumafíkuji sekwo nje hungkunomo aho yokumpohn'nyo

kemokosyohumafikujo'manji yo'mayo so'no semo'nìngkuhwoso'no ngkimo jomo ntifijoso yo'mayoso sekumo wose'ma'montonoho.

⁸ Sekwo ose ifijo'manji sekwo nje inomokomoyo ne imo'nìngkuji sekwo ipisayo ne engo'njo imo'nìfitnne hwasoho. Oseso a'amu hofiko Anitu kako sekumo hofijo semokosyohumentanìngkuhwosi sehonìngkuji hofiko nje Mpohwoe yofe engo noho'nomapitnnefoho.

⁹ Nje Mpohwo kako ngkimo simeho engo ntapìwo'nìngkiso hopaso ngko sekumo simeho sejopalokweno. Oseso sekwo nohumafikuji ngko hitoho engo sejopalokwe so'no huno syafisyikuji yo'mayoso ifitnne so'no sekwo Anitumne'no yokumpohn'nyo fiyoho'nìmno.

¹⁰ Ngko nje Mpohwoe hungkunomo tifi ito'no inìngkawowo'nìngkohe so'no ngko huno niyohi, nje Mpohwo hitoho engo ntopalofoho. Oso pa'nyoso sekwo nje hungkunomo tifi ito'no inìngkafijo'manji sekwo huno ole waseyono. Jisas kako hitoho engo nejopalofoho.

¹¹ Olo hungkuno selalokwe loso nje simonyo iyoso sekwoe simeho mo'mo wasewenonji selalokweno. Oso simonyo iyoso simeho mo'mo engo mìkunìmposo wasemo'nìngkuhwono.

¹² Jisas ose nalonto nalimento, Sekwo olo hungkuno losomo tifi ito'no finìngkamno. Ngko sekumo simeho sejopalokwe hopaso sekwo nom'ne a'amu somo ose uyimno.

¹³ A'amu fihwo kako kakoe a'amu somo simeho uyìhwoso so'no kako a'amu hisofe mango sohwamo ole ulìmontonoho. Olo a'amu lomo sekwo nusìhutofikuji ngkimnohini

fonjan̄humno. Ose loso sohwo kako kakoe a'amu hisomo s̄meho uyoso yakolo'nnyo hweho.

¹⁴ Sekwo sohwasi nje hungkunomo t̄ifi ito'no nn̄ngkap̄fijo'manji sekwo nje a'amu ne hwasoho.

¹⁵ Syoho ulohofiyso sohumo kakoe hwe engo sohwo kako yo'mayo so'no yolo mujo'njo hweho. O'o, syoho ulohofiyso sohwo kako syoho'nohini inyo hweho. I ngko olohonta nje syoho nt̄hofiyso hwasoho eso apa'no masel̄imnehono. O'o, yo'mayo hungkuno nje Mpohwo nt̄mentiso so'no ngko yolo hoso nto sel̄malefoho. Oso'no olohonta nje a'amu hwasoho selalokweno.

¹⁶ Sekwo ngkimo s̄mo'mo nakwoe Hwe Engo'ne hwehont̄fi n̄hwosopo'mentohef̄hwon̄'maho. O'o, ngko s̄mo'mo sekumo nje a'amu ne imo'nyo'ne sehwosopo'mentohe hwasoho. Sekwo ipisayo ne into'nyo'ne sehwosopo'mentohe hwasoho. Oseso olo syoho sejopalokwe loso sekwo yahon̄ngkuji a'amu pi'n̄ngoso nje hungkuno nupa'n̄ngkuji t̄ifi nn̄ngkap̄fijoso nakwo'inji ne'no nohumantokutnnefoho. Oseso sekwoe syohoso ne imo'n̄ngkuhwoso'no ne'no nowent̄hwonefoho. Sekwo ose ifijo'manji sekwo nje Mpohumo nje yofe ul̄kuji yo'mayo so'no jomo ul̄fijoso kako wosejapmmontonoho.

¹⁷ Oseso ngko olo hungkuno loso apa'no yokumpohn'nyo selalokweno. Sekwo a'amu somo s̄meho nehopi uȳmno.

*A'amu hwahoponjo sohwa hofiko Jisas̄ye
inomokomoyo sohwamne'no mangohwa*

imo'nifitnne so'ne hungkunofoho.

18 Hwe moya'mi hwahoponjo yahinomo tifi iningkowalokwofoso hofiko sekwoe mangohwa imo'nifijo'manji sekwo huno ole waseyono, Simo'mo ngkine'no mangohwa imo'nimalofofoho.

19 Sekwo olo hwaho loponjo yahinomo tifi iningkafijontentesi u, a'amu hwaho loponjoso sekumo nakwoe a'amu hwasoho selifijoso simeho sejapikutnnnesohilo. I oso'no sekwo olo hwaho loponjo a'amu hwasimaho. O'o, ngko olo hwaho loponjo yahino somne'no i'waho ito'no ehumayo'ne so'no sehwasopo'mentohefoho. Oseso hwe moya'mi hwahoponjoso hofiko sekwoe mango hwafoho.

20 Olo hungkuno nto selohe loso huno ito'no fisyafihupmno. A'amu syoho ulohofiyso sohwae yofe engoso kakoe hwe engo sohwoe yofe engomo muyakolofonehoho. Oso hiso'no sekwo iningo seyihwoloho. Ngko sekwoe hwe engo sohwo'nimo a'amu hwahoponjoso wonyo nthohofiwo'ningkohofo hopaso hofiko sekumo woselohofantifeho. I hofiko nje hungkunomo haloho nipopijo'manji hofiko sekwoe hungkunomo haloho wosepeentifeho.

21 A'amu hwahoponjoso hofiko Anitu nihwatimentiso so'no huno moyofoho. Oso'no sekwo ngkimo tifi nniningkapiwo'ningkohofo so'no hofiko yo'mayo wonyoso woselohofantifeho.

22 Ose nalonto nalimento, Ngko olo hwaho lopo mape'njo ntentesi nje hungkuno hofikimo mulonti'mtentesi hofikoe honingkano

wonyo somne'no hofiko tohino engo momafikutnnesohilo. I oso'no nje hungkunomo nto ko upa'nimotofoso hungkuno homo somo simeho muyofoho. Oso'no sikuno ae'uyo somo ngko wonyo hwasoho uli'me'no hofiko mampi'nyo ifitnnefoho.

²³ A'amu nje mangohwo imo'noso sohwo kako nje Mpohwo huhune'no mangohwo osenohini umo'nimonte hweho.

²⁴ Yo'mayo syoho wonyoangkafo a'amuso hofiko miyiwo'niningkiyohofoso ngko hofiko'njopo itihwamentohefoho. Oso syoho hiso ngko miyo'njo yonti'mtentesi hofikoe wonyo honingkano somne'no tohino engo momafikutnnesohilo. I oso'no olahonta oso syoho wopingo imentohe somo hofiko timo uhwonontifi hofiko ngkine'no nakwolaho ntimentohofoso hofiko ngko'nji nje Mpohwo huhwo'njiye mangohwa imo'nimentohofofoho.

²⁵ Oseso hofikoe yahino homo somne'no oso Anituye hungkuno anga'no mtimokinyoso ne imo'nalofoho. Oso hungkunoso olenoho. Ngko hofikimo wonyo ko mulohofahonikingko hofiko ngkine'no siki mangohwa imo'nnyofoho.

²⁶ Ose nalonto nalimento, Ngko nje Mpohwoe pone'no nosi'mo Anituye Towahuno yokumpohn'nyo sosofitofosyosehumayo'ne sohumo ngko sekuyepono wolihwatimonnoho. Oso Towahuno huhwo sohwo kako hungkuno ne'njo hweho. Kako Mpohwo'nji fosyohumawo'niningkiso sohwo kako sekuyepono wapmmontonoho. Kako noplhwosi ngkine'no hungkuno wolijwasemo'montonoho.

27 I sekwo ngko'nji nje syoho ema'mentohe sohonta humamotohwone so'no sekwo huh-wahnnonji a'amu hopi'nonohino somo yo'mayo upa'nontififi uhwonontifeso filutihwafikuno.

16

1 Ngko sehwotimome sohonta sekwo ngkine'no hohujo ikinjanimopitnnohonji yo'mayo yolooso lijwosemofalokweno.

2 Hwangku sekumo a'amu Jutafe tajo ango somta'ni wae wesemofantifeho. I tifi no'mo a'amu fehohnjoso hofiko sekumo fonjasesyikujo'no hofiko huno hwasyo ole wosyofisyantifeho, Nakwo Anituye syoho wopingo ulohofiyiwo'nningkuhwone so'no olo hwe lohumo wofonjosyano. Hwasyo ose wosyofisyantifeho.

3 Hwapingo hofiko nje Mpohwo'nji ngko huhwo'nnontnne'no huno nto'no muyofoho.

4 Tifi no'mo olo yo'mayo loso imofaposo sohonta hungkuno ngko sekumo lijwosemofalokwe loso'no sekwo apa'no huno ikwesyafihupitnne'enji selalokweno.

Anituye Towahuno Wopingo sohwo kakoe syoho iyo'ne hungkunofoho.

Hohonta ngko sekwo'nji humamote sohonta ngko yo'mayo hilo so'no maselimmotefoho.

5 I oso'no olohonta Anitu kako ngkimo sekwoe ango lopone'no nihwatmentiso sohwoepono asomo wasimne hwo'nyoho. Ngko wasimne hwo'nyoho ko selahoninngko

sekwo ngkimo peho'ne nehwot'i mofalokuno eso mantohonyofoho.

⁶ I olohonta ngko wasehwot'i mo'mne'no yohono selohe so'no sekwo sekwoe simeho tango seyohoho.

⁷ I oso'no ngko hungkuno nehopi'nohino waselimonne'no yohono. Ngko sekumo sefo'mayo'ne wasimonne'no yohono. Ngko sekumo masehwot'i mofe'njo'manji Towahuno sekumo yokumpohn'nyo sosofitofosesyohumayo'ne sohwo mose'manehoho. I oso'no ngko sime'manji ngko Anituye Towahuno huhwo sohumo sekuyepono walihwatimonnoho.

⁸ Kako noplhwosi syoho hufa'u sihune yone hweho. Simo'mo kako a'amufe yahino wonyo ujo ehontojwasyihwoso'no hofiko yofe uhwopitnnefoho. Nom'ne syohoso kako honingkano ito'nohinoso utihwamontonoho. Nom'neso a'amu yahino wonyo somne'no tohino mayo'ne Anit'u kako yano ulofiyone so'ntnne'no ulimontonoho.

⁹ Hofkoe yahino wonyo hwapingo so'no Anituye Towahuno sohwo ole utihwamontonoho. Hofko ngkine'no simeho hi'ntnnono montapmmotofo so'no honingkano wonyoso hi'njofoho.

¹⁰ Anituye Towahuno sohwo kako honingkano wopingo ito'nohino so'no ole utihwamontonoho. Ngko honingkano homo somo into'nohino imote so'no nje Mpohwo kako ngkimo asomo ntimanefoho. Oseso sekwo olopo apa'no manohoni fitnnefoho.

¹¹ Anituye Towahuno sohwo kako

a'amufe yahino wonyo somne'no yano ulofiyone so'no ole utihwamontonoho. Anitu kako hwe wonyo Seten olo hwaho loponjo a'amu mokosyohumawo'nangkiso sohumo yano nto ulofimentiso so'no a'amu Setenimo inangkowalokwofo so'ntnne'no yano ulofiyihwoso'no hofiko tohino engo nomapitnnefoho. Ose utihwamontonoho.

¹² Ose nalonto nalimento, Ngko sekumo hungkuno pi'ningo engo waselimonji ko yoheso sekwo oso hungkuno selime somo huno seyone so'no hopoenohino hwasimaho. O'o, hopi'nono selime'no sekwoe simeho tango engo seyonoho.

¹³ I oso'no hwangku Anituye Towahuno hungkuno nehopi'nohino sejo'ne sohwo kako nophwoso'no kako sekwo'ngi humahwosi kako yo'mayo hungkuno hopi'nonohino ne somne'no nto'no womikinjosehwatmontonoho. Kako kakoe huno mta'ni syofisyihwasi waselimonto'maho. O'o, yo'mayo hungkuno kako nupa'niwo'nangkiso so'no waselimontonoho. Oso'ngi yo'mayo tifi no'mo imo'none so'ntnne'no waselimontonoho.

¹⁴ Kako nje hungkuno selimento heso nomahwosi sekumo selihwoso'no yolo ho neso lijwasemofihwoso'no sekwo huno nto'no waseimontonoho. Oso'no kako nje yofe engo so'no wosetihwamontonoho.

¹⁵ Yo'mayo nje Mpohwo mokosyohumasoso njefoho. Oso'no hungkuno nto seloheso ngko apa'no waselimonnoho. Anituye Towahuno sohwo kako nje yo'mayo hungkunoso nomahwosi oso hiso'no wolosetihwamontonoho.

Simeho tango seyontososo iwolo'mo lohofikuji apa'no simonyo uyantifeho.

16 Sekwo we'enepi ngkimo manohonyo'njo uyantifeho. I oso'no sekwo we'enehwo humafikuji hwangku sohonta ngkimo nonohonifitnnefoho.

17 Ose nelahoniŋki kakoe inomokomoyo fehohnjo sohwona'ni ole hnniŋmentihwoni, Oso hungkuno nalisoso hwapingo neso peho'neto. Ole nalohi, We'enepi sekwo ngkimo monohoniŋfitnnefoho. I oso'no we'enehwo nohumafikuji ngkimo apa'no nohonifitnnefoho. I nom'ne nalisoso ole, Ngko nje Mpohwoe pone hwo'nyoho. Ose nalisofoho.

18 Oso we'enehwo nalisoso peho'ne nalohoho. Yoloho neso nakwo huno monayohoyohoho.

19 Ose hnnontani nakwo Jisasimō ko mujo'njo yahoniŋgukuhwoni Jisas nakwoe huno so'no huno uyahoniŋki nakumo nalimento, Sekwo olo hungkuno ngko selohe loso'no peho'ne hnnalokwofo. Ngko ole selohono. We'enepi sekwo ngkimo manohoniŋfitnnefoho. We'enehwo humafikuji apa'no ngkimo wonohonantifeho. Ose selohono.

20 Ngko hungkuno nehopi'nohino waselimonne'no yohono. We'enepi yo'mayo tango ni'mane so'no a'amu hwahoponjo pi'nin̄go engoso hofiko simonyo yontanin̄kuji sekwo sohwasi humotaho engo likuji simeho tango waseyimontonoho. I oso'no sekwoe simeho tango seyontososo iwolo'mo lohofikuji sekwo simonyo engo uyantifeho.

21 Ose nalonto kako pahnnimo hungkuno ole nalimento, Olo selalokwe loso a'mu fisi kako mehomis aswo mayo pa'nyofoho. A'mu fisi kako aswo toho'ne yonto simeho tohino umnonte so'no kakoe simeho wopingo mmo'nyofoho. I oso'no kakoe mehomis aswo mahwosi kako oso tohino engo so'no iningo mofhwosi simonyo uyimontonoho.

22 Oso mehomis aswo mawo'nengkohofo pa'nyoso sekwoe simeho tango'nji humalofo. Oso'no hwangku sohonta ngko apa'no sehonime'no sekwo simonyo engo apa'no uyantfeho. Oso simonyo iyo homo somo wae yaifo'ne a'amu fihwo mohumuyohoho. O'o, awonoho. Simonyo iyoso ne'no nowentihwonefaho.

23 Oso sikuno homo somo sekwo ngkimo yo'mayo yo'mayo so'no mantifitnnefaho. O'o, ngko hungkuno nehopi'nohini waselimonne'no yohono. Sekwo nje Mpohumo yo'mayo yo'mayo so'no jomo ulikuji nje yofe'nji ulifijo so'no kako ngkine'no syanifisyihwosi yo'mayo yo'mayoso wosejapmmontonoho.

24 Hohonta oso hopaso sekwo mimmotofihwasoho. O'o, nje yofeso Mpohumo mulimmotofo soku olohonta sekwo Mpohumo nje yofe'nji jomo ulifijoso yo'mayoso wosejapmmontonoho. Oseso sekwo simonyo nehopi'nohini uyantfeho.

Jisas kako olo hwaho loponjo yahino somo yakolo'nnyo hweho.

25 Ngko yo'mayo yo'mayo so'no pahnn̄mo hungkuno seliwo'n̄ngkohefoho. I t̄fi no'mo ngko pahnn̄mo hungkunoso masel̄mnehono. O'o, ngko nje Mpohumne'no hungkuno yoloho'nohini wolijwasemo'monnoho.

26 Oso hohosohonta sekwo yo'mayo so'no An̄tumne'no jomo ulifijo sohonta ngko ajwo sopo sekumo sefo'mayo'ne mohumamnehono. O'o, sekwo Mpohumo nje yofe ulifijoso kako yo'mayo so'no wosejapmmontonoho.

27 Hwap̄ingoso sekwo ngkimo s̄meho hi'ntnnono ntapont̄fe sohwahnne'no An̄tu n̄ihwat̄mentiso so'no huno seinyo sohwahnne'no An̄tu kako s̄meho sejopalofoho. Kako sekwoe hungkunomo wosepa'n̄montonoho.

28 Ou nehopi. Hohonta Mpohwo kako n̄ihwat̄mentiso sohwo'ni olo hwaho lopono pmmentohe hwo'nyoho. I olohonta ngko olo hwaho lopo sehwot̄'mohm'mo nje Mpohwoepono asomo wasimne hwo'nyoho.

29 Ose nelahon̄ngki kakoe inomokomoyo sohwona'ni uliment̄hwoni, Ihwoni. Olohonta k̄ko pahnn̄mo hungkuno monalohoyohino. O'o, hungkuno yoloho'nohini nalohino.

30 Oso'no nakwo yo'mayo so'no huno nayohoho. K̄ko huno hwap̄ingo'njo hwosoho. Nom'ne a'amu hof̄ko huno'nohini syof̄syant̄feso hof̄koe huno hiso k̄ko huno kinyo hwosoho. Oso'no nakwo olo hilo so'no s̄meho hi'ntnnono uyalokuhwono. K̄ko An̄tu mta'ango nehopi'nohino hwosoho.

31 Ose ulahon̄ngkuhwoni Jisas nal̄mento Olo-

honta sekwo ngkine'no simeho hi'ntnnono nehopi lontopantikwofo.

³² Upa'nimno. Sekumo tango se'mayo'ne sikunoso we'enepi umo'nimonte'no yohoho. I nto i'mofapohoho. Oso'no hofiko ngkimo nkekuko'no sekwo ngkimo nihwotimofikuji sekwo anga'no anga'no sekwoe ango'mne'no esesamo wohumpeentifeho. Oso'no sekwo ngkimo nihwotimofikujo'no ngko'nohini nje mango sohwanji wohumamonnaho. I oso'no ngko'nohini'maho. O'o, Mpohwo kako huhwo ngko'nji wohumamontonaho.

³³ Yo'mayo tango se'mayo so'no ngko olo hungkuno hiloso selalokweno. Tango hiso se'mahoni'ngkuhwosi sekwo ngkine'no ole wosyonifisantifeho. Ngko Jisasimo ufohi'nonji kako'nji humalohwono. Ose syanifisyikuji sekwo simeho wopingo'nji wohumantifeho. Sekwo olo hwaho lopo nohumentaninguji yo'mayo tango wonyoso woselohofantifeho. I oso'no sekwo yokumpohn'nyo lohofikuji simonyo fiyimno. Hwapingooso ngko olo hwaho loponjo yahino somo hwotoho fenji nto uyakolo'maleno. Ose nalimentisofoho.

17

Jisas kakoe inomokomoyo sohwamne'no Anitu ufo'mane'ento jomo ulimentisofoho.

¹ Jisas kako oso hungkuno inomokomoyo sohwona'nimo nalonto kako ahwomomo timo uhwononto kani'ngkwohumo jomo ulimento, Mpohwo, nje sikuno nto i'mofapohoho. Olo

a'amu lohwamo nje yofe engoso ut̄hwaho. Oseso k̄ko ut̄hwahojo'no ngko j̄je hwomu sohwo'nne'no yofe engo n̄hwofikujo'no hofiko j̄je yofe woho'nomantifeho.

² K̄ko a'amu hopi'nonohino somo ngkimo enjwa'mo uhumatifmentohinofoho. K̄ko a'amu fehohnjo ntapmmentohinoso kako songo ne'no humayoso yano uyine'enji ntapmmentohinofoho.

³ Songo ne'no humayo'neso olenoho. A'amu hiso hofiko nekwo'montosa'ine'no yofe ole wehwofantifeho. K̄ko'nohini An̄tu nehwosoho wokuhwofantifeho. Ngko Jisas K̄lais sohwo'nne'no ole won̄hwofantifeho. Nakwoe hwaho lopone'no An̄tu uhwatimentiso hweho. Ose won̄hwofantifeho. Yofe ose n̄hwofikuji hofiko wopingo'nohini humafikuji songo ne'no humantokutnnefaho.

⁴ Ngko olo hwaho lopo nohumanji j̄je yofe engoso j̄je yokumpohn'nyo engoso nto ut̄hwamalefoho. Yo'mayo syoho ntapmmentohinoso ngko moi'wo nto esojwao'malefoho.

⁵ U, Mpohwo hohonta olo hwaho loso nekwo mamti'mokiyo sohonta ngko k̄ko'nji nohumanji ngko yo'mayo yokumpohn'nyo mokosyohumunyo hwo'nyoho. Ngko k̄ko'nji humanji mokosyohumamote pa'nyoso oso yofe engo so'nji yokumpohn'nyo engo so'nji k̄ko ngkimo asomo ntape.

⁶ Olo hwe lohwa hwaho loponjo ntapmmentohino lohwa ngko hofikimo kikine'no lut̄hwamale so'no hofiko kikine'no yofe k̄hwofalokwofo. J̄je a'amu huhwo

sohwa kiko ngkimo ntopahonìngkini hofiko jiye hungkunomo haloho pentifi aho yokumpohn'nyo kemokosyohumantifi tifi inìngkopalokwofo.

⁷ Oso a'amu kiko ntapmmentohinoso yo'mayo hungkuno ulahoningko hofiko huno ole syafihu'mentohofi, Olo hwe lohwoe hungkunoso Anitu mta'angofoho. Huno ose unyofoho.

⁸ Yo'mayo hungkuno kiko ngkimo ntapmmen-tohinoso ngko lutìhwahoningko hofiko sìmeho hi'ntnnono uyontifi huno ole uyalofoho. Hohonta ngko kiko'nji humanji kiko olo hwaho lopone'no nìhwatìmentohinofoho. Oso hungkuno somo hofiko sìmeho hi'ntnnono uyalokwofo.

⁹ Olo a'amu huhwo lohwamne'no jomo wakili'monne'no yohono. A'amu nom'ne olo hwaho loponjo somne'no mokilalokuyohono. O'o, olo a'amu kiko ngkimo ntapmmentohino lohwamne'no jomo kilalokweno. Jiye a'amu hwafoho.

¹⁰ Hwe moyamoi hopi'nonohinoso nje hungkunomo tifi inìngkawowo'nìngkohofoso kiko'ne mehomifoho. Jiye mehom i huhwo sohwa ngko huhwo'nnonji nekwae mehomifoho. Hofiko nje yofe engo ho'nomalokwofo. Nje yo'mayo yo'mayo hopi'nonohinoso jixefoho. Jiye yo'mayo yo'mayo hopi'nonohinoso njefoho.

¹¹ Ngko kikiyepono wosapmmo li'mo hofikimo uhwati'mo'monnoho. Olo hwaho lopo hofiko'nohini wohumantifeho. Oso'no nje Mpohwo wopingo'nohino sohwosi olo a'amu lohwa hofiko ngkimo sìmeho ntapìfitnne'enji uhwosopo'mentohino loso yo'mayo yahino

wonyo somo uyakolopitnne so'no kiko jiye yokumpohn'nyo engo so'nji ufo'mahoji umokosyohumaho. Kiko ngko'nji simeho afa inimotohwoyo hopaso hofiko simeho afa unife.

¹² Ngko hofiko'nji nohumanji oso yokumpohn'nyo kiko ngkimo ntapmmentohino so'nji ngko hofikimo wopingo umokosyohumamote so'no anga'no ngkine'no hohujo nihu'nahone mikinjanimofefoho. O'o, ntapmmentohino hopi'nonohino sohwa wopingo nnungkopalokwofo. A'amu anga'nohino sohumne'no a'amu Anituye hungkuno mtimokumentohofoso ne imo'none hopaso kako anga'nohino sohwo tikanomo wene sohwo piwahu'mentisofoho.

¹³ Olohonta olo a'amu lohwamo uhwoti'mahm'mo kikiyepono wosapmmonnoho. Ngko hofiko'nji olopo nohumanji yo'mayo hungkuno hofikoe simeho wopingo umo'none'enji kilalokwe so'no nje simeho wopingo nimon'niwo'ningkiso hopaso engo womantifeho.

¹⁴ Jiye hungkunoso olo a'amu lohwamo nto umotefoho. A'amu hwe moyam'i olo hwaho loponjoso hofikoe mangohwa imo'nimentohofefoho. Hwapingoso ngko hopa hofiko olo hwaho loponjo yo'mayo somo miningkayo'njo hwafoho.

¹⁵ Ngko hofiko'nji yanimofo'ne makilohoyohono. O'o, ole kilalokweno. Hofiko olo hwaho lopo nohumentaningkuji oso hwe wonyo Seten kako a'amu lohwamo wonyo umokonohonji kiko hofikimo hofiyoo mokosyohumane'enji kilalok-

weno.

¹⁶ Ngko olo hwaho loponjo yahinomo in*ingkunyo* hwoni'maho. Oso pa'nyoso hofiko huhwanji olo hwaho loponjo yahinomo in*ingkunyohwa*'maho.

¹⁷ Mpohwo jiye hungkunoso hungkuno ne'njofoho. Oso hungkuno hiso olo a'amu lohwamo kiko itihwahon*ingkiji* hofiko hofikoe huno eholhosasy*hwoso*'no hofiko yo'mayo yahino wonyomo uliko'mafkuji jiye yahino wopingo'nohini ikuji jiye a'amu ne wopingo umo'nantifeho.

¹⁸ Hohonta kiko ngkimo ni*hwojahon**ingkini* ngko a'amu olo hwaho loponjo lohwanjo ajwo'mo humamotefoho. Oso pa'nyoso ngko olo a'amu lohwamo hwe moya'mi hwahoponjo lohwanjo ajwo'mo wohumafenji hofikimo uhwojalokweno.

¹⁹ Ngko kiko'nji nohumahm'mo olo syoho si*mo'mjolo* uy*monne*'no yohono a'amu lohwa hofiko jiye hungkuno so'ne huno ufohofotofohojo'no hofiko jiye yahino wopingo mayo'ne ufo'ma'mne'no yohono. Oseso hofiko jiye a'amu ne wopingo umo'nantifeho.

²⁰ Ose ulonto ole ulimento, Olo a'amu lohwamnohini mokosyohumaho eso makilimnehono. O'o, hwe moya'mi nom'neso hofiko olowafe hungkunomo haloho upa'n*ingkuji* ngkimo si*meho* hi'ntnnono ntapifijo somo kiko hofiyu mokosyohumaho kilalokweno.

²¹ Ngko ole'no ni*mo'n*ingkohoho**. Hwe moya'mi hopi'nono nekumo si*meho* ejapikuji

hofiko nekwo hopa simeho hunoso afa'njo umo'nantifeho. Mpohwo, kiko ngkimo nihumahnno. Ngko kikimo kuhumaleno. Oso hopaso hofiko nekumo ehumayo so'no ni'mo'nningkohoho. Hofiko ose ehumafikujo'no a'amu hwahoponjoso hofikoe yahino wopingo somo uhwonningkuji ole wosyofisyyantifeho. Ou, Anitu kako Jisas Kila is sohumo nakwoe hwaho lopo uhwati'mentiso sohweho likuji ngkine'no simeho wontipantifeho.

²² Jiye yokumpohn'nyo kiko ntapmmentohinoso ngko hofikimo uyimaleno. Oseso ole'no ni'mo'nningkohoho. Nekwo simeho afa inontai humalohwoyo hopaso hofiko simeho afa'njo umo'nantifeho.

²³ Jiye hungkuno lontnneso nje simehomomo mnawojo hopaso nje hungkuno hofikoe simehomomo ose mnaweho. Oseso hofiko simeho afa iningkuji wopingo humafitnne so'no ni'mo'nningkohoho. Oseso a'amu hwahoponjoso hofikoe humayo somo uhwonningkuji ole wohnnantifeho. Anitu kako Jisasimo nakwoe hwaho lopone'no nehopi uhwati'mentiso hweho. Anitu Jisasimo simeho uywo'nningkiso hopaso kako olo a'amu lomo simeho uyalofoho.

²⁴ Ose ulonto ulimento, Mpohwo, ole'no ni'mo'nningkohoho. Hwe moyam'i kiko ntapmmentohino hopi'nonohinoso hofiko ngko'njopo wohumanantifeho. Olo hwaho loso nekwo mamti'mokiyo sohonta kiko simeho ntaponji jiye yofe engoso jiye yokumpohn'nyo engo ntapmmentohinofoho. Olo a'amu lohwa hofiko oso yofe engo so'nji yokumpohn'nyo engo

so'njì ntapmmentohino somo uhwonifitnne
so'no nìmo'nìngkohoho.

²⁵ Ou Mpohwo, kiko yo'mayo yahino
ito'nohino iwo'nìngkino sohwosimo olo hwaho
loponjo a'amulo kikimo huno muyofoho. I
oso'no ngko kikine'no huno niyohoho. Olo
a'amu ngko'njo lopo humalofoso hofiko kiko
ngkimo nìhwatìmentohino sohwo'nne'no huno
unyofoho.

²⁶ Jìje yahino yo'mayo so'no hofikimo nto
utìhwamaleso ngko ne'no utìhwahm'mnefoho.
Oseso kiko sìmeho engo ntopantokuno hopaso
hofiko sìmeho engo unantìfeho. Ngko hofikimo
humahm'me'no kikimta'angoso hofiko sìmeho
ose unantìfeho. Jisas kako Anìtumo ose
ulìmentisofoho.

18

*Jutas kako Jisasìmne'no mango sohwamo
tokoyo'ofo imentisofoho.*

(*Matìyu 26:47-56; Mak 14:43-50; Luk 22:47-53*)

¹ Jisas kako Anìtumo ose ulahonìngki kako
kakoe inomokomoyo sohwona'ni nakwo oso
hopo sopo ulìko'mentani mijo we'e Kitilon
wekentani nongkihnta'ni iyo uyo syoho sopo
umentìhwonefoho.

² Jutas kako Jisasìmne'no tokoyo'ofo yone so-
hwo kako oso iyo uyo syoho sopone'no huno
unyo hwefo. Hwapìngoso sìkuno pi'nìngo engo
somo Jisas kakoe inomokomoyo sohwona'nnonji
oso hopo sopo ne'no umotohwonefoho.

³ Hwe yofe engo tajo angó syoho'njo sohwanji
a'amu Falisi sohwanji hofiko a'amu hwapìfe

tif'o'njo sohwanji a'amu itokuso'njo sohwanji Jutas iŋji uhwojahonŋkofi Jutas kako oso iyo uyo syoho hopo sopone'no ipemotawomentisofoho. Hofiko kwefoho'nji sikiloh'o'nji yo'mayo ikujoho so'nji motapmmentohofofoho.

⁴ Jisas kako kakine'no yo'mayo u'mane so'no simo'mo huno nto unyo sohwo humentanjopo a'amu sohwamo nuhwonit̄manto ul̄mento, Sekwo tihune'no tipeelokwofo.

⁵ Ose ulahonŋkahonŋki hofiko ul̄mentohofi, Nakwo Jisas Nasalet mta'ango sohune'no tipeelokuhwono. Ose ulahonŋkofi Jisas ul̄mento, Ngko olo huhwo'nyoho. Ose ul̄mentisofoho. Jutas oso a'amu Jisasimne'no tokoyo'ofo yone sohwo oso a'amu huhwo sohwanji humohumantisofoho.

⁶ Jisas kako olo huhwo'nyoho ul̄mentiso so'no hofiko iyoho yontifi hohokuhano asohosile we'enepi wentifi hwahopo piwahu'mentohofofoho.

⁷ Oseso Jisas kako apa'no ul̄mento, Sekwo tihune'no tipeelokwofo. Ose ulahonŋkofi hofiko ul̄mentohofi, Jisas Nasaletnnta'ango sohune'nefoho.

⁸ Ose ulahonŋkofi Jisas ul̄mento, Nto selohefoho. Ngko olo huhwo'nyoho. Sekwo ngkimo wantimantifi pohofihwasimani nje inomokomo moyo lohwamo timo'nohini fohonihwatimno. Hofiko wahumpopife. Jisas ose ul̄mentisofoho.

⁹ Simo'mjo Jisas kanŋgkwohumo ole nto ul̄mento, Oso a'amu ntapmmentohino sohwamo ngko mokosyohumamote so'no anga'no ngkine'no hohujo nihu'nahone

mikinjanimofefoho. Oso hungkuno ulimentiso so'no huno ikwesyafisyonto wahumpopife ulimentisofoho. Oso hohosohonta oso hungkuno kakoe inomokomoyo sohwamne'no ulimentisoso ne imo'nimentisofoho.

¹⁰ Saimoun Pita kako nohumanto hwakuhwajo iwosipema'nonto a'amu fihwoe haloho angahohnjo somo loku'mentisofoho. Lojwahonìngki halohoso piwahu'mentisofoho. Oso hwe huhwo sohwo kako a'amu yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwoe syoho ulohofiyi hweho. Kakoe yofeso Malíkos.

¹¹ Pita ose yahonìngki Jisas ulimento, Jiже hwakuhwajoso asoso'mo fotofahinyo. Kiko huno pipi kiyalofoho. Yo'mayo tango nje Mpohwo, Nje hwomu womano, limentisoso ngko woma'mo. Oso'no hwakuhwajoso fotofahinyo.

Hofiko Jisasimo Anasìyepono ipemotamento-hofofoho.

¹² Oseso oso a'amu itokuso'njo sohwanji a'amu Jutafe hwapife tifo'njo sohwanji hofikoe hwe engo sohwanji hofiko Jisasimo aho kentifi kakimo impe intokwomentohofofoho.

¹³ Si'mo'mo hofiko Anasìyeono motawomentohofofoho. Anas huhwo sohwo kako Kaiyofasiye kanengkwohweho. Kaiyofas sohwo kako oso soswo somo a'amu tajo ango syoho'njo so'no yofe engo ma'mentisofoho.

¹⁴ Oso Kaiyofas huhwo sohwo kako a'amu Juta somo ole ulimento, Yahino ito'nohinoso olenoho. Olo hwe anga'nohino lohwo kako hwe

moya'mi hopi'nonohino somne'no ufo'mayo'ne
poyo wape'nono. Ose nto ul̄imentisofoho.

Pita ul̄imento, Ngko Jisasimne'no huno maniy-

ohoyohoho l̄imentisofoho.

(Mat̄yu 26:69-70; Mak 14:66-68; Luk 22:55-57)

15 A'amu sohwa hofiko Jisasimo ipemotosontan̄ngkofo somo Saimoun Pita'nji ngko Joun'nnonji nekwo Jisasimo in̄ngkasiment̄hwoyofoho. Oso hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwo kako ngkine'no huno uyo so'no ngko Jisasit̄nji oso hwe yofe engo'njo sohwoe tojo somo humentohefoho.

16 I oso'no Pita kako mempo hohnta'ni hoku'yo sopo fosyohumamentisofoho. Oseso ngko hwe yofe engo'njo huno ninyo sohwo'ni ngko a'mu hoku'yo mokosyohumayo simo Pitamo ipemotasuyuo'ne ul̄imentohefoho. Oso a'mu hisi Pitamo ipemotaswonto

17 Pitamo ul̄imento, U, kiko huhwosi elo hwe lohwoe inomokomoyo hwosil̄keno. Ose ulahon̄ngki Pita ul̄imento, Awonoho. Ngko'maho. Ose ul̄imentisofoho.

18 Oso ango sponjo syoho ulohofiyi so'nji a'amu hwapi'e tif'o'njo sohwanji kwongkwongo usahonīngki toho intofontifi a'apaho toho imokin̄mentohofoho. Pita huhwo'nji hofiko'nji nolohofontifi a'apaho toho imokin̄mentohofoho.

Hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwo

Jisasimo hungkuno ulohon̄mentisofoho.

(Mat̄yu 26:59-66; Mak 14:55-64; Luk 22:66-71)

19 Hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwo kako Jisas̄ye inomokomoyo sohwantnne'no yo'mayo hungkuno Jisas hof̄kimo lut̄hwawo'n̄ngkiso so'ntnne'no Jisas̄mo ulohon̄mentisofoho.

20 Oseso Jisas ul̄mento, Ngko hwe moyam̄i hopi'nonohino somo ut̄hwa'nyoponohini lut̄hwawo'n̄ngkohe hwo'nyoho. Engolopo-hamo ngko An̄tuye tajo ango engo'njo sponjo tajo ango we'eso a'amu Juta uhu'mokuwo'n̄ngkohofo sopo nje yo'mayo hungkunoso lut̄hwamentohefoho. Ngko hungkuno hiyas̄mo majofoho.

21 Oso'no k̄iko ngkimo peho'no ntaho-nantokuno. K̄iko oso a'amu nje hungkuno upa'n̄wo'n̄ngkohofo somo ulohonyo. Oso hungkuno ngko liwo'n̄ngkoheso hof̄ko huno moi'wo'nnyofoho.

22 Ose ulahon̄ngki hwe hwapi'fe t̄fo'njo fihwo kako Jisas̄'njopo lohofonto Jisas̄ye manjijohopo hwan̄ngko fonjonto ul̄mento, K̄iko olo hwe yofe engo'njo lohumo hungkuno oso pa'nyoso nulohotoho. Ito'nohini uso.

23 Ose ulahon̄ngki Jisas ul̄mento, Ngko hungkuno wonyo ulohe so'no lanifonjohino. I ngko hungkuno wonyo ulohe'manji k̄iko olo a'amu lohwamo uso. I ngko hungkuno nehopi ulohe'manji peho'ne n̄fonjohino. Ose ul̄mentisofoho.

24 Oseso oso impe Jisas̄mo into'mentohofoso Jisas into'nowentan̄ngki Anas kako oso hungkuno Jisas̄mo ulohon̄mentiso sohwo kako Kaiyofas hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo

sohwoepono l̄ihwat̄imentisofoho.

Pita apa'no Jisasimne'no ngko huno maniy-ohoyohoho ul̄imentisofoho.

(*Mat̄iyu 26:71-75; Mak 14:69-72; Luk 22:58-62*)

²⁵ Saimoun Pita a'amu'nji lohofonto a'apaho toho imokinontan̄ngki a'amu huhwo sohwo ul̄imentohofi, Kiko huhwosi kakoe inomokomojo hwosil̄keno. Ose ulahon̄ngkofi Pita hwasyo hungkuno ul̄imento, Awonoho. Ngko kakoe inomokomojo hwon̄'maho.

²⁶ Ose ulahon̄ngki oso hwe yofe engo'njo sohwoe syoho ulohofiyu nom'ne sohwo kako oso a'amu Pita kako haloho lojwao'mentiso sohwoe a'amu sohwo kako Pitamo ul̄imento, Ou, nehopi. Kiko Jisas̄'nji oso iyo uyo syoho sopo nohumentan̄ngkini ngko kohon̄ngkohe hwosoho.

²⁷ Ose ulahon̄ngki Pita apa'no ul̄imento, Awonoho. Ngko osoho hwon̄'maho. Ose ulahon̄ngki yihufo tos̄ka yokaso oso hohosohonta ho'n̄mentisofoho.

Hofiko Jisasimo Pailotiyepono ipemotas̄imentohofofoho.

(*Mat̄iyu 27:1-2, 11-14; Mak 15:1-5; Luk 23:1-5*)

²⁸ A'amu sohwa hofiko Kaiyofas nta'n'i Jisas̄mo ut̄mant̄fi oso hwe engo a'amu Loum mta'ango sofe hwe engo hwaho mokosyohumayo sohwoe ango engo sopone'n'o im̄ingo ne hos̄wo hos̄we iyo so'nji Jisas̄mo ipemotamentohofofoho. Oso a'amu huhwo sohwa hofiko hofikoe An̄tu Kako A'amu Is̄lael somo Uyakolo'mentiso somne'n'e Syaf̄siyo

Sikuno Engo * iyoho humayo somne'no nto'no esyohumayo'ne hofiko he a'apaho yo'mayoso mijo nto yatiku'mentohofofoho. Oso'no hofiko huno ole syafihu'mentohofi, A'amu Loum nakwoe yahinomo miningkayo'njo sohwafe angomo nakwo syukwato lohoffhwosi kihon'no imo'ninkuhwasi nakwo elijwanyo engo sopo wopayo monanehwono. Ose syafisyontifi mempo hohnta'ni humamentohofofoho.

²⁹ Oseso oso hopo sopo nohumentaningkofi Pailot mempono noswaponto ulimento, Sekwo olo hwe lohumo olo hungkuno nto'no mihwajiyangomo lopone'no peho'no ipemotapohofhwolo. Peho wonyo imaso'neto.

³⁰ Ose ulahoningu'ngkofi hofiko ulimento, Olo hwe lohwo kako yahino wonyo miyo'njo yontentesi nakwo olo angolopo kikiyepono mipemotapihwonesohilo.

³¹ Ose ulahoningu'ngkofi Pailot ulimento, Sekwo a'amu Juta soku sekwoe honingkano hungkuno somne'no huno syafisyikuji kakoe hungkunoso nto'no mihwatimno. Ose ulahoningu'ngkofi a'amu sohwa ulimento, Sekwo a'amu Loum sohwasi nakwo a'amumo fonjasiyon'no honingkano somo pijwonaofitwo'ninkohofofoho. † Ose ulimento, Sekwo a'amu Loum sohwasi nakwo a'amumo fonjasiyon'no honingkano somo pijwonaofitwo'ninkohofofoho. † Ose ulimento, Sekwo a'amu Loum sohwasi nakwo a'amumo fonjasiyon'no honingkano somo pijwonaofitwo'ninkohofofoho.

³² Hohonta Jisas kako kakoe a'amu somne'no kako poyo imo'none so'no lutihwamentiso

* **18:28:** Mt. 26:2 enjwa so'mo fehonolo'mongkomaho.

† **18:31:** A'amu Loum sohwa Jutafe hwaho mokosyohumayo hwafoho. Oso'no hofiko hungkuno mihwajiyon'neso yono liumentihofofoho. Oso'no hofiko honingkano yokumpohn'nyo ho'nahumentohofofoho. A'amu anga'no mape'nyoso wopingofoho.

sohonta kako a'amu Loum sohwa a'amumo iyo hwojiyafiku'nnyo sopo fonjinto'ofahumotofo hopaso wape'nimontonoho nalimentisofoho. Oso hohosohonta oso hungkunoso ne umo'nimonte'no yohoho.

³³ Oseso Pailot kako ango engo somo apa'no swonto Jisasimne'no joho litimanto ulimento, Kiko a'amu Jutafe Hwe Engo hofikoe hwaho mokosyohumayo'ne hwosilaho.

³⁴ Ose ulahonungki Jisas ulimento, Oso hungkuno ntoiinosa jije huno mta'ni lantohino. I a'amu Jutaso hofiko kilimalofoyoho kantohino.

³⁵ Ose ulahonungki Pailot ulimento, Ngko a'amu Juta hwo'ntaho. Jije temtitifo Juta sohwanji hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji hofiko ngkiyepono kumotapohofo. Kiko peho imahnno'neto.

³⁶ Ose ulahonungki Jisas ulimento, Ngko a'amumo mokosyohumayoso olo hwaho lopo'maho. O'o, ngko olo hwaho loponjo a'amumo mokosyohumayo'ne hwo'ntontosi nje inomokomoyo sohwa hofiko a'amu Juta sohwanji fongki'nifijoso a'amu Juta sohwa monimafikutnnesohilo. I oso'no ngko a'amumo mokosyohumayo kiko pa'nyo hwoni'maho.

³⁷ Ose ulahonungki Pailot ulimento, Ose'manji kiko hwe engo a'amumo mokosyohumayo hwosoho. Ose ulahonungki Jisas ulimento, Kiko hwe engo a'amumo mokosyohumayo hwosoho ntoiinosa hungkuno nto'nohino. Ngko olo hwaho lopo imo'nimentoheso syoho anga'nohino hungkuno nehopi'nohino lijwaofoneso imo'nimentohe hwo'nyoho.

Joun 18:38

cli

Joun 18:40

A'amu hofiko hungkuno nehopi'nohino
umo'nìwo'nìngkisoso nje hungkunomo haloho
pewo'nìngkohofofoho.

38 Ose ulahonìngki Pailot ulìmento, A'amu hungkuno ne so'no huno unyoso tìhwolo. Ose ulìmentisofoho.

*Pailot kako Jisasimo iyo hwojiyafiku'nnyo
somo fonjinto'ofasiyo'ne lìmentisofoho.*

(Matìyu 27:15-31; Mak 15:6-20; Luk 23:13-25)

Pailot ose ulonto kako mempono a'amu Jutafepono apa'no noswonto ulìmento, Ngko olo hwe lohwo kakoe yahino wonyoso motipìhwonìngkiyohono.

39 I oso'no sekwoe yahinoso ole wo'nnyofoho. Anìtu A'amu Isìlael somo Uyakolo'mentiso somne'no Syafisiyo Sìkuno Engo ‡ iyoho humayo somo sekwoe a'amu anga'no impo'ango mta'ni isìhutofomayo'ne jomo ntìwo'nìngkohofìhwasoho. Oseso ngko sekwo a'amu Juta sokuye olo hwe engo lohumo usìhutofonehwajono lasemo'nìngkohoho.

40 Ose ulahonìngki hofiko mango engo mohm'no ulìmentohofi, Olo hwe lohumo nusìhutofohotoho. O'o, kìko Mpolapas sohumo usìhutofo. Mohm'no ose ulìmentohofofoho. Mpolapas huhwo sohwo kako a'amumo fonjasyonto a'amufe yo'mayoso hufo ma'mojo hweho. Hwe wonyo hweho.

---

‡ **18:39:** Mt. 26:2 enjwa so'mo fehonolo'mongkomaho.

19

¹ Oseso Pailot kako Jisasimo utimanto kakoe a'amu itokuson'no sohwamo impe'nji fongkupmno, ulimentisofoho.

² Hofiko Jisasimonofonjontifi impe yongo'njosonokisontifi hnnimentohofi olo hwe yofe engo'njo hwaho mokosyohumayo sohwo mnokino'manji'mofopa'nyofoho. Ose lontifi Jisasaye mnokinopo monji'mofahumentohofofoho. Ose yontifi hofiko manji'mofa sawemo miyo'nohinoso a'amu hwaho mokosyohumayo yofe engo'njo sohwa iwo'nìngkohoho hopaso Jisasimo ulohomentohofofoho.

³ Ose ulohofontifi kakimo u'mantifi sitofo ulontifi ulimentohofi, Ou, Hwe Engo sohwosi, kiko a'amu Juta somo mokosyohumawo'nìngkino sohwosilaho. Ose ulontifi kakoe manjijohopo fongku'mentohofofoho.

⁴ Oshonta Pailot apa'no mempono noswaponto a'amu Juta somo ulimento, Ihwoni. Ngko mempone'no ipemotoswapmme sohwo sekwo huno waseyono. Kako wonyo honìngkano ane hweho.

⁵ Ose ulahonìngki Jisas kako mempono swapmmentisofoho. Oso mnokino manji'mofa yongo'njo mt'i'mokumentohofoso Jisasaye mnokinopo monjimofahumentohofofoho. Oso manji'mofa miyo'nohinoso hi'njo hweho. Jisas osopo nohumentanìngki Pailot a'amu somo ulimento, Ihwoni, olo hwe lohumo uhwonimno.

⁶ Ose ulahonìngki a'amu yofe engo'njotajo ango syoho'njo sohwanji a'amu

hwapi'fe tifo'njo sohwanji hofiko Jisasimo uhwonontifi joho mohm'no ulimentohofi, Iyomo fonjinto'ofahumno. Iyomo fonjinto'ofahumno. Ose ulahoningkofi Pailot ulimento, Olo hwe lohwoe honingkano wonyoso ngko motipi'hwonyo'njo yohono. Sekwo soku utimafikuji iyomo fonjinto'ofahumno.

⁷ Ose ulahoningki a'amuso ulimentohofi, Olo hwe lohwo kako Anitumne'no sitofo nalimentisofoho. Ngko Anituye Hwomu hwo'nyoho nalimentisofoho. Oso'no nakwoe honingkano hungkuno olo yahino loso'no wape'nono nalwo'ningkohoho.

⁸ Pailot oso hungkuno homo somo upa'nonto iyoho engo mikunimposo unimentisofoho.

⁹ Pailot oso ango engo somo apa'no noswonto Jisasimo ulimento, Kiko ntimta'ni pmentohino hwosilo. Ose ulahoningki Jisas oso hungkuno ulimentiso somo asomo mujo'njo yahoningki

¹⁰ Pailot ulimento, Pipilo. Kiko ngkimo hungkuno manjoso mampi'nyo peho'no humahnno. Ngko kikimo kisihutofo'ne yokumpohn'nyoso hi'njo hwo'nyoho. I ngko kikimo iyomo fonjinto'ofakisiyo'ne yokumpohn'nyoso hi'njo hwo'nyoho. Oso'no kiko huno makiyoho liyohoho.

¹¹ Ose ulahoningki Jisas ulimento, Oso yokumpohn'nyo engo mokosyohumahnoso Anitu ahwomomo humaso sohwo kako kikimo mokijape'njo yontentesi kiko ngkimo wonyo mantohofohotnnesohilo. Oso a'amu ngkimo jiye ahomo ho'nanhumalofo sohwa hofikoe

Joun 19:12

cliv

Joun 19:15

wonyoso jiye wonyo somo yakolo'nnyofoho.
Hofikoewonyoso m̄ikunimposofoho.

12 Pailot kako Jisas̄ye hungkunomo upa'nonto
Jisas̄mo us̄huto'mo lonto huno pi'n̄ingo engo
syaf̄ihu'mentisofoho. A'amu Juta sohwa oso
hiso'no upa'nontifi hofiko Pailotimo mango
engo ul̄imentohofi, K̄ko olo hwe lohumo
is̄hutof̄hwaji so'manji k̄ko Sisa hwe yofe
engo hwofilo'nnyo sohwoe a'amu hwo's̄'maho.
A'amu fihwo ngko a'amumo mokosyohumayo
hwo'nyoho liwo'n̄ingkiso sohwo kako Sisafe
mango hweho.

13 Pailot kako oso hungkuno homo somo
upa'nonto kako Jisas̄mo mempono ipemoto-
swapmmentisofoho. Noswaponto Pailot kako
hungkuno nto'no m̄ihwajiyō'ne epohumayo sopo
ampo humamentisofoho. Oso hopo sopo yofe
ole limotofofoho, Sokumnangoponoho. A'amu
Hip̄lusō oso hiso'no hofiko hungkunoso ole
limotofofoho, Ngkapatofoho limotofofoho.

14 Oso hohosohonta a'amu Jutafe An̄tu A'amu
Is̄lael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syaf̄siyo
Sikuno Engo * iyoho mo'n̄ingkanta humayo'ne
yo'mayo ito'no esyohumayo'ne sikunomnoho.
Oso homo somo mofehi'nyo ajwo kuntoliyopo
posahon̄ingki Pailot a'amu Juta somo ul̄imento,
Olo hwe lohwo sekumo semokosyohumayo'ne
hwe engo hweho. Sekwo uhwonimno.

15 Ose ulahon̄ingki hofiko joho mohm'no
ul̄imentohofi, Wayo yaf̄kuji fonjahumno. Iy-
omo fonjinto'ofahumno. Ose ulahon̄ingkofi

---

* **19:14:** Mt. 26:2 enjwa so'mo fehonolo'mongkomaho.

Pailot ulimento, Ngko sekwoe hwe engo sohumo iyomo wofonjinto'fahumonntaho. Ose imne'no lasemo'nìngkohoho. Ose ulahonìngki a'amu yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwa ulimentohofi, Olo hwe lohwo nakwoe hwe engo hwo'maho. Nakwoe hwe engo anga'nohino sohwo Sisafoho.

¹⁶ Ose ulahonìngkofi Pailot kako Jisasimo iyomo fonjinto'fasiyi'ne a'amu huhwo sohwafe ahomo ho'nahumentisofoho.

Hofiko Jisasimo iyo hwojiyafiku'nnyopo fonjinto'fahumentohofoho.

(Matiyu 27:32-44; Mak 15:21-32; Luk 23:26-43)

¹⁷ Oseso Jisasimo utimantifi iyo hwojiyafiku'nnyoso nomantifi kakwo'yohumo utofimentohofoho. Jisas kako itokwawento ango Jelusalem uliko'mantifi A'momnokinoponoho liwo'nìngkohofo sopono kotasimentohofoho. Hipìlu hungkunoso oso hopo sopone'no ole liwo'nìngkohofo Ngkoulìkotanoho liwo'nìngkohofofoho.

¹⁸ Oso hopo sopo hofiko Jisasimo iyo hwojiyafiku'nnyo sopo fonjinto'fahumentohofoho. Oso Jisas'no sopo hwe hufa'u sohwa'u yohosi yohosinta'ni fonjinto'fasyontifi Jisas ajwo'mo fonjinto'fahumentohofoho.

¹⁹ Pailot kako iyoswo nomanto Jisasîye mijó kwa'ofiyo tokwajo nohonje sopo mtî'mokohofojahumentisofoho. Oso hungkuno hiso olenoho. JISAS NASALET NTA'ANGO

SOHWO A'AMU JUTAFE HWE ENGO HWEHO.
Ose mti'mokumentisofoho.

²⁰ Jisasimo fonjinto'ofahumentohoho
hopo sopo ango Jelusalem mofoneponoho.
Oseso a'amu Juta pi'n̄ngoso nosapontifi
oso iyoswo mti'mokohofojahumentiso
homo somo atofo l̄imentohofoho. Oso
hungkuno hiso Pailot kako hungkuno
hufa'u s̄ihune'njo mti'mokumentisofoho.
A'amu Jutafe hungkuno'nji a'amu Ngk̄likife
hungkuno'nji a'amu Loumife hungkuno'nji
mti'mokohofojahumentisofoho.

²¹ Oseso a'amu yofe engo'njo tajo ango
syoho'njo sohwa hofiko oso iyoswomo
uhwonontifi Pailotmo ulimentohofi, A'amu
Jutafe Hwe Engo hweho mti'mokinyoso
hwasyofoho. Ole mti'mojo. Olo hwe lohwo
ngko a'amu Jutafe hwe engo hwo'nyoho l̄mojo
hweho. Ose mti'mojo.

²² Ose ulahon̄ngkofi Pailot ulimento,
Hungkuno mti'mokohe loso olo hungkuno
lo'nohini waweno. Ose ulimentisofoho.

²³ A'amu itokus'o'njo osofoso fahu'nohino so-
hwa hofiko Jisasimo iyo hwojiyafiku'nnyo sopo
nto fonjinto'ofasyontifi hofiko kakoe manji'mofo
yo'mayo so'nji nomantifi yano ilofoso osofoso
fahu'no ilo'mentohofoho. A'amu anga'no
anga'nohino sohwamnefoho. I kakoe nem'no
manji'mofoso ufohotofoso ane'njo uhwonontifi

²⁴ ole hnnimentohofi, Olos
nosisimpehwaloho. O'o nakwo syohi'nyo ihwasi
a'amu neyakolofoso sohwo kako olo hiloso hi'nji
woma'monte hweho. Ose imentohofoso Anituye

hungkuno a'amu mt̄i'mokumentohofoso ne imo'n̄imentisofoho. Hungkuno hiso olenoho.

A'amu nje hwap̄ife yo'mayoso yano ilofont̄ifi hu'mema'mentohofofoho.

Nje manji'mofo so'no hof̄ko syohi'nyo yont̄ifi uyakolo'mentiso sohwo ma'mentisofoho.

Oso a'amu itokus'o'njo sohwa oso hiso imento-hofofoho.

²⁵ Oso Jisas̄ye iyo hwojiyaf̄ku'nnyo'njo mofone sopo Jisas̄ye kona'wohi'nji konos̄ma'nji K̄loupas̄ye ape Maliya'nji nom'ne Maliya ango Mak̄tola nta'angos̄i'nji humamentohofofoho. Oso moy'a'mi hofosofa Jisas̄ye iyo hwojiyaf̄ku'nnyo'njo t̄fo ne sopo loho'mentohofofoho.

²⁶ Ngko Joun Jisas̄ye a'amu sohwo'nnonji Jisas̄ye kona'wohi'nji afapo lohofontan̄ingkuhwori Jisas ehononto el̄imento, Na'uyo oso hwe sohwo ji'je hwomu hweho.

²⁷ Ose ulonto nt̄imento, Olosi ji'je na'uyoho. Ose ntahon̄ingki oso s̄ikuno somo ngko Jisas̄ye kona'wohihn'n'i nje angomo mokosyohumamote-foho.

Jisas kako poyo imo'n̄imentisofoho.

(Mat̄yu 27:45-56; Mak 15:33-41; Luk 23:44-49)

²⁸⁻²⁹ Ose imo'n̄imentiso sohonta Jisas kako huno ole umento, Nje yo'mayo syohoso moi'wonoho. Ose syaf̄syonto ole ul̄imento, Ngko mijo'no n̄mo'n̄ingkohoho. Ose ul̄imentisofoho. Ahwonte anga'no ipisayo mijo yokumpoyn'nyo mangkinyo'njo oso hopo sopo nowentan̄ingki hof̄ko hwap̄ife pa'nyo we'eso mijo homo somo yomant̄ifi tokemo popojont̄ifi noho'nomant̄ifi

Jisas̄ye mangomo uȳmentohofofoho. Ose imentohofo sohonta oso hungkuno Ntefit Jisas̄imne'no hohonta mt̄'mokumentisoso ne imo'n̄mentisofoho. Mt̄'mokinyoso olenoho. Ngko mijo'no n̄mo'n̄ngkoho.

³⁰ Ose ulahon̄ingki Jisas mijo hiso nononto l̄mento, Nje syoho imoteso moi'wono. Ose ulonto kakoe mnokino iwa'wo'mentisofoho. Os-hontakakoe huyo'mango An̄tuye pone'no uh-wat̄mentisofoho.

A'amu itokusō'n̄jo fihwo kako Jisas̄imo hos̄imno hupepo honje hmmentisofoho.

³¹ Oso hohosohonta a'amu Jutaso hof̄koe S̄ikuno Engo iyoho humayo so'ne yo'mayo nto'no esyohumayo'ne s̄ikunomnoho. Oseso a'amu Juta sohwa ole syaf̄hu'mentohofi, Nakwoe S̄ikuno Engo iyoho humayo somo iyo hwojiyahf̄ku'nnyo sopo a'amufe pijaf̄o ne'no weso nakwolaho lont̄fi hof̄ko Pailot̄imo a'amu huhwo sohwa poyo komo'no pe'nyo'ne hungkuno ole ul̄mentohofi, K̄ko j̄je a'amu itokusō'n̄jo sohwamo ulahon̄ingkohoji hof̄ko a'amu iyoponjo sohwafe s̄ife kut̄kujo lohof̄kuji hwahopo womeho'nahufe.

³² Ose ulahon̄ingkofi Pailot hungkuno ose ulahon̄ingki a'amu itokusō'n̄jo sohwa hof̄ko oso hwe hufa'u Jisas̄'n̄jo sopo yohosi yohohnta'ni fonjinto'ofahumentohofo sohwa'uye s̄ifemo kut̄kujo loho'mentohofofoho.

³³ Nokujont̄fi Jisas̄imo u'mant̄fi kako poyo nto imo'n̄mentiso uhwon̄mentohofofoho. Ose uhwonont̄fi Jisas̄ye s̄ifemo makuiyo'n̄jo imen-tohohofofoho.

³⁴ I oso'no a'amu itokusō'njo fihwo kako Jisasimō hosimno hupepo honje hmmentisoso honiyō'nji mijo'nji usihuma'mentisofoho.

³⁵ Ngko Joun sohwo'ni yo'mayo imo'nimentiso somo uhwonimentohefoho. Hwasyo hungkuno moselalokuyohono. Yo'mayo uhwonimentoheso yo'mayo upa'nimentoheso olo iyoswo lomo ifal-ifaliyo mtī'mokalokweno. Sekwo hungkuno homo somo simeho hi'ntnnono uyifitnne'enji mtī'mokalokweno.

³⁶ Yo'mayo uhwonimentoheso imo'nīngkahonīngki Anituye hungkuno mtī'mokumentohofoso ne imo'nimentisofoho. Hungkuno anga'no mtī'mokumentohofoso olenoho.

Hofiko kakoe yokinoso makuiyofoho.

³⁷ Nom'ne hungkuno mtī'mokumentohofoso olenoho.

Oso hwe sohumo hofiko hosimno hmmentohoho sohumo uhwonantifeho.

Hungkuno mtī'mokumentohoho hiso oso sīkuno homo somo ne imo'nimentisofoho.

Hofiko Jisasīye pijafoso sokimomo ho'nahumentohofoho.

(*Matīyu 27:57-61; Mak 15:42-47; Luk 23:50-56*)

³⁸ Oso hiso moi'wo imo'nīngkahonīngki Jousep ango Alimateyanta'ango sohwo kako Pailotimo u'ma'mentisofoho. Jousep huhwo sohwo kako Jisasimne'no simeho ko uyonto kako a'amu Jutafe hwe engo somne'no iyoho unīngkahonīngki kako simeho hi'ntnnono unyo hungkuno so'no molijwafe'njo imentiso hweho. Jousep huhwo sohwo kako Pailotimo

u'manto ul̄imento, Ngko Jisas̄ye pijafoso woma'monne'no yohono. Ose ulahon̄ngki Pailot eno ulahon̄ngki Jousep Jisas̄ye pijafoso iyopo nta'ni ma'mentisofoho.

³⁹ Jousep kako'nohin̄t̄maho. O'o, Nikoutemos kako hohonta Jisas̄mo s̄ikwo'miyomo u'ma'mentiso sohwo'nji siko Jisas̄ye pijafso ma'mentisiyefoho. Nikoutemos huhwo sohwo kako iyo mijo akino wop̄ingo'njo so'nji iyoswo akino wop̄ingo'njo so'nji pijafso somo ho'nasyiyo'ne pi'n̄ingo engo motapmmentisofoho. Kakoe tangoso *teti-foua* (34) *kiloufoho*.

⁴⁰ A'amu Jutaso hof̄ko a'amu poyo pe'nyofe pijafoso ijopijjisasyiyo'ne esyohumamotofo hopaso siko Jisas̄ye pijafso so'nji yo'mayo akino wop̄ingo'njo so'nji hwap̄ifemo popoku'mentisiyefoho.

⁴¹ Jisas̄mo iyopo fonjinto'ofahumentohofo mofone sopo iyo uyo syoho wo'nnycoponoho. Oso hopo sopo a'amu hof̄ko sokimo songo a'amufe pijafso ho'nasiyo'ne'ent̄fi mt̄'mokumentohofefoho. Hof̄ko oso sokimo homo somo nom'ne a'mopijafoso moho'nasiyoponoho.

⁴² Oso s̄ikuno yo'mayo nto'no esyohumayo'ne s̄ikuno moi'wo imo'nyo'ne mofone sopone'no hof̄ko Jisas̄ye pijafoso ikanopo momotawe'njo yont̄fi oso sokimo mofone sponjo somo ho'nahumentisiyefoho.

20

Jisas   *kako*   *pi'n̄imo*   *nta'ni*   *songo*

lika'mentisofoho.

(*Mat̄iyu 28:1-8; Mak 16:1-8; Luk 24:1-12*)

1 Sante im̄ingo ne'nji s̄ikwo'mjoho so'mo Maliya ango Mak̄itolanta'angosi kako nol̄kafonto Jisas̄imo ho'nahumentohoho sopone'no uhwon̄imentisoso pi'n̄imomjo sojoso hwosampo'nnyo uhwon̄imentisofoho.

2 Ose uhwononto kako hano kunto kunto'no nowento Saimoun Pita'nji ngko Joun'nnonjimo t̄ipehon̄ima'nonto el̄imento, Nakwoe Hwe Engo sohumo sokimo mta'ni wae yao'malofofoho. Hof̄ko nt̄i'mo koho'nahumalofo. Ngko huno maniyohoyohoho.

3 Ose elahon̄ingki Pita'nji nekwo sokimo somne'no hano kunto kunto'no nowentai

4 ngko Pitamo uyakolofonji ngko s̄imo'mo sokimo somo i'mofapmmentohefoho.

5 Ngko i'mofaponji iku'n̄ihwon̄ingkoheso hwapi'fe yo'mayoso ko uhwononji ngko masyuyo'njo imentohefoho.

6 Saimoun Pita kako t̄ifi n̄imj̄imentiso sohwo kako sokimo ne mo'mo humentisofoho. Noswonto uhwon̄imentisoso hwapi'fe'nohini nowentan̄ingki uhwon̄imentisofoho.

7 Oso hwapi'fe nom'neso Jisas̄ye mnokinomo popoku'mentisiyoso nom'nepo ku'mokahinyo nowentan̄ingki uhwon̄imentisofoho.

8 Ngko s̄imo'mo sokimomo i'mofapmmentohe huhwo'ni noswonji yo'mayo somo uhwononji Jisas kako l̄ikafone so'no ngko s̄imeho hi'ntnnono uȳimentohefoho.

9 Hohonta sohonta nakwo An̄ituye hungkuno mt̄i'mokumentohoho so'no yofe

muhwofe'njo imentihwonefoho. Hungkuno mt̄'mokumentohofoso Jisas kako poyo imo'n̄ngkuhwosi apa'no songo l̄kafone'no mt̄'mokumentohofofoho.

¹⁰ Oso hohosohonta yo'mayoso nuhwonontai oso hungkuno homo somo s̄meho hi'ntnnono uyontai nekwoe a'amu'njopo asomo umentihwayofoho.

Maliya ango Makitolanta'angosi Jisasimo uh-wonimentisofoho.

(*Mat̄iyu 28:9-10; Mak 16:9-11*)

¹¹ Oshohonta Maliya kako sokimo'njo mofone sopo lohofonto humotaho l̄mentisofoho. Humotaho lonto iku'n̄hwonimentisoso sokimo ajwomo'mo

¹² a'amu ahwomo mta'ango nehm'no manji'mifo sawemo halojo'njo sohwa'u uhwonimentisofoho. Siko Jisas̄ye pijafō ho'nahumentohofo sopo nohumanji anga'no kako mnokino hohnta'ni humentan̄ngki nom'nihwo s̄ife hohnta'ni humentan̄ngki uhwonimentisofoho.

¹³ Siko Maliyamo ul̄mentisiyo, A'mu losiyo, k̄ko humotaho peho'no lalokuno. Ose ulahon̄ngki Maliya ul̄mento, Hof̄ko nje Hwe Engo sohwoe pijafoso wae yan̄mo'malofo'no nt̄'mo koho'nahumalofo lonji lot̄peelokweno.

¹⁴ Ose ulonto Maliya ikinjaofonto uhwonimentisoso Jisas̄imo ko uhwononto kako Jisas sohumo yofe m̄hwofe'njo imentisofoho.

¹⁵ Jisas Maliyamo ul̄mento, A'mu losiyo, k̄ko humotaho peho'no lalokuno. Haf̄hafē t̄hune'no t̄peelokuno. Ose ulahon̄ngki Maliya

ole syafihu'mento, Olo hwe lohwo kako iyo uyo syoho losomo mokosyohumawo'nìngkiso hweho. Ose syafisyonto ulímento, Hwe engofo, kiko kakoe pijafoso nomanji kengopo ho'nahumahnno'manji ngkimo njo. Ngko nomahm'mo womotawomo.

¹⁶ Ose ulahonìngki Jisas kakoe yofe ulímento, Maliya. Ose ulahonìngki Maliya ikinji lohofonto Jisasìmo yofe uhwo'mentisofoho. Uhwofonto Jutafe hungkuno ulímento, *Lapounai*. Nakwoe hungkunoso ole: Lontìhwawayo hwosoho.

¹⁷ Ose ulahonìngki Jisas ulímento, Kiko ngkimo aho nonìpmmakohotoho. O'o, ngko nje Mpohwoepono masileno. Kiko nuhuji nje a'amu sohwamo ole uso, Ngko nje Mpohwoepono wasìmne hwo'nyoho. Nje Mpohwo sohwo sekwo huhwa hnnonjiye Mpohweho. Nje Anìtu sohwo sekwo huhwa hnnonjiye Anìtuyoho. Ose uso.

¹⁸ Ose ulahonìngki Maliya ango Makìtolanta'angosi nowento Jisasìye inomokomoyo sohwona'nìmo tìpenahononto nalímento, Ngko nakwoe Hwe Engo sohumo nto uhwonìngkohono. Ose ulonto kako yo'mayo hungkuno Jisas ulímentiso so'nji nalímentisofoho.

Inomokomoyo sohwa Jisasìmo uh-wonìmentohofoho.

(*Matìyu 28:16-20; Mak 16:14-18; Luk 24:36-49*)

¹⁹ Oso sìkuno Sante somo mofehi'nyo nto ikwo'mokumentiso so'nji Jisasìye inomokomoyo sohwona'ni nakwo a'amu Juta somne'no iyoho nenìngkahonìngki nakwo oso ango

humamentihwone homo somo hoku'yo yokumpohn'nyo pi:jwasyontani humohumantihwonefoho. Nohumentaningkuhwoni Jisas kako nakwo'njo ajwo lopo nta'ni imo'nomanto nalimento, Ningkwahwosafo, sekwo iyoho seningkuhwoloho. Simeho wopingo'nji fosyohumamno.

²⁰ Ose nalonto kako kakoe ahomjo ime so'nji hupeponjo ime so'nji netihwamentisofoho. Nakwo nakwoe Hwe Engo Jisas sohumo uhwonontani simonyo engo imentihwonefoho.

²¹ Jisas nom'ne hungkuno nalimento, Sekwo simeho wopingo'nji fosyohumamno. Nje Mpohwo ngkimo ni:hwatimentiso hopaso ngko sekumo wosehwatimonnoho.

²² Ose nalonto kako kakoe mammttnno nafohusonto nalimento, Sekwo Anituye Towahuno Wopingo'nohinoso sekwoe simeho mo'mo wehuhnnosemafono.

²³ Sekwo nom'ne a'amufe wonyoso wae yamopijoso oso wonyo hiso moi'wo umo'nimontonoho. Simeho mo'mo momni:wenehoho. I sekwo nom'ne a'amufe wonyoso wae mumopijo'manji oso wonyo hiso simeho mo'mo ne'no wamni:wo'montonoho.

Toumas kako Jisasimo uhwonimentisofoho.

²⁴ Jisas kakoe inomokomoyo sohwona'nimo ne'ma'mentiso sohonta Toumas sohwo kako mohumunyoponoho. Oso hwe huhwo sohune nom'ne yofeso olenoho. Ntitimosiyoho. Hufa'u mehomi hweho.

²⁵ Oseso inomokomoyo nom'ne sohwona'ni Toumasimo ulimentihwoni, Nakwo nakwoe Hwe Engo songo lika'maso sohumo nto

uhwon̄imalohwone hwona'nyoho. Kako songo humaho. Ose ulahon̄ingkuhwoni Toumas nal̄imento, Ngko Jisas̄ye ahomjo ime so'nji kakoe hupeponjo ime so'nji uhwon̄i'mo ngko ime homo somo nupm'moku'mo ngko kakimo s̄imeho hi'ntnnono uȳmonnoho. Ngko kakimo muhwonyo'manji sekwo hwasyo ntahofo wasel̄imonnoho. Ose nal̄mentisofoho.

26 T̄fi sohonta s̄ikuno aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'u s̄ihune memjaofahon̄ingki Jisas̄ye inomokomoyo sohwona'ni nakwo angomo nohumentan̄ingkuhwoni Toumas huhwo nakwo'nji humamentisofoho. Nakwo hoku'yo yokumpohn'nyo p̄ijwasyontani nohumentan̄ingkuhwoni Jisas nakwo'njo ajwo lo'mta'ni imo'noma lohofonto nakumo nal̄imento, Sekwo s̄imeho wopingo'nohino hwasi fohumamno.

27 Ose nalonto kako Toumas̄mo ul̄imento, Toumas, k̄ko olopo f̄ipe. Nje ahomjo ime somo nohon̄ingkohoji n̄pm'mojo. Nje hupeponjo imesomo jiye aho motapohoji n̄pm'mojo. Ngkonoho. K̄ko s̄imeho hi'ntnnono ntapmmotnnoso noho'naofohotoho. O'o, s̄imeho hi'ntnnono yokumpohn'nyo'nohini ntape.

28 Ose ulahon̄ingki Toumas ul̄imento, Ou, ngko kikine'no huno niyohoho. K̄ko nje Hwe Engo hwosoho. K̄ko nje An̄tu kiyoho.

29 Ose ulahon̄ingki Jisas ul̄imento, K̄ko ngkimo nohon̄ingkino so'no s̄imeho hi'ntnnono ntopahino. A'amu hof̄ko ngkimo manohonyo'njo ko yont̄fi s̄imeho hi'ntnnono ntopalokwofoso hof̄ko s̄imonyo

engo uyantifeho. Ose ulimentisofoho.

Olo hungkuno Joun mt̄'mokumentiso loso hwapingoso peho'neto. Hungkuno hwapingoso olenoho.

³⁰ Jisas kako nakwo inomokomoyo sohwona'nnonji nohumanto yo'mayo wonyoangkafo a'amu miȳwo'n̄ngkiyohofoso pi'n̄ingo engo imentiso so'no hungkuno we'e'maho. Ngko hungkuno fehohnjoso olo iyoswo lomo mamti'mokiyo'njo imentohefoho.

³¹ I oso'no ngko olo iyoswo mt̄'mokohe loso'no sekwo Jisas K̄laisimo s̄imeho hi'ntnnono uyimno. Kako Anituye Hwomu Ne hweho. Sekwo s̄imeho hi'ntnnono uyifijo'manji songo ne'no humayo'neso wot̄pemantifeho.

21

Inomokomoyo aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'u sohwa Jisasimo uhwonimentohofoho.

¹ Hwangku sohonta Jisas kako apa'no kakoe inomokomoyo sohwona'n̄mo mijo ayo Taipeliyas sopo nohumentan̄ngkuhwoni ne'ma'mentisofoho. Kako ne'ma'mentisoso olenoho.

² Nakwo a'amu aho fehohnjo hopi'nonohino nom'ne mta'ni anga'no sohwona'ni oso hopo sopo humamentihwoneso olenoho. Saimoun Pita'nji Toumas a'amu hufa'u mehomisohwo'nji Notaniyel hwaho Ngkalili ango Kananta'ango sohwo'nji nekwo Sepetiye hwomu sohwoya'inonji inomokomoyo

nom'ne sohwa'u'nji nakwo hwona'ni osopo humamentihwonefoho.

³ Nohumentaningkuhwoni Pita kako nalimento, Ngko inaniku ufomeemonne hwo'nyoho. Ose nelahoningu ki nakwo ulimentihwoni, Nakwo huhwona'nnonji wohwano. Ose ulontani nowentani yofayokinomo nokotosontani oso sikwo'miyo sohumo inaniku ufomeeno lontani wonyopi imentihwoneso inaniku mifammentihwonefoho.

⁴ Mofehi'nyo wosimofapmmonto yahonjo so'nji Jisas kako mitimomingo sopo lohofontaningu ki inomokomoyo sohwona'ni kakimo yofe muhwo'mmentihwonefoho.

⁵ Oseso Jisas nalimento, Oso a'amu sohwasi, sekwo inaniku hi'njo hwasilaho. Ose nelahoningu ki nakwo ulimentihwoni, Ane hwona'nyoho.

⁶ Ose ulahoningu kuhwoni kako nalimento, Sekwo inaniku ifamiyo ho'yo yofayokino anga sohohnta'ni ho'naopijoso inaniku ufomeentifeho. Ose nelahoningu ki nakwo inaniku ho'yo ho'nao'mentihwoneso inaniku we'e pi'ningo ifammentihwone'maho. Inaniku pi'ningo engo inaniku ifamiyo ho'yo somo pohumpotahumentiso so'no nakwo yokino wemano lontani ko imentihwoneso wonyopi imentihwonefoho.

⁷ Ngko Joun'ni ose uhwononji Pitamo ulimentoho, Nakwoe Hwe Engo hweho. Ose ulahoningu Pita kakoe syoho somne'no kakoe manji'mofo yojasyonto humohumantiso

sohwo nje hungkunomo upa'nonto kako kakoe manji'mofo komo'no miyonto Jisasimo komo'no u'ma'mo lonto mijomo hwofitohm'mo'mentisofoho.

⁸ Nakwo inomokomoyo nom'ne sohwona'ni yofayokino somo ne'no nohumentani inaniku ifamiyo ho'yoso husimpemotowentani ifohohosahumentihwonefoho. Nakwo ikanopo nta'ni husimpemotamentihwone'maho. O'o, mofone sopo nta'ni (*nainti*, 90, *mita*) husimpemotapmmentihwonefoho.

⁹ Nakwo ifohohososyontani uh-wonimentihwoneso t̄kwolojo'nohini imnontan̄ngki uhwonontani oso hopo sopo wopayo'nji inaniku'nji wentan̄ngki uhwonimentihwonefoho.

¹⁰ Ose uhwon̄ngkahon̄ngkuhwoni Jisas nalimento, Sekwo inaniku olohonta ifomahofoso fehohnjoso n̄motapmno.

¹¹ Ose nelahon̄ngki Saimoun Pita kako yofayokinopo nokotasonto inaniku ifamiyo ho'yoso momingo sopone'no husimpemotapmmentisofoho. Inaniku engo'nohinoso *wan hant̄let fifiti-t̄ili* (153) ko mnawo'nnyo so'no inaniku ifamiyo ho'yoso mamti'hupo'mmentisofoho.

¹² Jisas kako nalimento, Sekwo nopikuji wosopayo hmni'mno. Ose nelahon̄ngki a'amu anga'no anga'no Jisasimo t̄hwosilo mulimmentihwonefoho. O'o, nakwo hopi'nonohino sohwona'ni Jisas nakwoe Hwe Engo sohune'no yofe uhwo'mentihwonefoho.

¹³ Jisas kako wosopayo'nji inaniku'nji nomanto

nakumo nejapmmentisofoho.

¹⁴ Jisas poyo imo'nonto apa'no songo lika'mentiso somta'angoso kakoe inomokomoyo sohwona'nimo osohonta nakumo ne'mayoso hufa'u sihune imo'nimentisofoho.

Jisas kako Pitamo syoho uyimentisofoho.

¹⁵ Nakwo wosopayo moi'wo nontani humentaningkuhwoni Jisas kako Saimoun Pitamo ulimento, Saimoun Jounye hwomu sohwosi, kiko olo nom'ne lohwafe simeho ntopantokwofo somo uyakolofonji simeho yokumpohn'nyo engo lontopantokuno. Ose ulahonungki Pita ulimento, Ou, Hwe engofo kiko huno kiyohoho. Ngko jije a'amu ne hwo'nyoho. Ose ulahonungki Jisas ulimento, Kiko nje yahu mehomni somo wopayo nuyo.

¹⁶ Jisas kako Pitamo ulohonyoso hufa'u umo'nononto ulimento, Saimoun, Jounye hwomu sohwosi, kiko ngkine'no simeho kumo'nalofoho. Ose ulahonungki Pita ulimento, Ou, Hwe Engofo, kiko huno kiyohoho. Ngko jije a'amu nehopi'nohino hwo'nyoho. Ose ulahonungki Jisas ulimento, Nje yahu mehomni somo wopayo nuyo.

¹⁷ Jisas kako Pitamo ulohonyoso hufa'u sihune umo'nononto ulimento, Saimoun, Jounye hwomu sohwosi, Kiko nje a'amu nehopi'nohinohwosi limo'nalokuno. Ose ulahonungki Pita kako simeho tango uyahonungki kako huno syafihu'menton. Kako hungkuno hufa'u sihune hiloso peho'no ntohonwo'nantofoho. Ose syafisyonto kako Jisasimo ulimento, Hwe Engofo, kiko yo'mayo

hopi'nonohino nje simehomo mnawojo so'no huno kiyohoho. Ngko jiye a'amu nehopi'nohini hwo'nyoho. Kiko huno kiyohoho. Ose ulahonìngki Jisas Pitamo ulìmento, Kiko nje yahu mehomí somo wosopayo uyohoji hofiyó mokosyohumaho.

18 Ngko hungkuno nehopi'nohino wakilìmonne'no yohono. Kiko hwe songo nohumanji kiko jiye huno mta'ni wemoimo lontnne somne'no ahuloho hwapife yo'mayoso ito'no yonji umotnno hwosoho. I oso'no hwangku kiko a'mane imo'njo sohonta kiko jiye aho yihusosyohumentanìngkiji a'amuso kikimo ahuloho kumtitofikuji kiko ango ngkilaho kinoso sopone'no wokumotowantifeho.

19 Jisas ulìmentisoso yolo ho neso olenoho. Pita kako tifi poyo pe'none so'no ulìmentisofoho. Hwangku sohonta a'amu hofiko Pitamo fonjahufijo sohonta Pita kako Anìtuye hungkunomo yokumpohn'nyo kemokosyohumamojo so'no a'amu nom'nihwa Pitamne'no syafisyikuji hofiko Anìtuye yofe ho'nomapitnnefoho. Jisas Pitamo oso hiso'no utìhwanto ulìmento, Kiko ngkimo nnìngkape.

Jisas kako Joun sohwo'nne'no hungkuno lìmentisofoho.

20 Jisas ose ulahonìngki Pita kako ikinjamo lohofonto ngko Joun'ni kakoe hohujo hohnta'ni lohofontanìngko nohonìmentisofoho. Ngko sohwo'ni hohonta nakwo wopayo nontani ngko Jisasìye huyo ne'mo nohumanji ulìmentoho, Kikine'no tokoyo'ofo tìhwo kilohofalofoho.

21 Ngko oso huhwo sohwo'nimo Pita nonohonto Jisasimo ulimento, Hwe Engofo oso hwe huhwo sohumo pipi uloho'noneto.

22 Ose ulahonìngki Jisas ulimento, Oso huhwo sohwo ngko asomo pmme sohonta kako songo ne'no humaso'manji oso jiye syoho'maho. O'o, nje syohofoho. Kiko ngkimo tifinohini nnìngkape.

23 Jisas ose ulmentiso so'no inomokomoyo nom'ne sohwa huno ole syafihu'mentohofi, Oso inomokomoyo sohwo kako mape'nonehoho syafisyahonìngkofi hungkuno hiso nonje nonje mjaho'nimìmentisofoho. I oso'no Jisas kako ose malìmmentisofoho. O'o, ole'nohini lìmento, Oso hwe sohwo ngko asomo pmme sohonta kako songo ne'no humaso'manji oso jiye syoho'maho. O'o, nje syohofoho. Ose ulmentisofoho.

24 Oso inomokomoyo huhwo sohwo ngkonoho. Ngko yo'mayo yo'mayo homo somne'no uhwononji hungkuno lìjwasemofonji ifalifaliyo mtì'mokalokweno. Oseso sekwo nuhwonìngkuji huno waseyono. Joun yo'mayo somo uhwonìmentiso so'no mtì'mokumentisoso nakwo huno nayohoho. Hungkuno ne'njofoho nayohoho. Sekwo huno ose waseyono.

25 Yo'mayo yo'mayo hopi'nonohinoso Jisas imentisoso nowentanìngki ngko fehohnjo'nohini semti'mokiyalokweno. I a'amu fihwo kako yo'mayo hopi'nonohino Jisas imentiso so'no wamtì'mokumo lìhwosi ko yososo olo hwaho lopo nakwo humalohwone ayo'mo yo'mayo iyoswo hu'meesyiyo'neso hopa'maho. Nìhu'no

Joun 21:25

clxxii

Joun 21:25

awonoho. Ngko Joun'ni nje hungkunoso
osohopeho.

**Mpohwoe Hungkuno Songofoho
The New Testament and Genesis in the Safeyoka
(Ampeeli-Wojokeso) language of Papua New Guinea
Buk Stat na Nupela Testamen long tokples Safeyoka
long Niugini**

copyright © 1988 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ampeeli-Wojokeso (Safeyoka)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2011-12-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 31 Aug 2023

f526da1e-a607-571c-ba86-56367d7583f3